

*Dr. Irena Hadžiabdić
Branko Petrić
Mr. sc Hasida Gušić
Sanja Tošović*

PRAKTIKUM ZA FINANSIRANJE IZBORNE KAMPANJE I POLITIČKIH STRANAKA

Sarajevo, 2018

U SARADNJI SA
COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Dr. Irena Hadžiabdić

Branko Petrić

Mr. sc Hasida Gušić

Sanja Tošović

**PRAKTIKUM
ZA FINANSIRANJE IZBORNE
KAMPANJE I POLITIČKIH
STRANAKA**

Sarajevo, 2018. godine

Izdavač

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine

Za izdavača

Dr. Irena Hadžiabdić, predsjednica

DTP i štampa: Grafika Šaran d.o.o. Sarajevo

Za štampariju: ing. graf. teh Dejan Šaran

Tiraž: 250

-----
*CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo*

336.5:329(497.6)(035)

342.849.2:336.5(496.7)(035)

PRAKTIKUM za finansiranje izborne kampanje i političkih stranaka / Irena Hadžiabdić ... [et al.]. - Sarajevo : Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine, 2018. - 86 str. : ilustr. ; 30 cm

Tekst na bos. jeziku. - Biografije autora: str. 84-86

ISBN 978-9958-555-37-4

1. Hadžiabdić, Irena

COBISS.BH-ID 26186502

Centralna izborna komisije Bosne i Hercegovine na 36. sjednici održanoj 26.07.2018.. godine, odobrila je ovaj praktikum za korištenje političkim strankama.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Ovaj priručnik je objavljen u saradnji sa i zahvaljujući finansijskoj podršci Vijeća Evrope. Stavovi izneseni u priručniku ni na koji način ne odražavaju zvanični stav Vijeća Evrope.

Priručnik se distribuira besplatno!

Sadržaj

1. Finansiranje političkih stranaka	7
2. Implementacija zakonskih normi – preporuke i primjeri iz prakse	12
2.1. Izvori finansiranja političkih stranaka	12
2.1.1. Članarine	14
2.1.2. Prilozi fizičkih i pravnih lica – član 5. i član 6. Zakona o finansiranju	14
2.1.3. Zabranjeni prilozi – član 8. Zakona o finansiranju	18
2.1.4. Izdavačka djelatnost, prodaja propagandnog materijala i organiziranje stranačkih manifestacija – člana 3. stav (1) tačka c) Zakona o finansiranju	23
2.1.5. Ograničenja u vezi sa prihodima od imovine i dobit od preduzeća u vlasništvu političkih stranaka – član 3. stav (1) tačka d) Zakona o finansiranju	23
2.1.6. Korištenje finansijskih sredstava za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom – član 4. stav (1) Zakona o finansiranju	26
2.2. Izdvajanja iz budžeta za finansiranje političkih stranaka	28
2.2.1. Finansiranje političkih stranaka iz budžeta Bosne i Hercegovine	28
2.2.2. Finansiranje političkih stranaka iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine	28
2.2.3. Finansiranje političkih stranaka iz budžeta Republike Srpske	29
2.2.4. Finansiranje političkih stranaka iz budžeta Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine	30
2.3. Finansiranje izborne kampanje	32
2.3.1. Finansijsko izvještavanje o izornoj kampanji	32
2.3.2. Troškovi izborne kampanje	33
2.3.3. Namjenski račun za finansiranje izborne kampanje	33
3. Podzakonski akti	34
3.1. Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka ..	34
3.2. Pravilnik o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka	35
3.3. Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima nezavisnih kandidata	35
3.4. Pravilnik o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka	36
4. Poslovne knjige političkih stranaka i druge evidencije o prihodima i rashodima	38
4.1. Vođenje poslovnih knjiga	38
4.2. Finansijska dokumentacija	40
4.3. Ovlašteno lice za finansijski izvještaj	40
5. Finansijsko izvještavanje	42
5.1. Forma i sadržaj finansijskih izvještaja	42
5.2. Elektronsko podnošenje finansijskih izvještaja putem aplikacije FI CIK BiH	43
5.3. Podnošenje finansijskih izvještaja nezavisnih kandidata	60

<i>Zakon o finansiranju političkih stranaka</i>	62
<i>Zakon o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Republike, grada i općine</i>	67
<i>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine</i>	70
<i>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine</i>	70
<i>Izborni zakon Bosne i Hercegovine poglavlje 15 Finansiranje kampanje</i>	71
<i>Pravilnik o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka</i>	73
<i>Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka</i>	78
<i>Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima nezavisnih kandidata</i>	80
<i>Biografije autora</i>	84

POPIS TABELA

Tabela 1 <i>Pregled izdatih izvještaja revizije po godinama</i>	9
Tabela 2 <i>Pregled izrečenih kazni po godinama</i>	10
Tabela 3 <i>Pregled podnesenih prijava</i>	10
Tabela 4 <i>Izvori finansiranja političkih stranaka u 2017. godini</i>	13

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1 <i>Struktura izvora finansiranja političkih stranaka u 2017. godini</i>	13
---	----

POPIS SLIKA

Slika 1 <i>Link za finansiranje stranaka www.izbori.ba</i>	8
Slika 2 <i>Link za finansijske izvještaje www.izbori.ba</i>	8
Slika 3 <i>Urgencija za instrukciju o uplati sredstava u korist budžeta BiH</i>	19
Slika 4 <i>Odgovor na zahtjev Centralne izborne komisije BiH</i>	19
Slika 5 <i>Pristup aplikaciji FI CIK BiH</i>	43
Slika 6 <i>Izbor vrste finansijskog izvještaja</i>	43
Slika 7 <i>Meni za unos podataka u finansijske izvještaje</i>	44
Slika 8 <i>Obrazac 1.1 Organizaciona struktura političke stranke</i>	44
Slika 9. <i>Forma za unos podataka u Obrazac 1.1</i>	45
Slika 10 <i>Unos podataka o bankovnim računima</i>	45
Slika 11 <i>Forma za unos podataka o bankovnim računima</i>	46
Slika 12 <i>Unos podataka u Obrazac 2</i>	46
Slika 13 <i>Obrazac 3 Izvori finansiranja</i>	47
Slika 14 <i>Forma za unos podataka o članarinama i ostalim prihodima</i>	47
Slika 15 <i>Unos podataka o prihodima za izabrani organizacioni dio političke stranke</i>	48

Slika 16 Unos podataka o donatorima-fizička lica	48
Slika 17 Unos podataka o donatorima-pravna lica	49
Slika 18 Unos podataka u Obrazac 3-a	49
Slika 19 Forma za unos podataka o priložima fizičkih lica	49
Slika 20 Unos podataka u Obrazac 3-c	50
Slika 21 Unos podataka u Obrazac 3-e.....	51
Slika 22 Forma za unos podataka o prihodima iz budžeta.....	52
Slika 23 Forma za unos podataka u Obrazac 3-g.....	53
Slika 24 Obrazac 4 Rashodi političke stranke	53
Slika 25 Kreiranje Obrasca 4.....	54
Slika 26 Unos podataka u Obrazac 4	54
Slika 27 Obrazac 4-1 Režijsko-administrativni o ostali troškovi	55
Slika 28 Forma za unos podataka o troškovima	55
Slika 29 Unos troškova – izbor vrste troška.....	55
Slika 30 Forma za unos podataka o troškovima izborne kampanje	56
Slika 31 Kreiranje Obrasca 5.....	57
Slika 32 Obrazac 5 Obaveze političke stranke.....	57
Slika 33 Forma za unos obaveza.....	57
Slika 34 Primjer unosa obaveza u Obrazac 5.1	58
Slika 35 Forma za unos obaveza u Obrazac 5.2.....	58
Slika 36 Potvrda o podnesenom izvještaju.....	59

Poštovani čitaoci,

Zadovoljstvo nam je predstaviti Praktikum za finansiranje izborne kampanje i političkih stranaka, koji izdaje Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine uz pomoć Vijeća Evrope.

Cilj ovog praktikuma je da omogući predstavnicima političkih stranaka i nezavisnim kandidatima da steknu i prošire znanja o propisanim izvorima finansiranja političkih stranaka i finansiranju izborne kampanje, rokovima, sadržaju i načinu podnošenja finansijskih izvještaja.

Praktikum sadrži jasna i precizna uputstva o finansiranju političkih stranaka i finansiranju izborne kampanje, odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka, Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i podzakonskih akata, iskustva Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine u provođenju Zakona o finansiranju političkih stranaka i primjere iz prakse.

Nadamo se da ćete u ovom praktikumu pronaći korisne informacije koje će vam pomoći da bolje razumijete oblast finansiranja političkih stranaka.

Sarajevo, avgust 2018. godine

Autori

1. Finansiranje političkih stranaka

Finansiranje političkih stranaka i izbornih kampanja u Bosni i Hercegovini je uređeno Zakonom o finansiranju političkih stranaka (u daljem tekstu: Zakon o finansiranju)¹, Poglavljem 15. Izbornog zakona BiH (u daljem tekstu: Izborni zakon BiH)² koji se odnosi na finansiranje izborne kampanje, Zakonom o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Republike, grada i općine³, Zakonom o izvršenju budžeta Federacije Bosne i Hercegovine⁴, te Zakonom o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Brčko Distrikta BiH⁵.

U skladu sa svojim nadležnostima, Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Centralna izborna komisija BiH) je donijela podzakonske akte kojima je uređeno izvještavanje u oblasti finansiranja političkih stranaka i izbornih kampanja, te procedure po kojima Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka vrši pregled, kontrolu i reviziju finansijskih izvještaja političkih stranaka.

U okviru svojih nadležnosti Centralna izborna komisija BiH ispituje slučajeve u kojima nije postupljeno u skladu s odredbama ovih zakona i može određenim licima narediti da daju odgovore na pitanja u pisanoj formi, da bi se osigurali dokumentirani i drugi dokazi, te pribavile izjave svjedoka u vezi s istragom koju je eventualno pokrenula Centralna izborna komisija BiH, samostalno ili po uloženom prigovoru.

Centralna izborna komisija BiH je 2005. godine uspostavila Službu za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju). Služba za reviziju obavlja pregled, kontrolu i reviziju finansijskih izvještaja političkih stranaka koje se vode na evidenciji Centralne izborne komisije BiH, te izdaje izvještaje o izvršenom pregledu i reviziji finansijskih izvještaja političkih stranaka s mišljenjem revizora, nalazima i preporukama.

Centralna izborna komisija BiH odlučuje da li su politička stranka ili drugo lice prekršili odredbe ovog zakona, i može izreći sankcije bilo kojoj političkoj stranci zbog nepridržavanja navedenih odredbi ili preuzima odgovarajuće administrativne mjere u okviru svoje opće nadležnosti, u skladu sa zakonom.

Objavljivanje informacija o prihodima i troškovima političkih stranaka doprinosi ukupnoj transparentnosti izbornog procesa. Centralna izborna komisija BiH sve izvještaje stavlja na raspolaganje javnosti putem svoje internet-stranice kako bi se osiguralo da svi građani imaju pristup informacijama koje su sadržane u izvještajima.

---

1 "Službeni glasnik BiH", br. 95/12 i 41/16. Zakon o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj 95/12) stupio je na snagu dana, 5. 12. 2012. godine. Stupanjem na snagu ovog Zakona, stavljen je van snage Zakon o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj: 22/00, 102/09 i 54/10). Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj 41/16) stupio je na snagu 11. 6. 2016. godine.

2 "Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16.

3 "Službeni glasnik RS", br. 65/08.

4 Zakon o izvršenju budžeta Federacije Bosne i Hercegovine se donosi za svaku kalendarsku godinu.

5 "Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", br. 29/04, 14/07 i 19/07.

Javnosti se daju na uvid izvodi iz finansijskih izvještaja političkih stranaka, kako godišnjih tako i postizbornih finansijskih izvještaja te izvještaji o izvršenom pregledu i reviziji političkih stranaka s mišljenjem revizora, nalazima i preporukama. Objavljuju se i informacije i izvještaji o izvorima finansiranja političkih stranaka, podaci o iznosu troškova izborne kampanje i njenom finansiranju, te podaci o sredstvima koja su političkim strankama isplaćena iz budžeta svih nivoa vlasti.

Slika 1 Link za finansiranje stranaka www.izbori.ba

Slika 2 Link za finansijske izvještaje www.izbori.ba

Osim Centralne izborne komisije BiH, obavezu da javno prikažu porijeklo i način utroška sredstava prikupljenih tokom protekle kalendarske godine (računovodstvene godine) imaju i političke stranke. Naime, političke stranke imaju obavezu da Završni račun i finansijski izvještaj u kojem se podrobno navode izvori prihoda, podaci o fizičkim i pravnim licima koja su dala dobrovoljne priloge te podaci o namjeni, odnosno aktivnostima za koje su sredstva utrošena, objave na svojim internet-stranicama.

Nakon provedenog postupka pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka Služba za reviziju obavještava Centralnu izbornu komisiju BiH o svim nepravilnostima i kršenjima odredbi Zakona o finansiranju i odredbi Izbornog zakona BiH kojima je uređeno finansiranje izborne kampanje.

U svim slučajevima, u kojima Centralna izborna komisija BiH na osnovi nalaza revizije potvrdi osnovanu sumnju o kršenju odredbi Zakona o finansiranju, pokreće postupak protiv političkih stranaka radi utvrđivanja odgovornosti, u kome se izvode novi dokazi, saslušavaju svjedoci i ovlaštene osobe. Nakon provedenog postupka Centralna izborna komisija BiH odlučuje da li je politička stranka prekršila Zakon, i u okviru svojih nadležnosti izriče novčane kazne ili administrativne mjere u skladu sa Zakonom o finansiranju i Izbornim zakonom BiH.

Prije izricanja kazne ili preduzimanja administrativne mjere, Centralna izborna komisija BiH nastoji postići da politička stranka, za koju je ustanovljeno da je prekršila odredbe ovog Zakona, dobrovoljno otkloni uočene nedostatke, ako su oni otklonjivi.

Ukoliko politička stranka dobrovoljno ne otkloni nedostatke, ili su nedostaci neotklonjivi, Centralna izborna komisija BiH će sankcionirati političku stranku propisanom novčanom kaznom, čija je visina primjerena težini prekršaja, a imajući u vidu prethodna sankcioniranja i imovinsko stanje stranke.

U periodu od 2005. do 2018. godine izvršena je kontrola i revizija finansijskih izvještaja političkih stranaka i izdato je više od 1.000 izvještaja o reviziji i pregledu.

Finansijski izvještaj za	Broj izdatih izvještaja
2004.	9
2005.	59
2006.	69
2007.	70
2008.	86
2009.	86
2010.	96
2011.	95
2012.	102
2013.	101
2014.	118
2015.	118
2016.	127 u toku

Tabela 1 Pregled izdatih izvještaja revizije po godinama

U periodu od 2005. do juna 2018. godine izrečeno je ukupno 349 novčanih kazni, 83 administrativne mjere zabrane učešća na narednim izborima i 2 administrativne mjere kojima je političkoj stranci naloženo da dio prihoda od imovine, koji prelazi 20% ukupnih prihoda stranke) uplati u dobrotvorne svrhe jednoj ili više organizacija koje su registrirane u Bosni i Hercegovini za bavljenje dobrotvornim radom.

U tabeli 2 su dati podaci o izrečenim kaznama političkim strankama.

Godina izricanja kazne	Broj donesenih odluka	Godina kršenja zakona	Iznos izrečenih kazni (u KM)	Ukupan iznos izrečenih kazni (u KM)	Administrativne mjere
2005.	40 odluka	2004.	56.000,00	56.000,00	
2007.	9 odluka	2004.	48.700,00	48.700,00	8
2008.	3 odluke	2005.	13.000,00	13.000,00	4
2009.	63 odluke	2005. 2006. 2007.	179.670,00	179.670,00	1
2010.	37 odluka	2008.	83.500,00	83.500,00	8
2011.	1 odluka	2008.	10.000,00	89.200,00	11
	33 odluke	2009.	79.200,00		
2012.	19 odluka	2010.	59.000,00	59.000,00	8
2013.	12 odluka	2010.	47.000,00	150.600,00	3
	1 odluka		25.000,00		
	30 odluka	2011.	78.600,00		
2014.	27 odluka	2012.	100.200,00	100.200,00	12
2015.	21 odluka	2013.	65.200,00	65.200,00	6
2016.	19 odluka	2014.	104.800,00	104.800,00	13
2017.	4 odluke		62.500,00	62.500,00	5
2017.	21 odluka	2015.	35.450,00	35.450,00	
2018.	1 odluka	2015.	3.000,00	15.000,00	6
	8 odluka	2017.	12.000,00		
Ukupno 2005–2018.	349 odluka		1.062.820,00	1.062.820,00	85 mjera

Tabela 2 Pregled izrečenih kazni po godinama

Pored izrečenih sankcija, Centralna izborna komisija BiH je u 67 slučajeva obavijestila nadležna tužilaštva i druga tijela nadležna za provođenje zakona o sumnji na izvršena krivična djela koja se mogu dovesti u vezu s finansiranjem političkih stranaka i finansiranjem izborne kampanje, kao što je prikazano u narednoj tabeli.

Godina/broj prijava	Prijave poreznim upravama	Prijave Državnoj agenciji za istrage i zaštitu	Prijave tužilaštvu	Prijave uredima za reviziju
2009.	1	1		
2013.			1	
2014.	13	2	12	
2015.	19	1	1	
2016.		5	1	
2017.				8
2018.		1	1	
Ukupno	33	10	16	8

Tabela 3 Pregled podnesenih prijava

Centralna izborna komisija BiH svake godine podnosi izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Izvještaj se dijeli kao skupštinski štampani materijal.

U uvodnom dijelu izvještaja zakonodavcu (Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine) se ukazuje na zakonski okvir koji uređuje finansiranje političkih stranaka i izbornih kampanja. Potom se navode aktivnosti koje je provela Centralna izborna komisija BiH, nalazi revizije i preporuke za unapređenje zakonskog okvira, kojim će se povećati transparentnost izvora finansiranja političkih stranaka, te preporuke za harmonizaciju državnog i entitetskog zakonodavstva u ovoj oblasti. Slijede preporuke iz Izvještaja koji je podnesen Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Parlamentarnoj skupštini BiH) u oktobru 2017. godine:

- Kao i u prethodnom periodu Centralna izborna komisija BiH preporučuje da se u narednom periodu posveti pažnja daljnjem unapređenju transparentnosti finansiranja političkih stranaka.
- Na osnovi navedenog i dosadašnjih stečenih iskustava u primjeni Zakona o finansiranju, predlažemo da Parlamentarna skupština BiH preispita zakonodavstvo koje regulira osnivanje, političko djelovanje i finansiranje političkih stranaka i izbornih kampanja, te da se harmoniziraju entitetski propisi i propisi Brčko Distrikta BiH s propisima na državnom nivou.
- Političke stranke imaju organizacione dijelove u oba entiteta i Brčko Distriktu BiH, ali su registrirane prema entitetskim zakonima o političkim organizacijama, koji propisuju različite uvjete kako za njihovo osnivanje, tako i za njihovo djelovanje. U Federaciji BiH političke stranke se osnivaju u skladu sa Zakonom o političkim organizacijama ("Službeni list SR BiH", broj 27/91 – preuzet u FBiH), u Republici Srpskoj u skladu sa Zakonom o političkim organizacijama ("Službeni glasnik RS", broj: 15/96 i 17/02) i Brčko Distriktu BiH u skladu sa Zakonom o političkim organizacijama ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj: 12/02, 19/07 i 2/08).
- Zakon o finansiranju ("Službeni glasnik BiH", broj: 95/12 i 41/16) propisuje da se finansiranje političkih stranaka iz entitetskih budžeta, kantonalnih budžeta i budžeta Brčko Distrikta BiH, te budžeta drugih jedinica lokalne uprave i samouprave vrši u skladu s entitetskim zakonima i zakonom Brčko Distrikta BiH, iako Zakon o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Republike Srpske, grada i općine ("Službeni glasnik RS", broj 65/08) i Zakon o finansiranju iz budžeta Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj: 29/04 i 14/07) propisuju drugačiji način izdvajanja i raspodjele budžetskih sredstva za finansiranje političkih stranaka, a Federacija BiH nema zakon o finansiranju političkih stranaka iz budžeta, pa sredstva za njihovo finansiranje izdvaja u skladu sa Zakonom o izvršenju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, koji donosi svake godine.
- Važeći Zakon o finansiranju ne pruža adekvatan okvir za potpunu realizaciju preporuka GRECO-a, pa Centralna izborna komisija BiH predlaže Parlamentarnoj skupštini BiH da se intenziviraju aktivnosti na njegovim izmjenama i dopunama.
- Licima ovlaštenim za predstavljanje i zastupanje političke stranke, kojoj je izrečena administrativna mjera uskraćivanja prava da se kandidira na narednim izborima, radi kršenja odredaba Zakona o finansiranju, propisati zabranu osnivanja nove političke stranke ili djelovanja u drugoj stranci, dok traje administrativna mjera koju je izrekla Centralna izborna komisija BiH.
- Lice koje politička stranka imenuje i ovlasti za vođenje poslovnih knjiga, podnošenje finansijskih izvještaja i koje je ovlašteno da kontaktira sa Centralnom izbornom komisijom Bosne i Hercegovine, obavezno je kontinuirano se educirati u skladu s planom i programom edukacije koji donosi Centralna izborna komisija BiH.

Analiza Zakona o finansiranju koju je uradio ekspertni tim Grupe zemalja Vijeća Evrope za borbu protiv korupcije – GRECO, u okviru trećeg kruga evaluacije za Bosnu i Hercegovinu – u oblasti Transparentnost finansiranja političkih stranaka i izdat je Evaluacijski izvještaj za Bosnu i Hercegovinu, koji je usvojio GRECO na 51. Plenarnoj sjednici (Strasbourg, 23–27. maj 2011. godine). Nakon ovog izvještaja, u kojem je Bosni i Hercegovini dato devet preporuka za unapređenje transparentnosti finansiranja političkih stranaka izdata su još četiri izvještaja: Izvještaj o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu “Transparentnost finansiranja političkih stranaka”⁶ Privremeni Izvještaj o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu “Transparentnost finansiranja političkih stranaka”⁷, Drugi privremeni Izvještaj o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu “Transparentnost finansiranja političkih stranaka”⁸ i Treći privremeni izvještaj o usklađenosti Bosne i Hercegovine sa preporukama GRECO-a⁹. Konstatacije GRECO-a, iznesene u navedenim izvještajima, nedvosmisleno su ukazivale na činjenicu da realizacija preporuka zavisi od izmjena zakonske regulative. U Trećem privremenom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine sa preporukama GRECO-a, u okviru trećeg kruga evaluacije za Bosnu i Hercegovinu – oblast Transparentnost finansiranja političkih stranaka, navedeno je da je od ukupno devet jedna preporuka provedena na zadovoljavajući način, a jedna djelimično.

U Četvrtom privremenom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine sa preporukama GRECO-a, u okviru trećeg kruga evaluacije – oblast Transparentnost finansiranja političkih stranaka¹⁰, navedeno je da je od ukupno devet preporuka GRECO-a pet realizirano djelimično i jedna na zadovoljavajući način.

2. Implementacija zakonskih normi – preporuke i primjeri iz prakse

U ovom dijelu upoznat ćemo vas s propisima u oblasti finansiranja političkih stranaka, primjerima iz prakse, ali i sa komentarima pojedinih zakonskih rješenja.

2.1. Izvori finansiranja političkih stranaka

U skladu sa Zakonom o finansiranju, politička stranka se može finansirati iz: članarina, dobrovoljnih priloga pravnih i fizičkih lica, izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i organiziranja stranačkih manifestacija, prihoda od imovine u vlasništvu političke stranke, budžeta Bosne i Hercegovine u skladu sa ovim Zakonom, entitetskih budžeta, kantonalnih budžeta i budžeta Brčko Distrikta BiH, te budžeta drugih jedinica lokalne uprave i samouprave u skladu sa zakonom (entitetskim propisima) i dobiti od preduzeća u vlasništvu političke stranke.

Da bi se sagledalo učešće pojedinih izvora finansiranja političkih stranaka u ukupnim prihodima, slijedi primjer finansiranja u 2017. godini.

---

6 Usvojio GRECO na 61. Plenarnoj sjednici, Strasbourg, 14–18. oktobar 2013. godine.

7 Usvojio GRECO na 64. Plenarnoj sjednici, Strasbourg, 16–20. juni 2014. godine.

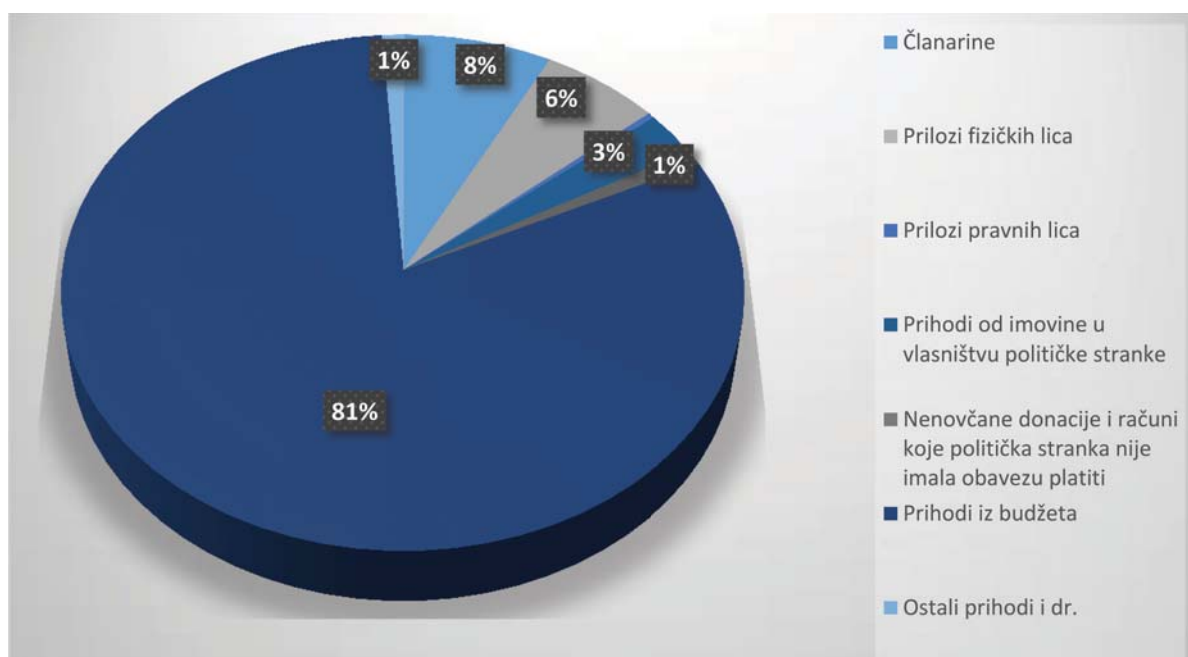
8 Usvojio GRECO na 68. Plenarnoj sjednici, Strasbourg, 15–19. juna 2015. godine.

9 Usvojio GRECO na 72. Plenarnoj sjednici, Strasbourg, 27. juna do 01. jula 2016. godine.

10 Usvojen na 76. plenarnoj sjednici u Strasbourg, 19–23. juni 2017. godine.

(1) Prihodi	Iznos	Struktura
- Članarina	1.725.607,19 KM	7,7%
- Prilozi fizičkih lica	1.377.976,99 KM	6,1%
- Prilozi pravnih lica	80.785,35 KM	0,4%
- Prihodi od imovine političkih stranaka	628.319,67 KM	2,8 %
- Dobit od pravnih lica u vlasništvu stranke	0,00 KM	0,0 %
- Prihodi od poklona i usluga što ih stranka nije imala obavezu platiti	219.475,95 KM	1,0 %
- Prihodi iz budžeta	18.207.566,66 KM	81,0 %
- Prihodi od izdav. djelatnosti, prodaje prop. materijala i organiz. stranačkih manifestacija	843,00 KM	0,0 %
- Ostali prihodi	245.561,23 KM	1,1 %
Ukupan приход	22.486.136,04 KM	100,0 %
(2) Dugovanja političkih stranaka na dan 31.12.2017. godine	6.264.158,87 KM	

Tabela 4 Izvori finansiranja političkih stranaka u 2017. godini

Grafikon 1 Struktura izvora finansiranja političkih stranaka u 2017. godini

Iz grafikona 1 je vidljivo da su pored prihoda iz budžeta, članarine i prilozi fizičkih lica najznačajni izvori finansiranja političkih stranaka. U postupku kontrole finansijskih izvještaja utvrđeno je da mali broj političkih stranaka sredstva za svoj rad osigurava od članarina svojih članova, iako bi, imajući u vidu da se radi o tradicionalnom izvoru finansiranja, trebale dominantno u svojoj strukturi finansiranja imati prihode od članarina.

2.1.1. Članarine

Pod članarinom se, u smislu Zakona o finansiranju, smatra redovni novčani iznos koji član političke stranke plaća, na način i pod uvjetima utvrđenim statutom ili drugim aktom političke stranke (odluka o visini i načinu plaćanja članarine).

Politička stranka ima obavezu da vodi evidencije o prijemu članarina, te da sredstva od članarina primljena u gotovini, uplati na transakcijski račun političke stranke najkasnije u roku od 10 dana od dana prijema uplate.

Svaki iznos koji član stranke uplati u većem iznosu u odnosu na propisanu članarinu, smatra se prilogom fizičkog lica i kao takav se iskazuje u finansijskom izvještaju.

2.1.2. Prilozi fizičkih i pravnih lica – član 5. i član 6. Zakona o finansiranju

Političke stranke dobijaju finansijsku podršku od fizičkih i pravnih lica. Ova lica finansijski pomažu rad političkih stranaka na dva načina: dobrovoljnim priložima u novcu ili pružanjem usluga ili davanjem proizvoda političkoj stranci bez naplate (nenovčanim donacijama).

Zakonom o finansiranju propisan je limit na visinu priloga fizičkih i pravnih lica.

Politička stranka od jednog fizičkog lica može u toku kalendarske godine primiti priloge u ukupnom u iznosu od 10.000,00 KM, dok ukupan iznos koji član političke stranke uplati na ime stranke u toku jedne kalendarske godine ne može prelaziti iznos od 15.000,00 KM, što uključuje i članarinu. Fizička lica bez obzira da li su iz zemlje ili inozemstva priloge daju pod istim uvjetima i u okviru limita propisanog ovim zakonom.

Limit na visinu priloga pravnih lica iznosi 50.000,00 KM.

Političke stranke su, također, dužne voditi evidenciju o prijemu dobrovoljnih priloga, te izdati potvrdu o njihovom prijemu.

Pregledom i revizijom finansijskih izvještaja je utvrđeno da političke stranke ne vode evidencije o prijemu nenovčanih donacija, najčešće u vidu besplatnog korištenja poslovnih prostorija, kao i da ne izdaju potvrde o prijemu priloga, kako nenovčanih, tako i novčanih. Vrlo često, na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, političke stranke umjesto kopije izdatih potvrda o prijemu priloga dostavljaju kopiju izvoda sa transakcijskog računa, blagajničkog naloga naplate ili priznanice. Iako navedeni dokumenti mogu osigurati podatke o donatoru, kao što su ime i prezime/naziv, detaljnije podatke iz kojih bi se utvrdio identitet donatora ne mogu osigurati. Zato je neophodno da stranke uspostave pravilne evidencije o prijemu priloga, te da svakom fizičkom i pravnom licu izdaju potvrde.

Članom 6. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka utvrđeno je da potvrda treba sadržavati sljedeće podatke: naziv političke stranke, serijski broj potvrde, ukupan iznos članarine/priloga, ime i prezime/naziv donatora, broj ličnog dokumenta/identifikacioni broj donatora, adresa i mjesto prebivališta/sjedišta donatora, datum uplate, datum izdavanja potvrde i potpis ovlaštenog lica. Potvrda se izdaje u dva primjerka, od kojih se jedan primjerak daje donatoru, a drugi zadržava politička stranka.

Primjeri iz prakse – kršenje odredbi Zakona o finansiranju, člana 5. stav (4) – nevođenje evidencija o priložima i člana 6. stav (3) – limit na visinu priloga.

Primjer 1.

Članom 5. stav (3) i stav (4) Zakona o finansiranju propisano je sljedeće:

“Za dobrovoljne priloge koji se daju političkoj stranci u formi proizvoda ili usluga fizička i pravna lica dužna su izdati račun na kojem će biti naznačena tržišna vrijednost darovanog proizvoda ili usluge, te na kojem je naznačeno da glasi na političku stranku i da ne podliježe naplati.

Političke stranke dužne su voditi evidenciju o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga, te izdavati potvrde o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga.“

Za nepridržavanje odredaba člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju propisana je novčana sankcija u iznosu od 500,00 do 10.000,00 KM¹¹.

U postupku pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2015. godinu, utvrđeno je da politička stranka nije u poslovnim knjigama evidentirala nenovčane donacije po osnovi besplatnog korištenja poslovnih prostora u vlasništvu općina Bosanska Krupa, Gradačac, Hadžići, Fojnica, Jablanica, Foča-Ustikolina, Ilijaš, Novo Sarajevo i Stari Grad, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju.

Nakon provedenog postupka, Centralna izborna komisija BiH je donijela odluku kojom je ovoj političkoj stranci izrekla novčanu kaznu u iznosu od 3.000,00 KM.

Na osnovu člana 14. stav (2) Zakona o finansiranju („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16), člana 193. stav (1) Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, broj: 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16) i člana 18. i 22. Poslovnika Centralne izborne komisije BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 50/07, 33/09, 24/13 i 32/14) u postupku utvrđivanja kršenja odredaba Zakona o finansiranju od strane političke stranke -----, sa sjedištem u -----, zastupanoj po predsjedniku stranke, Centralna izborna komisija BiH je na 60. sjednici, održanoj dana 06.12.2017. godine, donijela

ODLUKU

(1) Politička stranka ----- odgovorna je što u 2015. godini nije u poslovnim knjigama evidentirala nenovčane donacije po osnovu besplatnog korištenja poslovnih prostora u devet općina, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju, pa joj se na osnovu člana 15. stav (2) i primjenom člana 19. Zakona o finansiranju izriče novčana kazna u iznosu od **3.000,00 KM (slovima: trihiljade konvertibilnih maraka)**.

¹¹ Izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju („Službeni glasnik BiH“, 41/16) podignuta je gornja granica kazne sa 5.000,00 na 10.000,00 KM.

(1) Novčana kazna iz stava (1) ove odluke uplatiće se u roku od osam dana od dana pravosnažnosti ove odluke na račun Ministarstva finansija i trezora BiH.

O b r a z l o ž e n j e

...

Nadalje, u dokaznom postupku Centralna izborna komisija BiH je provela dokaze uvidom u Konačni izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2015. godinu i utvrdila:

- da politička stranka nije u poslovnim knjigama evidentirala nenovčane donacije po osnovu besplatnog korištenja poslovnih prostora u vlasništvu općina Bosanska Krupa, Gradačac, Hadžići, Fojnica, Jablanica, Foča-Ustikolina, Ilijaš, Novo Sarajevo i Stari Grad.

...

Na odluku Centralne izborne komisije BiH politička stranka je uložila žalbu, koja je rješenjem Suda Bosne i Hercegovine odbijena kao neosnovana.

Primjer 2.

Odredbom člana 6. Zakona o finansiranju (Ograničenje visine priloga) propisano je sljedeće:

“Ukupan iznos dobrovoljnih priloga fizičkog lica jednoj političkoj stranci ne smije prelaziti iznos od 10.000,00 KM u kalendarskoj godini. Ukupan iznos koji član političke stranke uplati na ime stranke u toku jedne kalendarske godine ne može prelaziti iznos od 15.000,00 KM, što uključuje i članarinu.“

Za prekoračenje limita na visinu priloga odredbama člana 20. Zakona o finansiranju propisana je novčana kazna u visini trostrukog iznosa sredstava, koja su premašila propisani limit.

U izvještaju o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2014. godinu i postizbornog finansijskog izvještaja – Lokalni izbori 2014. godine utvrđeno je da politička stranka primila prilog fizičkog lica u većem iznosu u odnosu na limit na visinu priloga za 14.000,00 KM, čime su prekršene odredbe člana 6. stav (3) Zakona o finansiranju.

Centralna izborna komisija BiH je nakon provedenog postupka donijela odluku kojom je ovoj političkoj stranci za povredu člana 6. stav (3) Zakona o finansiranju izrekla novčanu kaznu u iznosu od 14.500,00 KM.

Na osnovu člana 14. stav (2) Zakona o finansiranju („Službeni glasnik BiH“, br. 95/12 i 41/16), člana 193. stav (1) Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16) i člana 18. i 22. Poslovnika Centralne izborne komisije BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 50/07, 33/09, 24/13 i 32/14) u postupku utvrđivanja kršenja odredaba Zakona o finansiranju od strane političke stranke -----, sa sjedištem u -----, zastupanoj po predsjedniku stranke, Centralna izborna komisija BiH je na 42. sjednici, održanoj dana 17.08.2017. godine, donijela

ODLUKU

(1) Politička stranka ----- odgovorna je što u 2014. godini:

a) nije sačinila program utroška sredstava za 2014. godinu, čime je prekršila odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju i

b) primila prilog fizičkog lica u većem iznosu u odnosu na zakonom propisani limit na visinu priloga, čime je prekršila odredbe člana 6. stav (3) Zakona o finansiranju,

pa joj se na osnovu člana 15. stav (2) i primjenom čl. 19. i 20. Zakona o finansiranju izriče:

(1) za povredu iz stava (1) tačke a) novčana kazna u iznosu od 500,00 KM (slovima: petstotina konvertibilnih maraka) i

(2) za povredu iz stava (1) tačke b) novčana kazna u iznosu od 14.500,00 KM (slovima: četrnaest hiljada i petstotina konvertibilnih maraka), odnosno

jedinstvena novčana kazna u iznosu od 15.000,00 KM (slovima: petnaest hiljada konvertibilnih maraka).

(2) Novčana kazna iz stava (1) ove odluke uplatiće se u roku od osam dana od dana pravosnažnosti ove odluke na račun Ministarstva finansija i trezora BiH.

Obrazloženje

...

Nadalje, u dokaznom postupku Centralna izborna komisija BiH je provela dokaze uvidom u Konačni izvještaj o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2014. godinu i postizbornog finansijskog izvještaja-Opšti izbori 2014. godine i utvrdila:

- da stranka nije sačinila program utroška sredstava za 2014. godinu, odnosno da sredstva osigurana za finansiranje političke stranke nije trošila u skladu sa programom utroška sredstava, čime je prekršila odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju i

- da je primila prilog fizičkog lica u većem iznosu u odnosu na limit na visinu priloga za 14.000,00 KM, čime su prekršene odredbe člana 6. stav (3) Zakona o finansiranju. Uvidom u izvod sa transakcijskog računa broj 1 od 02.06.2014. godine, utvrđeno je da je fizičko lice uplatilo stranci sredstva u iznosu od 24.000,00 KM. Stranka je ova sredstva iskazala na obrascu 3-f (prihodi iz budžeta) gdje je umjesto naziva nivoa vlasti upisala ime ovog fizičkog lica. Takođe, uvidom u dokumentaciju koju je dostavilo Ministarstvo financija Kantona 10, utvrđeno je da su sredstva u iznosu od 24.000,00 KM, koja su planirana za političku stranku --- za 2013. godinu, isplaćena Klubu neovisnih zastupnika, dana 03.02.2014. godine, i to na račun fizičkog lica. Imajući u vidu da su sredstva za rad kluba isplaćena dana 03.02.2014. godine, tj. prije nego što je politička stranka --- upisana u registar suda, kao i da je sredstva, gotovinski, na transakcijski račun uplatilo jedno fizičko lice, činjenica da je stranka prekršila odredbe člana 6. stav (3) Zakona o finansiranju.

...

Na odluku Centralne izborne komisije BiH politička stranka je uložila žalbu, koja je rješenjem Suda Bosne i Hercegovine odbijena.

2.1.3. Zabranjeni prilozi – član 8. Zakona o finansiranju

Prema odredbama Zakona o finansiranju, političkim strankama su zabranjeni prilozi tijela uprave: države, entiteta, kantona, Brčko Distrikta BiH, te gradskih i općinskih tijela, javnih institucija, javnih preduzeća, privatnih preduzeća koja su sa tijelima izvršne vlasti sklopila ugovore o javnim nabavkama, humanitarnih organizacija, neimenovanih, odnosno anonimnih donatora, vjerskih zajednica, sindikata, uduženja i drugih neprofitnih organizacija koje se finansiraju javnim sredstvima bez obzira na iznos sredstava, zatim pravnih lica u kojima uloženi javni kapital iznosi najmanje 25% i drugih država, stranih političkih stranaka i stranih pravnih lica.

Zabranjenim priložima državnih tijela ne smatra se korištenje poslovnih prostorija koje su političkim strankama date na besplatno korištenje, na osnovi odluke nadležnog tijela.

Izuzetno, kada je u pitanju zabrana finansiranja političkih stranaka od drugih država, stranih političkih stranaka i stranih pravnih lica, ona se ne odnosi na finansiranje programa namijenjenih za edukaciju, a s ciljem razvoja i promoviranja demokratskih principa.

Takvi programi ni u kojem slučaju ne smiju biti potpora ostvarenju programskih ciljeva bilo koje političke stranke pojedinačno.

Privatna preduzeća koja su sa tijelima izvršne vlasti na svim nivoima u Bosni i Hercegovini sklopila ugovore o javnoj nabavci usluga, ugovore o javnoj nabavci roba ili ugovore o javnoj nabavci radova, u skladu s propisima o javnim nabavkama u Bosni i Hercegovini, ne mogu finansijski pomagati političke stranke, ako vrijednost svih ugovora u jednoj kalendarskoj godini prelazi iznos od 10.000,00 KM.

Zabranjeno je davanje dobrovoljnih priloga u novcu, ili u formi proizvoda, posredstvom trećih lica (posrednika).

Eventualni dobrovoljni prilozi uplaćeni na račun političke stranke iz nedopuštenih izvora, kao i iznosi dobrovoljnih priloga koji prelaze zakonom utvrđene limite, te eventualne uplate dobrovoljnih priloga od neimenovanih, odnosno anonimnih donatora, politička stranka je dužna uplatiti u korist budžeta Bosne i Hercegovine, najkasnije u roku osam dana od dana primljene uplate, te o tome obavijestiti Centralnu izbornu komisiju BiH.

Međutim, ovu odredbu Zakona o finansiranju Ministarstvo finansija i trezora BiH je učinilo neprovođivom, kao što se vidi iz odgovora na zahtjev Centralne izborne komisije BiH ovom Ministarstvu da se dostavi instrukciju o načinu uplate sredstva u budžet.

Broj: 03-07-6-852-2/15
Sarajevo, 22.01.2016. godine
H.G.

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA I TREZORA
Trg Bosne i Hercegovine 1
Sarajevo

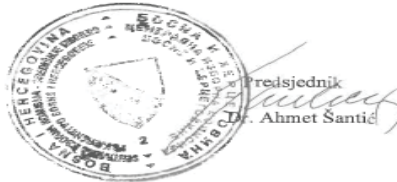
PREDMET: Urgencija za instrukciju o uplati sredstva u korist budžeta BiH

Uvidom u službenu evidenciju Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, utvrđeno je da niste postupili po našem zahtjevu, broj: 03-07-6-852-1/15 od 28.12.2015. godine, koji vam je dostavljen 04.01.2016. godine, odnosno niste dostavili instrukciju o načinu uplate u budžet Bosne i Hercegovine, sredstava koja političke stranke ostvare iz nedopuštenih izvora.

Obzirom da je, u skladu sa odredbama člana 8. stav (7) Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj: 95/12), politička stranka kojoj su na račun uplaćeni prilozima iz nedopuštenih izvora, kao i prilozima koji prelaze limit utvrđen u članu 6. ovog Zakona, te eventualni prilozima od neimenovanih, odnosno anonimnih donatora, dužna iste uplatiti u korist budžeta Bosne i Hercegovine, najkasnije u roku osam dana od dana primljene uplate, molimo da u što kraćem roku dostavite instrukciju o načinu njihove uplate u budžet Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

Dostaviti:
-Naslovu
-a/a

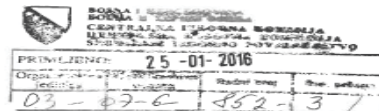
Slika 3 Urgencija za instrukciju o uplati sredstava u korist budžeta BiH

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA/
FINANSIJA I TREZORA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
И ТРЕЗОРА

BOSNA AND HERCEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

Broj:08-16-1-102-2/16
Sarajevo, 19.01.2016. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
Centralna izborna komisija
Danijela Ozme br 7
71 000 Sarajevo

Predmet:Odgovor na zahtjev za Instrukciju za uplatu sredstava, dostavlja se

Veza:Vaš akt broj:03-07-6-852-1/15 od 28.12.2015. godine

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je svojim aktom broj i datum veze tražila instrukciju za uplatu sredstava u budžet institucija BiH od strane političkih stranaka iz nedopuštenih izvora finansiranja. Razmatrajući vaš zahtjev i odredbe člana 6. i člana 8. Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 95/12) obavještavamo vas da Ministarstvo finansija i trezora BiH nemože dati traženu instrukciju i pored činjenice da je takva aktivnost propisana navedenim Zakonom.

Ministarstvo finansija i trezora BiH je mišljenja da bi, postupajući po vašem zahtjevu, moglo doći do uplate sredstava u budžet institucija Bosne i Hercegovine a da se prije toga nije utvrdio izvor, osnov i porijeklo sredstava što bi moglo nanijeti štetu i trošak bužetu institucija BiH jer se radi o sredstvima iz nedopuštenih izvora finansiranja koji Zakonom o finansiranju političkih stranaka nisu dozvoljeni.

tim u vezi Ministarstvo finansija i trezora BiH predlaže Centralnoj izbornoj komisiji BiH da se pokrene izmjena i dopuna Zakona o finansiranju političkih stranaka u ovom dijelu kako bi se na drugačiji način uredila oblast prekoračenja propisanih limita uplata na ime donacija i novčanih priloga fizičkih i pravnih lica političkim strankama.

Dok se zakonski ne uredi ova oblast u smislu sigurnog i zakonitog porijekla uplata preko dozvoljenog limita Ministarstvo finansija i trezora BiH nemože prihvatiti uplate tih sredstava na Jedinstveni račun trezora BiH.

S poštovanjem,

Slika 4 Odgovor na zahtjev Centralne izborne komisije BiH

Na osnovi odredbe člana 14. stav (3) Zakona o finansiranju, data je mogućnost da političke stranke, prije izricanja kazne ili preduzimanja administrativne mjere od Centralne izborne komisije BiH, mogu dobrovoljno otkloniti uočene nedostatke, ako su oni otklonjivi. To znači da donatorima mogu vratiti zabranjene priloge ili dio priloga koji prelazi zakonom propisani limit.

Pregledom i revizijom finansijskih izvještaja, utvrđeno je da su političke stranke u prethodnom periodu ostvarivale prihod iz zabranjenih izvora: primale priloge pravnih lica koja imaju sklopljene ugovore o javnim nabavkama sa tijelima izvršne vlasti, priloge anonimnih donatora i udruženja koja su se finansirala sredstvima iz budžeta, primale priloge općina i javnih preduzeća, što je zabranjeno odredbama člana 8. Zakona o finansiranju.

Primjeri iz prakse – kršenje odredbi Zakona o finansiranju, člana 8. stav (1) i stav (4) – zabranjeni prilogi.

Primjer 1.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2014. godinu utvrđeno je, između ostalog, da je politička stranka primila priloge anonimnih donatora u ukupnom iznosu od 8.000,00 KM i da je primila novčane priloge u iznosu od 49.814,00 KM od pravnog lica koje je u 2014. godini sklopilo ugovor o javnim nabavkama, s tijelom izvršne vlasti, koji prelazi 10.000,00 KM, što je suprotno odredbama člana 8. stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju.

Nakon provedenog postupka, Centralna izborna komisija BiH je donijela odluku kojom ovoj političkoj stranci zbog prekršaja odredbi člana 8. stav (1) i stav (4) izrekla novčanu kaznu u iznosu od 58.100,00 KM.

Na osnovu člana 14. stav (2) Zakona o finansiranju („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16), člana 15.6 stav (2) Izbornog zakona BiH („Službeni glasnik BiH“ broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16), člana 193. stav (1) Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, broj: 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16) i člana 18. i 22. Poslovnika Centralne izborne komisije BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 50/07, 33/09, 24/13 i 32/14) u postupku utvrđivanja kršenja odredaba Zakona o finansiranju od strane političke stranke -----, sa sjedištem u ----, zastupanoj po predsjedniku stranke, zbog kršenja odredaba Zakona o finansiranju i Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH je na 92. sjednici, održanoj dana 08.12.2016. godine, donijela

O D L U K U

(1) Politička stranka ----- odgovorna je što u 2014. godini:

- a) nije izdala potvrde o prijemu novčanih priloga fizičkih lica u iznosu od 77.034,06 KM, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju,
- b) primila novčane priloge od tri anonimna donatora u ukupnom iznosu od 8.000,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 8. stav (1) tačke e) Zakona o finansiranju,
- c) primila novčane priloge u iznosu od 49.814,00 KM od pravnog lica, koje je u 2014. godini sklopilo ugovor o javnim nabavkama, s organom izvršne vlasti, koji prelazi 10.000,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 8. stav (4) Zakona o finansiranju i

- d) prekoračila limit na troškove izborne kampanje za iznos od 32.137,05 KM, čime je prekršila odredbe člana 15.10 stav (2) Izbornog zakona BiH.

pa joj se na osnovu člana 15. stav (2) i primjenom člana 19. i 20. Zakona o finansiranju i člana 15.6 stav (2) Izbornog zakona BiH, a u vezi sa članom 6.7 stav (1) tačka 1. Izbornog zakona BiH izriče:

- 1) za povredu iz stava (1) tačke a) novčana kazna u iznosu od **2.000,00 KM (slovima: dvije hiljade konvertibilnih maraka)**,
- 2) za povredu iz stava (1) tačke b) novčana kazna u iznosu od **8.100,00 KM (slovima: osam hiljada stotinu konvertibilnih maraka)**,
- 3) za povredu iz stava (1) tačke c) novčana kazna u iznosu od **50.000,00 KM (slovima: pedeset hiljada konvertibilnih maraka)** i
- 4) za povredu iz stava (1) tačke d) novčana kazna u iznosu od **2.000,00 KM (slovima: dvije hiljade konvertibilnih maraka)**

jedinstvena novčana kazna u iznosu od 62.100,00 KM (slovima: šezdeset dvije hiljade stotinu konvertibilnih maraka).

(2) Novčana kazna iz stava (1) ove odluke uplatiće se u roku od osam dana od dana pravosnažnosti ove odluke na račun Ministarstva finansija i trezora BiH.

O b r a z l o ž e n j e

...

Nadalje, u dokaznom postupku Centralna izborna komisija BiH je provela dokaze uvidom u Konačni izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2014. godinu i utvrdila:

...

- da je u svom finansijskom izvještaju prijavila novčane priloge od tri fizička lica u ukupnom iznosu od 8.000,00 KM, koja su u izjavama, dostavljenim Centralnoj izbornoj komisiji BiH, navela da nisu donatori stranke. Na osnovu izjava fizičkih lica da nisu dali donacije, te bankarskih naloga koji ne sadrže podatke o identitetu donatora, nedvosmisleno je utvrđeno da je politička stranka primila priloge od anonimnih donatora, a ne onih čija je imena navela u finansijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe člana 8. stav (1) tačka e) Zakona o finansiranju.
- da je primila novčane priloge u iznosu od 49.814,00 KM od pravnog lica, koje je u 2014. godini sklopilo ugovor o javnim nabavkama, s organom izvršne vlasti, koji prelazi 10.000,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 8. stav (4) Zakona o finansiranju. Na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, Općina Ilidža je dostavila akt, broj: 04-14-310/16 od 18.01.2016. godine, u kome navodi da je sa pravnim licem dana 17.06.2014. godine sklopila ugovor o javnim nabavkama, na iznos od 198.139,49 KM. Tokom 2014. godine godine realizovan je dio ugovora, u iznosu od 102.612,44 KM.

...

Na odluku Centralne izborne komisije BiH politička stranka je uložila žalbu, koja je rješenjem Suda Bosne i Hercegovine odbijena.

Primjer 2.

U izvještaju o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu navedeno je sljedeće:

“Na osnovi podataka koje je dostavila Općina Istočni Drvar utvrđeno je da je iz budžeta ove općine, tokom 2013. godine, stranci ukupno isplaćeno 80,00 KM, i to na račun fizičkog lica. Sredstva su isplaćena na teret Budžetske rezerve, a na osnovi Odluke Načelnika Općine Istočni Drvar, broj: 01-22-383/13 od 12. 07. 2013. godine.

S obzirom na to da se prihodom iz budžeta smatra samo приход definiran članom 3. stav (1) tačka e) i članom 7. Zakona o finansiranju, a da je stranka primila sredstva iz budžetske rezerve Općine Istočni Drvar, stranka je primajući ova sredstva prekršila odredbe člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju.“

Centralna izborna komisija BiH je zbog prekršaja člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka donijela odluku kojom je političkoj stranci izrekla novčanu kaznu.

На основу члана 14. став (2) Закона о финансирању („Службени гласник БиХ“, број: 95/12), члана 193. став (1) Закона о управном поступку („Службени гласник БиХ“, бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13) и члана 18. Пословника Централне изборне комисије БиХ („Службени гласник БиХ“, бр. 50/07, 33/09, 24/13 и 32/14) у поступку утврђивања кршења одредаба Закона о финансирању од стране политичке странке ----, са сједиштем у ----, заступаној по предсједнику странке, због кршења одредаба Закона о финансирању политичких странака, Централна изборна комисија БиХ је на 63. сједници, одржаној дана 09.12.2015. године, д о н и ј е л а

О Д Л У К У

Политичка странка ---- одговорна је што у 2013. години:

а) није водила евиденцију о пријему добровољних прилога, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању,

б) остварила **забрањени прилог у износу од 80,00 КМ** и користила пословни простор у власништву Општине Вукосавље, неправно и без плаћања закупа, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању, и

с) примила прилоге у укупном износу од 5.700,00 КМ од правних лица која су склопила уговоре о јавним набавкама радова и роба са органима извршне власти на свим нивоима у Босни и Херцеговини чија је вриједост већа од 10.000,00 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (4) Закона о финансирању,

па јој се на основу члана 15. став (2) и примјеном члана 19. и члана 20. Закона о финансирању изриче:

1) за повреду из става (1) тачке а) новчана казна у износу од 500,00 КМ (словима: петстотина конвертибилних марака),

2) за повреду из става (1) тачке б) новчана казна у износу од 600,00 КМ (словима: шестстотина конвертибилних марака), и

3) за повреду из става (1) тачке ц) новчана казна у износу од 6.000,00 КМ (словима: шест хиљада конвертибилних марака), односно

јединствена новчана казна у износу од 7.100,00 КМ (словима: седамхиљада и стотину конвертибилних марака).

Новчана казна из става (1) ове одлуке уплатиће се у року од осам дана од дана правоснажности ове одлуке на рачун Министарства финансија и трезора БиХ.

Образложење

...

Надаље, у доказном поступку Централна изборна комисија БиХ је провела доказе увидом у Коначни извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2013. годину и утврдила:

- да политичка странка није у пословним књигама евидентирала неновчане донације по основу бесплатног коришћења пословних простора Удружења грађана „Кључки бисери“, Удружења избјеглих и расељених лица Пале и Општине Сребреница, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању,

- да је примила прилог Општине Источни Дрвар у износу од 80,00 КМ и

- да је користила пословни простор у власништву Општине Вукозавље, бесправно и без плаћања закупа, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању, и

- да је примила прилоге у укупном износу од 5.700,00 КМ од правних лица “Енерготехника“ д.о.о. Добој и “Мојић“ д.о.о. Бијељина која су склопила уговоре о јавним набавкама радова и роба са органима извршне власти на свим нивоима у Босни и Херцеговини, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (4) Закона о финансирању.

...

2.1.4. Izdavačka djelatnost, prodaja propagandnog materijala i organiziranje stranačkih manifestacija – člana 3. stav (1) tačka c) Zakona o finansiranju

Zakonodavac je propisao ovaj izvor finansiranja, ne vodeći računa o implikacijama na djelatnost političkih stranaka, kao organizacija u koje se građani slobodno i dobrovoljno organiziraju radi učešća na izborima, a s ciljem provođenja političkih aktivnosti i ostvarivanja političkih ciljeva.

Da bi se politička stranka bavila izdavačkom djelatnošću ili prodajom propagandnog materijala, morala bi ući u sferu profitne djelatnosti, koja zahtijeva vlastito izdavaštvo, proizvodne pogone ili vlastitu trgovinsku djelatnost. Time se političkoj stranci kao neprofitnoj organizaciji nameću sve obaveze u skladu sa poreznim propisima, obaveza ulaska u PDV sistem, obaveza fiskalizacije i druge porezne obaveze po osnovi direktnih poreza, što je udaljava od stvarnih ciljeva. Ista je situacija ukoliko bi se politička stranka bavila organizacijom stranačkih manifestacija, s ciljem ostvarivanja dobiti iz koje bi finansirala svoje političke aktivnosti.

Čak i da propagandni materijal politička stranka osigura kao donacije pravnih i fizičkih lica, njihovom prodajom postaje porezni obaveznik, što je svojstveno profitno orijentiranim društvima.

2.1.5. Ograničenja u vezi sa приходима од имовине и добит од предузећа у власништву политичких странака – član 3. stav (1) tačka d) Zakona o finansiranju

Politička stranka u svom vlasništvu može imati imovinu i od nje ostvarivati prihod kojim će se finansirati svoje političke aktivnosti. Zakon o finansiranju ne propisuje koja je to imovina koju može posjedovati politička stranka, ali propisuje godišnji limit na ovaj izvor finansiranja.

Godišnji prihod političke stranke od imovine ne smije preći 20% ukupnog prihoda političke stranke, ostvarenog iz svih izvora. Ukoliko politička stranka od imovine ostvari prihod koji je veći od 20% ukupnih prihoda, tada je obavezna u roku od 30 dana, od dana podnošenja финансијског извјештаја Centralnoj izbornoj komisiji BiH,

iznos iznad ovog procenta uplatiti u dobrotvorne svrhe jednoj ili više organizacija koje su registrirane u Bosni i Hercegovini za bavljenje dobrotvornim radom. Dokaz da je sredstva uplatila organizaciji koja je registrirana za bavljenje dobrotvornim radom, te da se ta organizacija zaista bavi dobrotvornim radom, a ne samo da ima upisanu tu djelatnost, dostavlja Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

Političkim strankama je zabranjeno da ostvaruju prihode od imovine koja nije u njihovom vlasništvu.

Politička stranka se može finansirati od dobiti preduzeća koja su u njenom vlasništvu, pod uvjetom da obavljaju djelatnost koja je dozvoljena Zakonom o finansiranju. Preduzeće u vlasništvu političke stranke može se baviti samo djelatnošću vezanom za kulturu ili izdavačku djelatnost. Pored toga što je propisana vrsta djelatnosti preduzeća u vlasništvu političkih stranaka, Zakonom o finansiranju je propisan limit na visinu prihoda koji politička stranka može ostvariti iz ovog izvora.

Godišnji prihod političke stranke od dobiti preduzeća u njenom vlasništvu ne smije preći 20% ukupnog prihoda političke stranke. Ukoliko politička stranka ostvari prihod po ovoj osnovi koji je veći od 20% ukupnog prihoda stranke, obavezna je tu razliku dati u dobrotvorne svrhe, na isti način kao i razliku od prihoda od imovine.

Primjeri iz prakse – kršenje odredbi Zakona o finansiranju, člana 3. stav (4)¹² – prekoračenje limita na visinu prihoda od imovine.

Primjer 1.

U izvještaju o reviziji finansijskih izvještaja za 2004. godinu navedeno je sljedeće:

“S obzirom na to da je ukupno ostvareni prihod političke stranke u izvještajnom periodu iznosio 121.755,00 KM, zaključili smo da je prihod od imovine u vlasništvu stranke u izvještajnom periodu iznosio 44.540,00 KM, odnosno 36,58% ukupno ostvarenog prihoda.

Član 3. stav 4. Zakona o finansiranju propisuje obavezu političkim strankama čiji prihod od imovine prelazi 20% ukupno ostvarenog prihoda da u roku od 30 dana od dana podnošenja finansijskog izvještaja prihod koji prelazi navedenih 20% daje u dobrotvorne svrhe.

Kako je 20% ukupno ostvarenog prihoda stranke 24.351,00 KM, stranka je bila dužna dati u dobrotvorne svrhe 20.189,00 KM.

Stranka je dala dobrotvorne priloge u školskom priboru izbjegličkom centru u Starom Ilijašu u iznosu od 680,00 KM, što je, 30. 6. 2005., isplaćeno putem blagajne.

Kada od 20.189,00 KM, koliko je stranka dužna dati u dobrotvorne svrhe, oduzmemo iznos od 680,00 KM, dolazimo do zaključka da preostali iznos prihoda od imovine u visini od 19.509,00 KM stranka nije dala u dobrotvorne svrhe, čime je prekršila odredbe člana 3. stav (4) Zakona o finansiranju.“

Centralna izborna komisija BiH je zbog prekršaja člana 3. stav (4) Zakona o finansiranju donijela odluku kojom je političkoj stranci izrekla novčanu kaznu.

---

¹² Zakon o finansiranju (“Službeni glasnik BiH”, br. 22/00).

Na osnovu člana 13. stav (2) i člana 15. stav (1) Zakona o finansiranju („Službeni glasnik BiH“, broj: 22/00), a u vezi sa članom 15.6. stav (2) Izbornog zakona BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 23/01, 7/02, 9/02, 29/02, 4/04, 20/04 i 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06 i 24/06), Centralna izborna komisija BiH je na 31. sjednici, održanoj dana 24.05.2007. godine donijela

ODLUKU

(1) Politička stranka ----, sa sjedištem u ---, **odgovorna je** što u 2004. godini nije uplatila iznos od 19.509,00 KM, koji se odnosi na prihod od imovine i koji prelazi iznos od 20% ukupnog godišnjeg prihoda stranke, u dobrotvorne svrhe, čime je prekršila odredbu **člana 3. stav (4)**. Zakona o finansiranju, pa joj se na osnovu navedene zakonske odredbe i primjenom člana 15. stav (1) Zakona o finansiranju izriče novčana kazna u iznosu od **1.000,00 KM (slovima: hiljadu konvertibilnih maraka)**.

(2) Nalaže se političkoj stranci da iznos od 19.509,00 KM uplati u roku od 15 dana od dana prijema ove Odluke, u dobrotvorne svrhe jednoj ili više organizacija koje se bave dobrotvornim radom i da o tome dostavi dokaz Centralnoj izbornoj komisiji BiH, a ukoliko u ostavljenom roku ne izvrši svoje obaveze iz ovog stava, Centralna izborna komisija BiH će izdati nalog za prinudno izvršenje ove administrativne mjere.

(3) **Uplata novčane kazne iz stava (1) ove odluke vrši se na račun Ministarstva finansija i trezora BiH, broj: 000 003 00000001 45, kod Centralne banke BiH, sa pozivom na broj 37111 i sa naznakom-kazna po odluci Centralne izborne komisije BiH broj: 01-07-6-1727/07 od 24.05.2007. godine, u roku od osam (8) dana od dana pravosnažnosti odluke, a dokaz o izvršenoj uplati dostaviti Centralnoj izbornoj komisiji BiH.**

O b r a z l o ž e n j e

...

Služba za reviziju je utvrdila da je politička stranka ---- u kontrolisanom periodu ostvarila prihode od imovine u vlasništvu stranke *u iznosu većem od 20% ukupnog godišnjeg prihoda stranke*, jer je ukupni ostvareni prihod koji je iskazala ova politička stranka iznosio 121.755,00 KM u okviru kojeg je prihod po osnovu imovine iznosio 44.540,00 KM, odnosno 36,58 %. Kako limit ove vrste prihoda od 20% od ukupnog prihoda iznosi 24.251,00 KM, slijedi da je isti premašen za *iznos od 20.189,00 KM*, a koji iznos je stranka bila obavezna dati u dobrotvorne svrhe u skladu sa odredbom člana 3. stav (4) Zakona o finansiranju.

Isto tako, utvrđeno je da politička stranka ---- je dala u dobrotvorne svrhe iznos od 680,00 KM, a da iznos od 19.509,00 KM nije dala u dobrotvorne svrhe jednoj ili više organizacija koje se bave dobrotvornim radom, što je bila obavezna kako je već navedeno, u skladu sa odredbom člana 3. stav (4) Zakona o finansiranju.

...

Na odluku Centralne izborne komisije BiH politička stranka je uložila žalbu, koja je rješenjem Suda Bosne i Hercegovine odbijena kao neosnovana. Stranka je, zatim, izvršila uplatu u dobrotvorne svrhe u iznosu od 19.509,00 KM Crvenom krstu Federacije BiH.

2.1.6. Korištenje finansijskih sredstava za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom – član 4. stav (1) Zakona o finansiranju

Članom 4. stav (1) Zakona o finansiranju propisano je da finansijska sredstva koja politička stranka osigura u skladu sa odredbama ovog zakona može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom.

Da bi postupile u skladu sa ovom zakonskom odredbom, političke stranke imaju obavezu da naprave plan utroška sredstava za svaku kalendarsku godinu, u kojem će detaljno predvidjeti troškove za svoje aktivnosti. Ovaj plan političke stranke pripremaju i donose u tekućoj godini za narednu godinu. Plan se Centralnoj izbornoj komisiji BiH dostavlja uz godišnji finansijski izvještaj za prethodnu godinu.

Činjenica da se političke stranke osnivaju i djeluju s ciljem provođenja političkih aktivnosti i ostvarivanja političkih ciljeva, sama po sebi je dovoljna da se zna da političke stranke nisu humanitarne organizacije, niti socijalne ustanove, te da javna sredstva koja im se izdvoje iz budžeta za provođenje političkih ciljeva ne mogu preusmjeravati u druge svrhe. Pored navedenog, evidentni su i slučajevi zloupotrebe javnih sredstava, kroz plaćanje roba i usluga, te isplate značajnih iznosa sredstava za lične potrebe visokopozicioniranih članova političkih stranaka. Uz sve navedeno vrše se i porezne utaje.

U skladu sa odredbom člana 14. stav (4) Zakona o finansiranju Centralna izborna komisija BiH svaku sumnju o krivičnom djelu, koja se može dovesti u vezu s finansiranjem političkih stranaka i finansiranjem izborne kampanje, obavezna je prijaviti nadležnom tužilaštvu i drugim tijelima za provođenja zakona.

Zbog nepoštivanja odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju, Centralna izborna komisija BiH je 2016. sankcionirala devet, a 2017. godine šest političkih stranaka, novčanim sankcijama u rasponu od 1.000,00 do 5.000,00 KM.

Primjeri iz prakse – kršenje odredbi Zakona o finansiranju, člana 4. stav (1) – prekoračenje limita na visinu prihoda od imovine.

Primjer 1.

U izvještaju o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2014. godinu navedeno je sljedeće:

“Stranka svojim Planom troškova za 2014. godinu nije planirala novčana sredstva za naknade vijećnika.

Na osnovi akta broj: 01-14-388-71/15 od 04.09.2015. godine, utvrđeno je da su sredstva iz budžeta Kantona Sarajevo za 2014. godinu namjenjena za političku stranku u iznosu od 53.637,70 KM, isplaćena na transakcijski račun broj 1990496065383857 otvoren kod Sparkasse bank na ime fizičkog lica.

S obzirom na to da je stranka koristila budžetska sredstva van utvrđenog plana, prekršila je odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.“

Nakon provedenog postupka Centralna izborna komisija BiH je zbog prekršaja odredbi ovog člana Zakona donijela odluku kojom je političkoj stranci izrekla novčanu kaznu.

Na osnovu člana 14. stav (2) Zakona o finansiranju („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16), člana 193. stav (1) Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, broj: 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16) i člana 18. i 22. Poslovnika Centralne izborne komisije BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 50/07, 33/09, 24/13 i 32/14) u postupku utvrđivanja kršenja odredaba Zakona o finansiranju od strane političke stranke ----, sa sjedištem u ---, zastupanoj po predsjedniku stranke, zbog kršenja odredaba Zakona o finansiranju, Centralna izborna komisija BiH je na 92. sjednici, održanoj dana 08.12.2016. godine, d o n i j e l a

ODLUKU

(1) Politička stranka ---- odgovorna je što u 2014. godini finansijska sredstva osigurana za finansiranje političke stranke iz budžeta nije koristila u skladu sa odredbama člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju,

pa joj se na osnovu člana 15. stav (2) i primjenom člana 19. Zakona o finansiranju izriče novčana kazna u iznosu od **5.000,00 KM (slovima: pet hiljada konvertibilnih maraka)**

(2) Novčana kazna iz stava (1) ove odluke uplatiće se u roku od osam dana od dana pravosnažnosti ove odluke na

račun Ministarstva finansija i trezora BiH.

Obrazloženje

....

Nadalje, u dokaznom postupku Centralna izborna komisija BiH je provela dokaze uvidom u Konačni izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2014. godinu i utvrdila:

-da politička stranka svojim programom utroška sredstava u 2014. godinu nije planirala sredstva za naknade vijećnicima. Međutim, uvidom u akt Skupštine Kantona Sarajevo, broj: 01-14-388-71/15 od 04.09.2015. godine, Centralna izborna komisija BiH je utvrdila da su sredstva izdvojena iz budžeta Kantona Sarajevo za 2014. godinu namjenjena za finansiranje političke stranke, u iznosu od 53.637,70 KM, isplaćena na privatni račun zastupnika u Kantonalnoj skupštini Kantona Sarajevo. U finansijskom izvještaju koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, politička stranka nije prijavila prihod od 53.637,70 KM koji je ostvarila iz budžeta Kantona Sarajevo, niti je iskazala u koju svrhu su sredstva u pomenutom iznosu utrošena, što nedvosmisleno ukazuje na činjenicu da je finansijska sredstva trošila mimo programa utroška, čime je prekršila odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju.

...

Politička stranka je na odluku Centralne izborne komisije BiH uložila žalbu Apalacionom odjelu Suda Bosne i Hercegovine. Sud Bosne i Hercegovine je žalbu političke stranke odbio.

2.2. Izdvajanja iz budžeta za finansiranje političkih stranaka

Zakon o finansiranju propisuje da se političke stranke mogu finansirati iz budžeta Bosne i Hercegovine u skladu sa ovim Zakonom, entitetskih budžeta, kantonalnih budžeta i budžeta Brčko Distrikta BiH, te budžeta drugih jedinica lokalne uprave i samouprave u skladu sa Zakonom, što znači da se sredstva iz budžeta nižih nivoa vlasti izdvajaju i isplaćuju u skladu sa entitetskim propisima, iako nisu usklađeni sa odredbama državnog zakona i različito propisuju finansiranje političkih stranaka iz budžeta.

2.2.1. Finansiranje političkih stranaka iz budžeta Bosne i Hercegovine

U budžetu institucija Bosne i Hercegovine osiguravaju se sredstva za finansiranje političkih stranaka, koalicija političkih stranaka i nezavisnih kandidata zastupljenih u Parlamentarnoj skupštini BiH i parlamentarnih grupa, odnosno klubova zastupnika i delegata u Parlamentarnoj skupštini BiH.

Ukupno izdvojena sredstva ne mogu prelaziti iznos od 0,2% budžeta Bosne i Hercegovine u kalendarskoj godini.

Sredstva se raspodjeljuju na način da se: 30% sredstava dijeli jednako svim političkim strankama, odnosno koalicijama političkih stranaka koje su osvojile mandate, 60% sredstava se dijeli prema broju zastupničkih mandata, a 10% sredstava se raspoređuje parlamentarnim grupama, srazmjerno broju zastupničkih mjesta koja pripadaju manje zastupljenom spolu.

Članovi koalicije političkih stranaka učestvuju u raspodjeli sredstva na osnovi sporazuma za raspodjelu novčanih sredstava, koji je deponiran u Centralnoj izbornoj komisiji BiH, a ako takav sporazum ne postoji, sredstva se raspoređuju između članica koalicije političkih stranaka prema broju dobijenih mandata.

Parlamentarne grupe, odnosno klubovi zastupnika i delegata i nezavisni kandidati u Parlamentarnoj skupštini BiH, učestvuju u raspodjeli sredstava (dio sredstava od 60%) prema broju zastupničkih, odnosno delegatskih mandata u domovima Parlamentarne skupštine BiH.

Zajednička komisija za administrativne poslove Parlamentarne skupštine BiH će svojim aktima detaljnije regulirati raspodjelu sredstava iz ovog člana, kontrolu trošenja i druga finansijska pitanja u vezi s provođenjem ovog Zakona.

2.2.2. Finansiranje političkih stranaka iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine

Federacija Bosne i Hercegovine nema zakon kojim je propisano finansiranje političkih stranaka iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, pa sredstva za finansiranje političkih subjekata utvrđuje Zakonom o izvršenju Budžeta Federacije BiH¹³, koji se donosi za svaku budžetsku godinu.

Zakonom o izvršenju budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu propisano je da se za finansiranje političkih stranaka i koalicija izdvajaju sredstva u iznosu od 0,2% u odnosu na ukupne budžetske prihode.

Sredstva utvrđena na razdjelu 15. budžeta, pozicija "Transfer za političke stranke i koalicije" koriste se po programu koji donosi Vlada.

---

13 Zakon o izvršenju Budžeta Federacije BiH donosi se za svaku godinu.

Sredstva namijenjena za finansiranje političkih subjekata raspoređuju se tako da 40% od predviđenog iznosa pripada političkim subjektima, koji su zastupljeni u Parlamentu, u jednakim iznosima, a 60% prema broju zastupnika u domovima Parlamenta, na dan dodjele mandata.

Ukoliko je ugovorom između članica koalicije reguliran način raspodjele novčanih sredstava, sredstva koja pripadaju koaliciji Vlada raspoređuje na osnovi odredbi ugovora.

S obzirom na to da Federacija Bosne i Hercegovine nije donijela poseban propis kojim bi detaljno uredila način finansiranja političkih stranaka iz entitetskog budžeta i budžeta nižih nivoa vlasti u ovom entitetu, analogno odredbi člana 7. stav (6) državnog Zakona o finansiranju, svako tijelo vlasti koji vrši isplatu sredstva za finansiranje političkih stranaka, svojim aktima treba detaljno regulirati raspodjelu sredstava iz svog budžeta, kontrolu trošenja i druga finansijska pitanja u vezi s provođenjem akta. Takvi akti ne mogu se donositi za pojedinačne slučajeve, u zavisnosti od volje političkog subjekta koji trenutno participira u vlasti, niti primjenjivati selektivno, kako se neki politički subjekti ne bi dovodili u neravno pravan položaj.

2.2.3. Finansiranje političkih stranaka iz budžeta Republike Srpske

Finansiranje političkih stranaka u Republici Srpskoj je uređeno Zakonom o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Republike, grada i općine¹⁴.

Sredstva izdvojena iz budžeta Republike Srpske, u skladu sa ovim Zakonom, koriste se za:

- finansiranje dijela troškova redovnog rada političkih stranaka, koalicija, nezavisnih zastupnika, odnosno vijećnika;
- pokrivanje dijela troškova izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, nezavisnih lista i nezavisnih kandidata kojima su potvrđene izborne liste za izbor zastupnika, odnosno vijećnika i
- pokrivanje dijela troškova rada zastupničkih, delegatskih, odnosno vijećničkih klubova i grupa.

Sredstva izdvojena za finansiranje troškova redovnog rada političkih stranaka, koalicija, nezavisnih zastupnika, odnosno vijećnika ne mogu biti manja od 0,2% ukupnih budžetskih prihoda iz predhodne godine.

Sredstva se raspoređuju na sljedeći način:

- 20% sredstava se raspoređuju u jednakim iznosima svim političkim strankama i koalicijama koje imaju zastupnike u skupštini i nezavisnim zastupnicima i
- 80% se raspoređuje srazmjerno broju osvojenih mandata, koje politička stranka, koalicija, nezavisni zastupnik, odnosno vijećnik ima u skupštini.

---

¹⁴ Zakon o izvršenju Budžeta Federacije BiH donosi se za svaku godinu.

2.2.4. Finansiranje političkih stranaka iz budžeta Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine

Finansiranje političkih stranaka u Brčko Distriktu BiH uređeno je Zakonom o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.¹⁵

U skladu sa odredbama ovog Zakona sredstva iz budžeta Brčko Distrikta izdvajaju se za:

- predizbornu kampanju političkih stranaka koje učestvuju na izborima za Skupštinu Brčko Distrikta BiH i
- redovan rad političkih stranaka zastupljenih u Skupštini Brčko Distrikta BiH.

Sredstva za predizbornu kampanju političkih stranaka osiguravaju se u godini u kojoj se održavaju redovni izbori za Skupštinu Brčko Distrikta i to u iznosu 0,03% prihoda u budžetu Brčko Distrikta ili 60.000 KM, zavisno od toga koji je iznos niži.

Sredstva za redovan rad političkih stranaka izdvajaju se po godišnjoj stopi od 0,1% od prihoda u budžetu Brčko Distrikta ili 200.000 KM, zavisno od toga koji od ova dva iznosa je niži.

Sredstva izdvojena za redovan rad političkih stranaka i njihovih zastupničkih klubova u Skupštini Brčko Distrikta BiH raspoređuju na taj način da se:

- 30% sredstava raspoređuje u jednakim iznosima svim zastupničkim klubovima političkih stranaka zastupljenim u Skupštini Brčko Distrikta BiH, dok se
- 70% od ukupnog iznosa raspoređuje srazmjerno broju zastupničkih mjesta koje svaka politička stranka ima u Skupštini Brčko Distrikta BiH u trenutku raspodjele.

Služba za reviziju je u postupcima pregleda i revizije finansijskih izvještaja utvrdila da pojedine političke stranke nisu prijavljivale prihode iz budžeta koje su primili njihovi niži organizacioni dijelovi ili njihovi vijećnici na svoje transakcijske račune.

Primjeri iz prakse – kršenje odredbi Zakona o finansiranju, člana 11. i člana 12. – neprijavlivanje prihoda iz budžeta.

Primjer 1.

Izvršenom revizijom finansijskog izvještaja političke stranke i finansijske dokumentacije za 2012. godinu, utvrđeno je da politička stranka nije u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH iskazala prihode koji je ostvarila iz budžeta Kantona 10 u iznosu od 72.000,00 KM i prihod iz budžeta Općine Pelegićevo u iznosu od 1.000,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 11. stav (1) i (3) tada važećeg Zakona o finansiranju i člana 13. i člana 19. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

“Na Zahtjev Centralne izborne komisije BiH Ministarstvo finansija kantona je dostavilo

---

¹⁵ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“, broj: 29/04, 14/07 i 19/07.

akt, broj: 03-05-14-81.28/13 od 29. 08. 2013. godine, sa pregledom uplaćenih sredstva u periodu od 01. 01. do 31. 12. 2012. godine u ukupnom iznosu od 72.000,00 KM. U aktu se navodi da je jedna tranša, u iznosu od 36.000,00 KM, uplaćena 04. 01. 2012. godine na transakcioni broj: 3381502500006993 i druga tranša uplaćena 24. 09. 2012. godine u iznosu od 36.000,00 KM, uplaćena na isti transakcijski račun. Stranka navedena sredstva budžeta nije evidentirala u poslovnim knjigama ni u finansijskom izvještaju, a također nije iskazala navedeni transakcioni račun.

-Stranka u finansijskom izvještaju nije iskazala sredstva budžeta Općine Pelagićevo u iznosu od 1.000,00 KM. Na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, Općina Pelagićevo je dostavila akt, broj: 02-402-16/13 od 12. 09. 2013. godine, u kojem je navedeno da je Općina uplatila sredstva budžeta u iznosu od 1.000,00 KM na tekući račun 5620118073680593 NLB Razvojna banka.”

Centralna izborna komisija BiH je zbog prekršaja člana 11. tada važećeg Zakona o finansiranju donijela odluku kojom je političkoj stranci izrekla novčanu kaznu.

Na osnovu člana 14. stav (2) Zakona o finansiranju („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12), člana 193. stav (1) Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13) i člana 18. Poslovnika Centralne izborne komisije BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 50/07, 33/09, 24/13 i 32/14) u postupku protiv političke stranke -----, sa sjedištem u ---, zastupanoj po predsjedniku stranke, zbog kršenja odredaba Zakona o finansiranju, Centralna izborna komisija BiH je na 85. sjednici, održanoj dana 18.12.2014. godine, donijela

O D L U K U

(1) Politička stranka ---. odgovorna je što u 2012. godini nije uspostavila potpune i tačne evidencije o svojim prihodima i rashodima i nije podnijela finansijski izvještaj u formi koju je odobrila Centralna izborna komisija BiH, čime je prekršila odredbe člana 11. stav (1) i (3) tada važećeg Zakona o finansiranju („Službeni glasnik BiH“, broj: 22/00, 102/09 i 54/10), pa joj se na osnovu člana 15. stav (2) Zakona o finansiranju („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12), a u vezi sa članom 6.7 stav (1) tačka 1. Izbornog zakona BiH izriče:

- novčana kazna u iznosu od 9.000,00 KM (slovima: devethiljada KM).

(2) Novčana kazna iz stava (1) ove odluke uplatiće se u roku od osam dana od dana pravosnažnosti ove odluke na račun Ministarstva finansija i trezora BiH.

O b r a z l o ž e n j e

...

Nadalje, u dokaznom postupku Centralna izborna komisija BiH je provela dokaze uvidom u Konačni izvještaj o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu i utvrdila da:

- U poslovnim knjigama niti u finansijskom izvještaju koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, politička stranka nije iskazala prihode koji je ostvarila iz budžeta Kantona 10 u iznosu od 72.000,00 KM, i prihod iz budžeta opštine Pelagićevo u iznosu od 1.000,00 KM, a takođe nije iskazala niti transakcioni račun broj: 3381502500006993 na koji su uplaćena sredstva iz budžeta Kantona 10.

...

Na odluku Centralne izborne komisije BiH politička stranka je uložila žalbu, koja je rješenjem Suda Bosne i Hercegovine odbijena kao neosnovana.

2.3. Finansiranje izborne kampanje

Kada je riječ o izvorima finansiranja, političke stranke i nezavisni kandidati sredstva za finansiranje izborne kampanje osiguravaju u skladu sa Zakonom o finansiranju.

Osim sredstava iz budžeta za redovan rad političkih stranaka, iz budžeta u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu BiH se izdvajaju i sredstva za finansiranje izborne kampanje.

U skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Republike, grada i općine, iz budžeta u Republici Srpskoj se izdvajaju sredstva za pokriće dijela troškova izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, nezavisnih lista i nezavisnih kandidata kojima su potvrđene izborne liste za izbor zastupnika, odnosno vijećnika.

U skladu sa članom 8. Zakona o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Republike, grada i općine, troškovi izborne kampanje su: troškovi štampanja plakata i plakatiranje, troškovi štampanja predizbornih oglasa, proglašenja, saopćenja i slično u javnim glasilima, troškovi organizacije i provođenja predizbornih skupova, troškovi štampanja, reprodukcije i slanja predizbornih materijala, koji se šalje biračima i druge sa ovim povezane aktivnosti, u periodu od dana raspisivanja do dana održavanja izbora.

Zakonom o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine je propisano da će se sredstva iz budžeta Brčko Distrikta BiH izdvajati za predizbornu kampanju političkih stranaka koje učestvuju na izborima za Skupštinu Brčko Distrikta BiH. Također, ovim Zakonom je utvrđeno da se troškovi predizborne kampanje odnose se na sredstva utrošena za: plakate, reklame, bilborde, letke; organiziranje javnih skupova i druge aktivnosti vezane za predizbornu kampanju.

2.3.1. Finansijsko izvještavanje o izbornoj kampanji

Političke stranke i nezavisni kandidati koji učestvuju na izborima za tijela vlasti BiH na svim nivoima dužni su Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijeti:

- a) finansijski izvještaj koji obuhvata period koji počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru i završava danom podnošenja prijave za ovjeru (predizborni finansijski izvještaj) i
- b) dodatni finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru do dana ovjere izbornih rezultata (postizborni finansijski izvještaj).

Kao i godišnje finansijske izvještaje, političke stranke predizborne i postizborne finansijske izvještaje podnose Centralnoj izbornoj komisiji BiH u elektronskoj formi putem aplikacije FI CIK BiH. Političke stranke predizborne finansijske izvještaje u čvrstoj kopiji, odštampane iz Aplikacije FI CIK BiH, dostavljaju skupa sa prijavom za ovjeru za učešće na izborima, dok se postizborni finansijski izvještaji dostavljaju u roku od 30 dana od dana kada Centralna izborna komisija BiH objavi konačne rezultate izbora.

Sadržaj i forma obrazaca predizbornih i postizbornih finansijskih izvještaja političkih stranaka utvrđena je članom 5. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, a tačnost i potpunost podataka u svakom obrascu svojim potpisom ovjerava predsjednik političke stranke ili drugo ovlašteno lice.

Pregled, kontrolu i reviziju predizbornih i postizbornih finansijskih izvještaja političkih stranaka obavlja Služba za reviziju.

Nezavisni kandidati predizborne i postizborne finansijske izvještaje podnose Centralnoj izbornoj komisiji BiH u čvrstoj kopiji i na obrascima propisanim Pravilnikom o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima nezavisnih kandidata.

2.3.2. Troškovi izborne kampanje

Poglavljem 15. Izbornog zakona BiH utvrđena je obaveza podnošenja predizbornih i postizbornih finansijskih izvještaja, sadržaj ovih izvještaja, kao i ograničenje troškova predizborne kampanje.

Naime, članom 15.1 stav (1) Izbornog zakona BiH propisano je da finansijski izvještaje sadrže i ukupan iznos isplata po sljedećim osnovama: troškovi štampanja plakata i plakatiranja, troškovi štampanja predizbornih oglasa, proglašenja, saopćenja i sl. u javnim glasilima, troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova i troškovi štampanja, reprodukcije i slanja predizbornog materijala koji se šalje biračima.

Članom 15.10 stav (1) Izbornog zakona BiH propisano je da u roku od sedam dana od zaključivanja Centralnog biračkog spiska, Centralna izborna komisija BiH objavljuje broj birača za svaku izbornu jedinicu i da taj broj služi kao osnova za određivanje maksimalnog iznosa sredstava koji politički subjekt može potrošiti za finansiranje izborne kampanje.

Maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština, te 30 feninga za izbore za načelnika općine/gradonačelnika i za članove općinskog vijeća/skupštine općine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, predsjednika i potpredsjednike RS.

2.3.3. Namjenski račun za finansiranje izborne kampanje

U skladu sa članom 4.4 Izbornog zakona BiH, politički subjekti imaju obavezu da u Prijavi za ovjeru navedu podatke o broju računa za finansiranje izborne kampanje.

Centralna izborna komisija BiH je u skladu sa svojim nadležnostima iz člana 2.9 Izbornog zakona BiH donijela Pravilnik o prijavi i uvjetima za ovjeru političkih subjekata za učešće na Općim izborima 2018. godine kojim je propisala formu i sadržaj prijave za ovjeru političkih subjekata ("Službeni glasnik BiH", broj: 29/18). Odredbom člana 4. stav (2) ovog Pravilnika, propisano je da su političke stranke i nezavisni kandidati obavezni da taksu za ovjeru prijave za učešće na Općim izborima 2018. godine uplate sa svog transakcijskog računa koji će se namjenski koristiti za izbornu kampanju tokom Općih izbora 2018. godine.

U skladu sa navedenim, političke stranke su imale obavezu da otvore transakcijski račun koji će namjenski koristiti za izbornu kampanju tokom i putem kojeg će obavljati sve transakcije u vezi sa finansiranjem izborne kampanje: uplate priloga fizičkih i pravnih lica, sredstava iz budžeta za finansiranje kampanje u skladu sa propisima ili prijenosom sredstava na ovaj namjenski račun sa drugih računa političke stranke, te plaćanje svih troškova izborne kampanje. Sa namjenskog računa se ne mogu vršiti plaćanja bilo kojih drugih troškova stranke, sem troškova izborne kampanje.

3. Podzakonski akti

Centralna izborna komisija BiH, u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju i odredbama Izbornog zakona BiH, donosi propise za provođenje odredbi kojima se bliže utvrđuju sadržaj, forma, način i drugi detalji izvještavanja političkih subjekata. U skladu sa svojim nadležnostima, Centralna izborna komisija BiH je donijela tri pravilnika kojima je uređeno izvještavanje u oblasti finansiranja političkih stranaka i izbornih kampanja i pravilnik kojim su utvrđene procedure po kojima Služba za reviziju vrši pregled, kontrolu i reviziju finansijskih izvještaja političkih stranaka.

3.1. Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka

Centralna izborna komisija BiH je u februaru 2018. godine prvi put razdvojila način podnošenja finansijskih izvještaja političkih stranaka koje učestvuju na izborima i finansijskih izvještaja koje podnose nezavisni kandidati. Donijela je dva odvojena pravilnika, čime je van snage stavljen Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih subjekata¹⁶.

Pravilnikom o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka uređuje se način podnošenja finansijskih izvještaja, njihov sadržaj i forma, te kontrola finansijskih izvještaja političkih stranaka, koje učestvuju na izborima, a obavezne su izvještaje podnositi Centralnoj izornoj komisiji BiH.

Političke stranke koje učestvuju na izborima za tijela vlasti BiH na svim nivoima dužne su Centralnoj izornoj komisiji BiH podnijeti:

- a) finansijski izvještaj koji obuhvata period koji počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru i završava danom podnošenja prijave za ovjeru (predizborni finansijski izvještaj) i
- b) dodatni finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru do dana ovjere izbornih rezultata (postizborni finansijski izvještaj).

Političke stranke predizborne i postizborne finansijske izvještaje podnose Centralnoj izornoj komisiji BiH u elektronskoj formi putem aplikacije FI CIK BIH, a potvrdu o podnesenom finansijskom izvještaju i odštampane obrasce finansijskog izvještaja iz Aplikacije FI CIK BiH u PDF formatu, potpisane i ovjerene pečatom političke stranke dostavljaju i u čvrstoj kopiji.

Političke stranke predizborne finansijske izvještaje u čvrstoj kopiji dostavljaju skupa sa prijavom za ovjeru za učešće na izborima, dok se postizborni finansijski izvještaji dostavljaju u roku od 30 dana od dana kada Centralna izborna komisija BiH objavi konačne izborne rezultate izbora.

Sadržaj i forma obrazaca predizbornih i postizbornih finansijskih izvještaja političkih stranaka utvrđena je članom 5. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

---

¹⁶ "Službeni glasnik BiH", broj: 10/18.

Tačnost i potpunost podataka u svakom obrascu svojim potpisom ovjerava predsjednik političke stranke ili drugo ovlašteno lice.

3.2. Pravilnik o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka

Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka propisan je način njihovog podnošenja, sadržaj i forma, kontrola finansijskih izvještaja i način pristupa javnosti informacijama koje su sadržane u izvještajima o pregledu i reviziji i finansijskim izvještajima političkih stranaka.

Centralna izborna komisija BiH je razvila aplikaciju za elektronsko podnošenje finansijskih izvještaja političkih stranaka koja služi za upravljanje podacima o finansiranju političkih stranaka.

U skladu sa članom 3. Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka političke stranke imaju obavezu da Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnose godišnji finansijski izvještaj za svaku kalendarsku (računovodstvenu) godinu u elektronskoj formi putem aplikacije FI CIK BIH. Potvrdu o podnesenom godišnjem finansijskom izvještaju i odštampane obrasce finansijskog izvještaja u PDF formatu ovjerene potpisom ovlaštenog lica i pečatom političke stranke dostavljaju Centralnoj izbornoj komisiji BiH i u tvrdoj kopiji.

Za tačnost podataka prezentiranih u izvještaju odgovorna je politička stranka, predsjednik stranke ili drugo ovlašteno lice koje svojim potpisom ovjerava svaki obrazac finansijskog izvještaja.

Ako Centralna izborna komisija BiH smatra da politička stranka nije postupila u skladu s odredbama Zakona o finansiranju i ovog pravilnika, prije izricanja kazne ili preduzimanja administrativne mjere, nastojat će postići da politička stranka, za koju je ustanovljeno da je prekršila odredbe navedenog zakona i ovog pravilnika, dobrovoljno postupi i otkloni uočene nepravilnosti, ako su oni otklonjivi. Ako politička stranka ne otkloni nedostatke, ili su neotklonjivi, Centralna izborna komisija BiH će političkoj stranci izreći sankciju ili preduzeti odgovarajuću administrativnu mjeru.

3.3. Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima nezavisnih kandidata

Ovim pravilnikom uređuje se način podnošenja finansijskih izvještaja, sadržaj i forma i kontrola finansijskih izvještaja nezavisnih kandidata, koji učestvuju na izborima, a obavezni su izvještaje podnositi Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

Nezavisni kandidati koji učestvuju na izborima za tijela vlasti BiH na svim nivoima dužni su Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijeti:

- a) finansijski izvještaj koji obuhvata period koji počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru i završava danom podnošenja prijave za ovjeru (predizborni finansijski izvještaj) i
- b) dodatni finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru do dana objave izbornih rezultata (postizborni finansijski izvještaj).

Nezavisni kandidati koji učestvuju na izborima Centralnoj izbornoj komisiji BiH finansijske izvještaje podnose u čvrstoj kopiji.

Predizborni finansijski izvještaj nezavisni kandidati podnose u vrijeme podnošenja prijave za ovjeru za učešće na izborima, a postizborni izvještaj u roku od 30 dana od dana kada Centralna izborna komisija BiH objavi konačne izborne rezultate.

Ako Centralna izborna komisija BiH smatra da nezavisni kandidat nije postupio u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju, odredbama Poglavlja 15. Izbornog zakona BiH i ovog pravilnika, prije izricanja kazne ili preduzimanja administrativne mjere, nastojat će postići da nezavisni kandidat, za kojeg je ustanovljeno da je prekršio odredbe navedenih zakona i ovog pravilnika, dobrovoljno postupi i otkloni uočene nepravilnosti, ako su one otklonjive. Ako nezavisni kandidat ne otkloni nedostatke, ili su oni neotklonjivi, a Služba za reviziju utvrdi da je nezavisni kandidat prekršio odredbe Zakona o finansiranju, odredbe Poglavlja 15. Izbornog zakona BiH i ovog pravilnika, Centralna izborna komisija BiH će nezavisnom kandidatu izreći sankciju ili preduzeti odgovarajuću administrativnu mjeru.

3.4. Pravilnik o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka

Pravilnikom o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka utvrđene su procedure po kojima Služba za reviziju vrši pregled, kontrolu i reviziju finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Služba za reviziju vodi evidencije o primljenim finansijskim izvještajima i utvrđuje: da li su finansijski izvještaji podneseni na obrascima koje je propisala Centralna izborna komisija BiH; da li je finansijski izvještaj podnesen u zakonskom roku; da li je izvještajni period odgovarajući i da li je finansijski izvještaj potpisalo lice ovlašteno za podnošenje finansijskog izvještaja i da li na svakom obrascu postoji otisak pečata političke stranke.

Nakon izvršene kontrole finansijskih izvještaja, Služba za reviziju će političkim strankama uputiti zahtjev za dostavljanje dodatne finansijske dokumentacije, koja je prema procjeni revizora neophodna kod utvrđivanja vjerodostojnosti podataka iskazanih u finansijskim izvještajima političke stranke i da bi se moglo utvrditi da li je stranka postupala u skladu sa Izbornim zakonom BiH i Zakonom o finansiranju. Pored navedenog, Služba za reviziju može pribaviti dokaze vezane za finansiranje političkih stranaka iz drugih izvora (državnih institucija, javnih ustanova, javnih preduzeća, ostalih pravnih lica, banaka i sl.). Centralna izborna komisija BiH u skladu sa svojim ovlaštenjima može zatražiti od određenih lica da daju odgovore u pisanoj formi ili pribaviti izjave svjedoka kako bi utvrdila da li je politička stranka postupala u skladu sa Zakonom o finansiranju i Izbornim zakonom BiH.

Služba za reviziju, zatim, sačinjava listu političkih stranaka kod kojih nije potrebna dodatna kontrola u prostorijama stranaka i listu političkih stranaka kod kojih je potrebno izvršiti reviziju finansijskih izvještaja u prostorijama stranaka.

Kada je riječ o političkim strankama kod kojih nije potrebna dodatna kontrola, nakon što pregleda i ocijeni zaključke izvedene na osnovi pribavljenih revizorskih dokaza, revizor će, u roku od sedam dana od dana završetka pregleda, pripremiti preliminarni izvještaj

o pregledu za one političke stranke za koje ne smatra da su potrebni dodatni dokazi koji bi se prikupili u prostorijama stranaka, kako bi revizor mogao izraziti mišljenje da li je stranka postupala u skladu sa Zakonom o finansiranju i Izbornim zakonom BiH. Preliminarni izvještaj o pregledu sa mišljenjem revizora se dostavlja političkoj stranci na očitovanje.

Politička stranka se u roku od deset dana od dana dostavljanja preliminarnog izvještaja o pregledu može očitovati o nalazima revizije, te u skladu sa članom 14. stav (3) Zakona o finansiranju otkloniti nedostatke u izvještaju i povrede zakona koje su otklonjive. Stranka uz očitovanje može dostaviti i dodatne dokaze kojima osporava nalaze revizije iz preliminarnog izvještaja o pregledu.

Nakon što se politička stranka očituje o nalazima revizije navedenim u preliminarnom izvještaju o pregledu, revizor u skladu sa svojom procjenom dopunjava i korigira prethodni nalaz, ukoliko smatra da su primjedbe stranke osnovane ili je stranka dostavila dodatne dokaze i izdaje konačan izvještaj o pregledu sa mišljenjem revizora o postupanju stranke u skladu sa Zakonom o finansiranju i Poglavljem 15. Izbornog zakona BiH.

U slučaju da se politička stranka u ostavljenom roku ne očituje na nalaz revizije, preliminarni izvještaj o pregledu postaje konačan izvještaj o pregledu finansijskih izvještaja. Konačan izvještaj o pregledu finansijskih izvještaja dostavlja se političkoj stranci.

Prije početka revizije finansijskih izvještaja, o svojoj namjeri da reviziju obavi na terenu, odnosno u prostorijama stranke, Služba za reviziju će obavijestiti političku stranku slanjem pisma najave, u kojem navodi organizacione dijelove stranke čiji će izvještaji biti predmetom revizije, datum početka obavljanja revizije, vrijeme neophodno za obavljanje revizije u prostorijama političke stranke i imena revizora koji će obavljati reviziju.

Revizija finansijskih izvještaja političke stranke uključuje izvještaje sjedišta stranke i najmanje dva organizaciona dijela koja odredi Služba za reviziju.

Nakon što prikupi revizijske dokaze na terenu, revizor će pripremiti i izdati preliminarni izvještaj o reviziji. Preliminarni izvještaj o reviziji sa nalazima revizora dostavlja se političkoj stranci na očitovanje, na koji se politička stranka u roku od deset dana od dana dostavljanja preliminarnog izvještaja o reviziji može očitovati o nalazima revizije, te u skladu sa članom 14. stav (3) Zakona o finansiranju otkloniti nedostatke i povrede zakona koje su otklonjive. Stranka uz očitovanje, također, može dostaviti i dodatne dokaze koji revizoru nisu bili dostupni u vrijeme obavljanja revizije ili kojima osporava nalaze revizije navedene u preliminarnom izvještaju o reviziji.

Nakon što se politička stranka očituje o nalazima revizije navedenim u preliminarnom izvještaju, revizor u skladu sa svojom procjenom dopunjava i korigira prethodni nalaz, ukoliko smatra da su primjedbe stranke osnovane ili je stranka dostavila dodatne dokaze, i izdaje konačan izvještaj o reviziji sa mišljenjem revizora o postupanju stranke u skladu sa Zakonom o finansiranju i Poglavljem 15. Izbornog zakona BiH. U slučaju da se politička stranka u ostavljenom roku ne očituje na nalaz revizije, preliminarni izvještaj o reviziji postaje konačan izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja.

4. Poslovne knjige političkih stranaka i druge evidencije o prihodima i rashodima

Političke stranke imaju obavezu da vode poslovne knjige i podnose finansijske izvještaje u skladu sa računovodstvenim propisima i odredbama Zakona o finansiranju.

4.1. Vođenje poslovnih knjiga

Političke stranke, kao pravna lica, uspostavljaju računovodstveni sistem i svoje poslovne knjige vode u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Pored obaveza koje proističu iz računovodstvenih propisa, političke stranke imaju dodatne obaveze koje proizilaze iz Zakona o finansiranju političkih stranaka.

U kontekstu odredaba člana 11. Zakona o finansiranju, stranke su dužne voditi poslovne knjige i podnositi finansijske izvještaje u skladu sa računovodstvenim propisima.

Pored finansijskih izvještaja koje podnose u skladu sa računovodstvenim propisima nadležnim agencijama (Finansijsko-informatička agencija FIA u Federaciji BiH ili Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge u Republici Srpskoj), političke stranke su dužne da Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnesu i finansijski izvještaj za svaku kalendarsku godinu (računovodstvenu godinu) propisan Zakonom o finansiranju i Poglavljem 15. Izbornog zakona BiH.

Političke stranke su obavezne čuvati sve svoje finansijske izvještaje najmanje šest godina nakon njihovog podnošenja Centralnoj izbornoj komisiji BiH. Logično je da se pored izvještaja propisanih Zakonom o finansiranju, u istom periodu trebaju čuvati knjigovodstvene evidencije i dokumentaciju na osnovi kojih su podneseni izvještaji.

Sistem računovodstva svake političke stranke mora se zasnivati na računovodstvenim principima: tačnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti, pravovremenosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Političke stranke su dužne da u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji vode poslovne knjige, koje čine: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige (analitičke evidencije koje se vode za osnovna sredstva, potraživanja, gotovinu i gotovinske ekvivalente, obaveze i druge bilansne pozicije).

Pregledom i revizijom finansijskih izvještaja političkih stranaka utvrđeno da političke stranke ne vode adekvatne evidencije o svojim prihodima, rashodima i obavezama, odnosno da poslovne knjige ne vode u skladu sa računovodstvenim propisima. Također je uočeno da određeni broj političkih stranaka ne vodi poslovne knjige i ne podnosi finansijske izvještaje u skladu sa računovodstvenim propisima.

Posebno ističemo da političke stranke kao pravna lica imaju obavezu da transakcije gotovim novcem putem blagajne obavljaju u skladu sa entitetskim uredbama o plaćanju gotovim novcem, da transakcije budu dokumentirane vjerodostojnim ispravama i odobrene za isplatu, kao i evidentirane u momentu naplate ili isplate.

U dosadašnjoj praksi, evidentno je da u poslovnim knjigama političkih stranaka, pa samim time i u finansijskom izvještaju, nije obuhvaćen značajan dio poslovnih događaja i to onih koji se odnose na prihode po osnovi nenovčanih donacija. Kako najčešće nenovčana donacija predstavlja besplatno pruženu uslugu političkoj stranci,

istovremeno u poslovnim knjigama nisu evidentirani ni troškovi u istom iznosu. Sve je to urađeno pod izgovorom da lice koje je odgovorno za vođenje poslovnih knjiga nije raspolagalo knjigovodstvenom ispravom.

Činjenica je da je knjigovodstvena isprava pisani dokaz ili memorirani elektronski zapis o nastalom poslovnom događaju, koja je potpisalo lice koje je ovlašteno za sastavljanje i kontrolu knjigovodstvene isprave, a služi kao osnova za knjiženje u poslovnim knjigama. Međutim postoji i druga činjenica, kada su u pitanju političke stranke koje najčešće nenovčane donacije ostvaruju po osnovi besplatnog korištenja poslovnih prostora, koje im svojim odlukama dodjeljuju nadležna državna tijela. Takve odluke su javni dokumenti, objavljeni u službenim glasilima i svakako mogu poslužiti kao knjigovodstvena isprava za evidentiranje prihoda i troškova istovremeno. Ukoliko u odluci nije navedena vrijednost besplatne usluge, obaveza je političke stranke i lica koje vodi poslovne knjige, da utvrdi njenu tržišnu vrijednost i po njoj uknjiži iznos donacije.

Osim prihoda po osnovi nenovčanih donacija, političke stranke u poslovnim knjigama ne evidentiraju troškove zakupnine u skladu sa obračunskom osnovom, čime i obaveze iskazuju u manjem iznosu u odnosu na stvarne. Također, političke stranke ne vrše usklađivanje obaveza sa dobavljačima, te ne provode popis imovine i obaveza na kraju poslovne godine u skladu sa računovodstvenim propisima, što za posljedicu ima pogrešno iskazane podatke o imovini i obavezama političke stranke u poslovnim knjigama i finansijskim izvještajima.

Pored navedenog, uočeno je i da pojedine političke stranke nisu vršile konsolidiranja podataka o приходima i rashodima, što je Centralna izborna komisije BiH, prvo propisivanjem obaveze podnošenja obrazaca prihoda i rashoda, a zatim podnošenjem finansijskih izvještaja elektronskim putem nastojala unaprijediti, a i da pomogne ovlaštenim osobama za finansijske izvještaje, koje su uglavnom pozicionirane u centralama političkih stranaka, da izvrše uvid i kontrolu nad poslovanjem nižih organizacionih dijelova.

Zakonodavac je izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju iz 2016. godine, a na osnovi preporuka Grupe zemalja Vijeća Evrope protiv korupcije (GRECO), obavezao političke stranke da uredi sistem unutrašnjih kontrola.

Naime, članom 11. Zakona o finansiranju propisano je da je politička stranka dužna svojim internim aktima urediti sistem unutrašnje finansijske kontrole nad nižim organizacionim dijelovima radi sprečavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda, te zloupotrebe finansijskih sredstava.

U vezi sa ovim članom, političke stranke imaju obavezu propisati interne postupke i korake za evidentiranje prihoda i rashoda u poslovnim knjigama, kako bi spriječili zloupotrebe u trošenju novčanih sredstava, koja su najvećim dijelom osigurana iz budžeta svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini.

4.2. Finansijska dokumentacija

Na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, a u svrhu obavljanja pregleda i kontrole finansijskih izvještaja, političke stranke su obavezne da dostave i dodatnu dokumentaciju, koja je prema procjeni revizora neophodna kod utvrđivanja vjerodostojnosti podataka iskazanih u finansijskim izvještajima političke stranke i da bi se moglo utvrditi da li je stranka postupala u skladu sa Zakonom o finansiranju i Izbornim zakonom BiH.

Radi se evidencijama iz poslovnih knjiga političke stranke (bruto bilans i glavna knjiga sa analitičkim evidencijama), izvodima sa transakcijskih računa, ugovorima o zakupu, dokumentaciji o imovini stranke, odlukama o visini članarine, računima, potvrđama o prijemu priloga i članarina, konfirmacijama ili izvodima otvorenih stavki sa dobavljačima, popisu imovine i obaveza i drugoj dokumentaciji.

Ovu dokumentaciju Služba za reviziju koristi za utvrđivanje vjerodostojnosti podataka koji su iskazani u finansijskim izvještajima, kao i da utvrdi da li stranke vode adekvatne i tačne evidencije o prihodima, rashodima i obavezama.

Osim dokumentacije i izvoda iz poslovnih knjiga koje dostavljaju političke stranke, Služba za reviziju pribavlja i podatke iz eksternih izvora: podatke o sredstvima iz budžeta koja su isplaćena političkim strankama, podatke o korištenju poslovnih prostorija općina i podatke o transakcijskim računima političkih stranaka koji se vode kod Centralne banke Bosne i Hercegovine.

4.3. Ovlašteno lice za finansijski izvještaj

Politička stranka je obavezna imenovati ovlašteno lice koje je odgovorno za vođenje poslovnih knjiga političkih stranaka, podnošenje finansijskih izvještaja i koje je ovlašteno kontaktirati sa Centralnom izbornom komisijom BiH.

O imenovanju ovlaštenog lica politička stranka je dužna obavijestiti Centralnu izbornu komisiju BiH u roku 15 dana od njegovog imenovanja. U slučaju bilo kakve promjene statusa tog lica stranka je dužna u roku 15 dana obavijestiti Centralnu izbornu komisiju BiH o toj promjeni.

Ovlašteno lice potpisuje sve izvještaje i odgovorno je za vođenje evidencija u vezi sa izvještajima, a na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, ovlašteno lice obavezno je da dostavi izvještaje na uvid.

U praksi, kod nekih stranaka se javlja dilema da li ta osoba mora biti zaposlena u političkoj stranci, da li isključivo ona mora voditi poslovne knjige i sastavljati finansijske izvještaje, te da li mora biti certificirani računovođa.

Zakon o finansiranju ne propisuje uvjete za ovlašteno lice, osim što propisuje da je odgovorno za vođenje poslovnih knjiga političke stranke i podnošenje finansijskih izvještaja. Politička stranka dužna je svojim internim aktima urediti računovodstveni sistem i sistem odgovornosti za finansijsko izvještavanje.

Bitno je naglasiti da ukoliko politička stranka vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izvještaja ugovorom povjeri drugom pravnom licu ili preduzetniku, ne može pravno lice u izvještaju koji podnosi Centralnoj izornoj komisiji BiH navesti kao ovlašteno.

Stranka mora imenovati fizičko lice koje je odgovorno za vođenje poslovnih knjiga političke stranke, podnošenje finansijskih izvještaja i koje je ovlašteno da kontaktira sa Centralnom izbornom komisijom BiH.

Izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju propisana je sankcija i za fizičko lice koje izvrši prekršaj.

U skladu sa navedenim Centralna izborna komisija BiH je u maju 2018. godine novčano sankcionirala lica ovlaštena za podnošenje finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Primjeri iz prakse – kršenje odredbi Zakona o finansiranju, člana 12. stav (4) – nepodnošenje finansijskog izvještaja.

Primjer 1.

Politička stranka nije podnijela godišnji finansijski izvještaj za 2016. godinu, čime je prekršila odredbe člana 12. Zakona o finansiranju. Centralna izborna komisija BiH je zbog prekršaja odredbi ovog člana Zakona izrekla novčanu kaznu političkoj stranci i licu odgovornom za vođenje poslovnih knjiga, podnošenje finansijskih izvještaja i kontakt sa Centralnom izbornom komisijom BiH.

Na osnovu člana 14. stav (2) Zakona o finansiranju („Službeni glasnik BiH“, br. 95/12 i 41/16), člana 193. stav (1) Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16) i člana 18. i 22. Poslovnika Centralne izborne komisije BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 50/07, 33/09, 24/13 i 32/14) u postupku utvrđivanja kršenja odredaba Zakona o finansiranju od strane političke stranke ---, na adresi ---, zastupanu po ----, predsjedniku stranke i ---- ovlaštenom licu za podnošenje finansijskih izvještaja, Centralna izborna komisija BiH, po službenoj dužnosti na 22. sjednici, održanoj dana 24.05. 2018. godine, donijela je

O D L U K U

(1) Utvrđuje se da su politička stranka ----, odnosno --- lice odgovorno za podnošenje finansijskih izvještaja, odgovorni za povredu odredbe člana 12. stav (4) Zakona o finansiranju, jer ova politička stranka nije podnijela godišnji finansijski izvještaj za 2016. godinu, pa im se u skladu sa članom 14. stav (2) Zakona o finansiranju izriče sankcija:

a) političkoj stranci ---, novčana kazna u iznosu od 1.000,00 KM (slovima: jednahiljada konvertibilnih maraka) i

b) licu ovlaštenom za podnošenje finansijskih izvještaja ---, izriče mu se novčana kazna u iznosu od 200,00 KM (slovima: dvijestotine konvertibilnih maraka)

Novčana kazna iz stava (1) ove odluke uplatiće se u roku od osam dana od dana pravosnažnosti ove odluke na račun Ministarstva finansija i trezora BiH.

O b r a z l o ž e n j e

...

Na osnovu ovako, nesporno utvrđenih činjenica da Centralna izborna komisija BiH da su politička stranka, odnosno --- lice odgovorno za vođenje poslovnih knjiga, podnošenje finansijskih izvještaja i kontakt sa Centralnom izbornom komisijom BiH, počinili povredu člana 12. stav (4) Zakona o finansiranju, jer nisu podnijeli godišnji finansijski izvještaj za 2016. godinu.

...

Politička stranka niti lice odgovorno za vođenje poslovnih knjiga, podnošenje finansijskih izvještaja i kontakt sa Centralnom izbornom komisijom BiH nisu uložili žalbu na odluku Centralne izborne komisije BiH.

5. Finansijsko izvještavanje

U skladu sa članom 12. Zakona o finansiranju, političke stranke su obavezne da svake godine podnesu godišnji finansijski izvještaj u formi koju odobri Centralna izborna komisija BiH. Kao što je na prethodnim stranicama navedeno, političke stranke imaju obavezu da Centralnoj izornoj komisiji BiH podnesu godišnji finansijski izvještaj za svaku kalendarsku (računovodstvenu) godinu u elektronskoj formi putem aplikacije FI CIK BIH, te posebne finansijske izvještaje (predizborni i postizborni finansijski izvještaj).

5.1. Forma i sadržaj finansijskih izvještaja

U skladu sa članom 7. stav (2) Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, finansijski izvještaj na nivou stranke podnosi se na obrascima 1, 1.1, 2, 2.1, 3, 3-f, 3-g, 4, 4.2. i 5, a za organizacione dijelove stranke na ostalim obrascima navedenim u članu 5. ovog pravilnika, i to posebno za svaki organizacioni dio političke stranke.

Članom 5. Propisano je da političke stranke finansijske izvještaje podnose na sljedećim obrascima:

- 1) Obrazac 1 (Opći podaci o političkoj stranci)
  - Obrazac 1.1 (teritorijalna struktura političke stranke)
- 2) Obrazac 2 (Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke)
  - Obrazac 2.1 (Pregled prometa blagajne)
- 3) Obrazac 3 (Izvori finansiranja političke stranke s pregledom izvora finansiranja po organizacionim dijelovima stranke)
  - Obrazac 3-a (Dobrovoljni prilozima fizičkih lica veći od 100 KM)
  - Obrazac 3-b (Dobrovoljni prilozima pravnih lica veći od 100 KM)
  - Obrazac 3-c (Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke)
  - Obrazac 3-d (Dobit pravnih lica u vlasništvu političke stranke)
  - Obrazac 3-e (Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu plaćati)
  - Obrazac 3-f (Prihodi iz budžeta)
  - Obrazac 3-g (Prihodi od izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i organiziranja stranačkih skupova)

- 4) Obrazac 4 (Rashodi političke stranke s pregledom rashoda po organizacionim dijelovima stranke)
- Obrazac 4.1. (Režijsko-administrativni i ostali troškovi)
  - Obrazac 4.2. (Troškovi propagande)
- 5) Obrazac 5 (Obaveze političke stranke).

5.2. Elektronsko podnošenje finansijskih izvještaja putem aplikacije FI CIK BiH

Pristup Aplikaciji FI CIK BiH

Pristup aplikaciji odobrava administrator sistema i to na osnovi zahtjeva političke stranke za pristup aplikaciji. Sistem-administrator političkoj stranci dodjeljuje korisničko ime i šifru, koje zajedno sa linkom za pristup aplikaciji putem e-maila dostavlja političkoj stranci.

Na linku Centralne izborne komisije BiH otvorit će se prozor u koji politička stranka unosi korisničko ime i šifru.

Login

Korisničko ime

Lozinka

Slika 5 Pristup aplikaciji FI CIK BiH

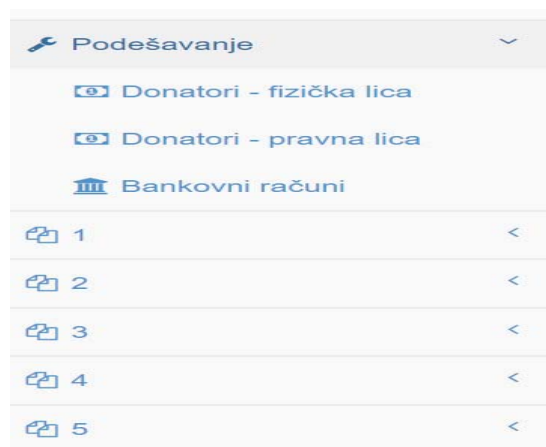
Unos podataka

Nakon što unese korisničko ime i šifru, politička stranka iz izbornika treba izabrati vrstu finansijskog izvještaja i jezik (bosanski/srpski/hrvatski). Izbor jezika omogućava političkim strankama da obrasce finansijskog izvještaja odštampaju i dostave Centralnoj izbornoj komisiji BiH na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini.

Slika 6 Izbor vrste finansijskog izvještaja

Unos podataka u obrasce finansijskog izvještaja se vrši iz menija, što se može vidjeti na narednoj slici.

Slika 7 Meni za unos podataka u finansijske izvještaje

Opći podaci o političkoj stranci

U Obrazac 1 (opći podaci) unose se podaci o političkoj stranci. U bazu su uneseni opći podaci o političkoj stranci. Političke stranke sve postojeće podatke o sjedištu, adresi, broju telefona, broju zaposlenih i sl. mogu izmijeniti, osim naziva političke stranke i koda političke stranke koji je dodijelila Centralna izborna komisija BiH. Promjenu naziva i koda političke stranke može izvršiti samo administrator.

Nakon što promijeni opće podatke, politička stranka treba definirati listu organizacionih jedinica. Svaka politička stranka ima svoju jedinstvenu organizacionu strukturu koja je utvrđenu statutom ili nekim drugim aktom. Organizaciona struktura se unosi u Obrazac 1.1.

Teritorijalna organizacija

[Novi unos](#) | [PDF](#) | [Zatvori](#)

Naziv organizacionog dijela	Adresa	Telefon	Faks	Naziv nivoa	Zatvoren		
Glavni odbor	ul.				☐	Izmjena	Brisanje

Slika 8 Obrazac 1.1 Organizaciona struktura političke stranke

Stranka u obrazac unosi naziv organizacionog dijela, adresu, telefon i faks, te može izabrati i naziv nivoa (ovaj podatak nije sadržan u Obrascu 1.1).

Teritorijalna organizacija

Obrazac 1.1

Naziv organizacionog dijela

Adresa

Telefon

Faks

Naziv nivoa

Snimi

Slika 9. Forma za unos podataka u Obrazac 1.1

Nakon što unese organizacionu strukturu, stranka pristupa kreiranju liste svojih donatora, fizičkih i pravnih lica i liste bankovnih računa, kao pretpostavki za dalji unos podataka u obrasce finansijskog izvještaja. Podaci o donatorima i bankovnim računima će biti dostupni strankama u dužem vremenskom periodu i neće ih morati ponovo unositi svake godine.

Naprimjer, jedno fizičko lice je političkoj stranci dalo prilog u toku 2016. godine, te je politička stranka podatke o donatoru unijela u Aplikaciju FI CIK BiH prilikom podnošenja godišnjeg finansijskog izvještaja za 2016. godinu. Ukoliko isto fizičko lice da prilog političkoj stranci i u 2017. godini, stranka neće imati obavezu da ponovo unese podatke o tom licu, već će prilikom popunjavanja Obrasca 3-a iz izbornika izabrati to lice.

Pregled prometa novčanih sredstava političke stranke

Prije unosa podataka o prometu ostvarenom putem transakcijskih računa u Obrazac 2, politička stranka, kao što je već rečeno, u podešavanjima koje se odnosi na **Bankovne račune** unosi podatke o svojim transakcijskim računima.

Pretraga...

Bankovni računi

Novi unos

Organizaciona jedinica stranke	Bankovni račun	Ime banke
--------------------------------	----------------	-----------

Nema podataka

Slika 10 Unos podataka o bankovnim računima

Novi korisnički račun

Novi korisnički račun

Organizaciona jedinica stranke

Bankovni račun

Ime banke

Slika 11 Forma za unos podataka o bankovnim računima

Nakon što unese podatke o transakcijskim računima, pristupa popunjavanju podataka u Obrazac 2.

Pregled prometa svih transakcijskih računa

[Novi unos](#) | [PDF](#)

Naziv organizacione jedinice	Bankovni račun	Ime banke	Stanje na dan 1. januar	Ukupan promet ulaza	Ukupan promet izlaza	Stanje na dan 31. decembar	Zatvoren
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Nema podataka

Slika 12 Unos podataka u Obrazac 2

Izborom opcije Novi unos otvara se polje za unos podataka u obrazac 2. Podaci o organizacionom dijelu, broju transakcijskog računa i nazivu banke bira se iz menija računa koji su uneseni u Podešavanjima. Politička stranka u predviđena polja unosi podatke o početnom stanju, prometu ulaza i prometu izlaza. Stanje na krajnji dan, npr. 31. 12. ili zadnji dan postizbornog finansijskog izvještaja se ne unosi. Ovaj iznos se sam izračunava, što smanjuje mogućnost greške.

U Obrazac 2.1 (pregled stanja blagajne) unose se podaci o prometu ostvarenom putem blagajne organizacionih dijelova političke stranke. Unos podataka u Obrazac 2.1 je identičan unosu podataka u Obrazac 2.

Izvori finansiranja

Podaci o svim izvorima finansiranja političke stranke se aplikaciji unose kroz Obrazac 3. Podaci o svim izvorima finansiranja se unose u obrasce 3-a; 3-b; 3-c; 3-d; 3-e; 3-f i 3-g, te podaci o članarinama i ostalim prihodima izborom opcije **Novi unos**.

[Novi unos](#) | [PDF](#) | [PDF 3 prilog](#) | [PDF Svi \(3a\)](#) | [PDF Svi \(3b\)](#) | [PDF Svi \(3c\)](#) | [PDF Svi \(3d\)](#) | [PDF Svi \(3e\)](#) | [PDF Svi \(3f\)](#) | [PDF Svi \(3g\)](#)

Naziv organizacionog dijela	Članarine	Prilozi fizičkih lica (3-a)	Prilozi pravnih lica (3-b)	Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke (3-c)	Dobit pravnih lica u vlasništvu političke stranke (3-d)	Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti (3-e)	Prihodi iz budžeta (3-f)	Prihodi od izdavačke djelatnosti prodaje propagandnog materijala i prihodi od organiziranja stranačkih manifesta (3-g)	Ostali prihodi i dr.	Ukupno	Zatvoreno

Nema podataka

Slika 13 Obrazac 3 Izvori finansiranja

Za svaki organizacioni dio koji je ostvario prihode iz bilo kojeg izvora, potrebno je unijeti podatke o naplaćenim članarinama i ostalim prihodima, čime se istovremeno otvaraju polja za unos ostalih vrsta prihoda. Pored iznosa ostvarenih ostalih prihoda i drugih koristi od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani sa političkom strankom ili su pod njenom kontrolom, potrebno je navesti i opisno vrstu ostalog prihoda. Opisno polje za ostale prihode će biti vidljivo samo u excel tabeli.

Ukoliko organizacioni dio političke stranke "ABC" u izvještajnom periodu primi priloge fizičkih lica i prihode iz budžeta, a ne ostvari prihode od članarina i ostale prihode, potrebno je da politička stranka u obrascu 3 za taj organizacioni dio unese prihode od članarine i ostale prihode u iznosu od 0,00 KM, čime se kreira red za unos podataka za ostale vrste prihoda.

Naziv organizacionog dijela: Glavni odbor

Članarine:

Ostali prihodi i dr.:

Opisno za ostale prihode:

Snimi

Slika 14 Forma za unos podataka o članarinama i ostalim prihodima

Naziv organizacijskog dijela	Članarina	Prilozi fizičkih lica (3-a)	Prilozi pravnih lica (3-b)	Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke (3-c)	Dobit pravnih lica u vlasništvu političke stranke (3-d)	Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti (3-e)	Prihodi iz budžeta (3-f)	Prihodi od izdavačke djelatnosti prodaje propagacijskog materijala i prihodi od organiziranja stranačkih manifestacija (3-g)	Ostali prihodi i dr.	Ukupno
Glavni odbor	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Slika 15 Unos podataka o prihodima za izabrani organizacioni dio političke stranke

Unos podataka za ostale izvore finansiranja se vrši klikom na 0 ispod svakog izvora finansiranja i izborom organizacionog dijela političke stranke.

Veoma često, političke stranke umjesto u kreirana polja za unos, podatke o prihodima unesu u pretraživač čija su prazna polja vidljiva odmah ispod naziva izvora finansiranja, odnosno ne izvrše unos podataka u aplikaciju.

Podaci o ukupnim izvorima finansiranja i pregled izvora finansiranja po organizacionim odborima se generiraju na osnovi unosa u pojedinačne obrasce i formiraju Obrazac 3 i Prilog uz obrazac 3.

Prilozi fizičkih i pravnih lica

Prije unosa podataka o priložima fizičkih i pravnih lica u Obrazac 3-a (prilozi fizičkih lica) i Obrazac 3-b (prilozi pravnih lica), politička stranka u Podešavanjima **Donatori-fizička lica** i **Donatori-pravna lica** unosi podatke o svim donatorima.

Unos donatora

Unos donatora

Organizaciona jedinica stranke	Glavni odbor ▼
Ime	<input type="text"/>
Prezime	<input type="text"/>
Detalji	<input type="text"/>
Broj dokumenta	<input type="text"/>
	<input type="button" value="Snimi"/>

Slika 16 Unos podataka o donatorima-fizička lica

Unos donatora

Unos donatora

Organizaciona jedinica stranke	Glavni odbor ▼
Naziv pravnog lica	<input type="text"/>
Broj dokumenta	<input type="text"/>
Detalji	<input type="text"/>
	<input type="button" value="Snimi"/>

Slika 17 Unos podataka o donatorima-pravna lica

Izbor organizacionog dijela stranke se vrši iz menija (podaci se preuzimaju iz Obrasca 1-1), te se u bazu unose podaci o imenu i prezimenu fizičkog lica-donatora, detalji i broj dokumenta. Podaci o imenu i prezimenu donatora su obavezna polja, dok u preostala polja stranka može unijeti druge podatke (adresa, broj lične karte i sl.). U dijelu koji se odnosi na **Donatore-pravna lica** unose se podaci o nazivu pravnog lica, poreskom broju i adresi pravnog lica.

Unos podataka u **Obrazac 3-a**, odnosno **Obrazac 3-b** se vrši izborom organizacionog dijela političke stranke na **0** ispod naziva organizacionog odbora stranke.

Prilozi fizičkih lica (Obrazac 3-a)

Naziv političke stranke:

Organizacioni dio političke stranke:

Ukupan iznos priloga čija je pojedinačna vrijednost niža od 100,00 KM: 0

[Novi unos](#) | [PDF](#) | [PDF Svi \(3-a\)](#)

Prezime i ime donatora čiji je prilog veći od 100 KM	Broj potvrde iz člana 6. Pravilnika	Datum	Iznos priloga	Napomena
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Nema podataka

Slika 18 Unos podataka u Obrazac 3-a

Novi unos

Prilozi fizičkih lica (3-a)

Naziv političke stranke:
Organizacioni dio političke stranke:

Prezime i ime donatora čiji je prilog veći od 100 KM	<input type="text"/>
Broj potvrde iz člana 6. Pravilnika	<input type="text"/>
Datum	19.10.2016
Iznos priloga	0,00
Napomena	<input type="text"/>
	<input type="button" value="Snimi"/>

[Povratak na listu](#)

Slika 19 Forma za unos podataka o priložima fizičkih lica

Ime i prezime, odnosno naziv donatora se unosi iz padajućeg menija (podaci iz Podešavanja), zatim se unosi broj potvrde iz člana 6. Pravilnika, datum kada je prilog dat stranci i iznos priloga.

U praksi se dešava da politička stranka u obrazac upiše broj izvoda sa transakcijskog računa, broj blagajničkog naloga naplate ili broj priznanice. Ni jedan od navedenih brojeva nije broj koji se unosi u obrazac priloga. U obrazac priloga fizičkih i pravnih lica se unosi broj potvrde koji izdaje ovlašteno lice u političkoj stranci svakom donatoru, a čiji je sadržaj propisan članom 6. Pravilnika.

Kod priloga fizičkih i pravnih lica politička stranka ima obavezu da iskaže podatke o svakom donatoru pojedinačno, ukoliko je ukupan iznos svih novčanih priloga istog lica veći od 100,00 KM. Obavezna je navesti podatke iz kojih se jasno može utvrditi identitet donatora, ime i prezime/naziv pravnog lica, broj potvrde o primljenom prilogu, datum kada je prilog primljen i iznos priloga.

Prilozi čiji je iznos u toku jedne kalendarske godine manji od 100,00 KM u izvještaju se iskazuju zbirno. Ukoliko isti donator u toku jedne godine političkoj stranci da više puta priloge u iznosima manjim od 100,00 KM, stranka je obavezna sabrati sve te priloge, i ukoliko je njihov ukupan iznos veći od 100,00 KM u obrascu navesti podatke o donatoru i ukupan iznos priloga.

Obrazac 3-c (Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke)

U Obrazac 3-c, Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacionog dijela stranke
- b) vrsta imovine na osnovi koje se ostvaruju prihodi
- c) korisnik imovine političke stranke
- d) broj ugovora, odluke, rješenja itd. i
- e) iznos ostvarenog prihoda.

Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke (Obrazac 3-c)

Naziv političke stranke: POLITIČKI SUBJEKT
Organizacioni dio političke stranke: Glavni odbor
[Novi unos](#) | [PDF](#) | [PDF Svi \(3-c\)](#)

Vrsta imovine na osnovu koje se ostvaruju prihodi	Korisnik imovine političke stranke	Broj ugovora, odluke, rješenja itd.*	Iznos ostvarenog prihoda		

Nema podataka

0 od 0 stranica (Broj zapisa: 0)

*Centralna izborna komisija BiH može zatražiti da politička stranka dostavi kopije ovih dokumenata

Slika 20 Unos podataka u Obrazac 3-c

Političke stranke najčešće u Obrazac 3-c unose prihode od izdavanja svoje imovine i prihode od kamata.

U praksi je prisutno da stranke u ovaj obrazac unose i podatke o prihodima od prodaje svoje imovine i to u iznosu prodajne cijene. Ovo je pogrešno iz dva razloga. Prvi je što dobitak od prodaje imovine obično nije jednak iznosu cijene po kojoj je prodana imovina, a drugi je što dobitak od prodaje imovine nije isto što i prihod od imovine.

Kontrolom iskazanih podataka u finansijskim izvještajima, utvrđeno je da političke stranke ne vode pravilne evidencije o osnovnim sredstvima (najčešće nekretninama i automobilima), te nemaju podatke o knjigovodstvenoj vrijednosti svakog sredstva pojedinačno. Također, prilikom isknižavanja sredstva iz poslovnih knjigama, umjesto da evidentiraju razliku između knjigovodstvene vrijednosti i prodajne vrijednosti kao dobitak ili gubitak od prodaje, računovođe u političkim strankama prodajnu vrijednost imovine evidentiraju kao prihod.

Obrazac 3-d (Dobit pravnih lica u vlasništvu političke stranke)

U Obrazac 3-d, Dobit od pravnih lica u vlasništvu političke stranke, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv pravnog lica
- b) identifikacioni broj dobijen od nadležnog poreznog tijela
- c) šifra i naziv djelatnosti pravnog lica
- d) učešće političke stranke u vlasništvu (%)
- e) iznos dobiti koja je prenesena političkoj stranci i
- f) datum prijenosa dobiti.

Obrazac 3-e (Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti)

U Obrazac 3-e se unose podaci o nenovčanim donacijama kao što je besplatno korištenje poslovnih prostora, računi koje stranka nema obavezu platiti, prihodi po osnovi otpisanih obaveza i slično.

Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti (Obrazac 3-e)

Naziv političke stranke:
Organizacioni dio političke stranke:
Novi unos | PDF | PDF Svi (3-e)

Ime i prezime/Naziv donatora	Vrsta poklona ili usluge	Datum primljenog poklona ili usluge	Vrijednost koju politička stranka nije imala obavezu platiti	Ukupna vrijednost poklona ili usluge
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Nema podataka

[Povratak na listu](#)

Slika 21 Unos podataka u Obrazac 3-e

U Obrazac 3-e se unose sljedeći podaci:

- a) naziv organizacionog dijela političke stranke
- b) ime i prezime/naziv donatora
- c) vrsta poklona ili usluge
- d) datum primljenog poklona ili usluge
- e) ukupna vrijednost poklona ili usluge i
- f) vrijednost koju politička stranka nije imala obavezu platiti.

Obrazac 3-f (prihodi iz budžeta)

Kada je riječ o prihodima iz budžeta, političke stranke ovu vrstu prihoda unose u Obrazac 3-f i to pojedinačno za svaki organizacioni dio političke stranke.

Nazivi nivoa vlasti su uneseni u Aplikaciju, tako da politička stranka njihov naziv može izabrati iz padajućeg menija.

Novi unos

Prihodi iz budžeta (3-f)

Naziv političke stranke: POLITIČKI SUBJEKT

Organizacioni dio političke stranke: Glavni odbor

Ukupan iznos prihoda	<input type="text"/>
Nivo vlasti	<input type="text" value="BANJA LUKA"/>
Broj i datum odluke	<input type="text"/>
	<input type="button" value="Snimi"/>

Slika 22 Forma za unos podataka o prihodima iz budžeta

Obrazac 3-g (prihodi od izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i prihodi od organiziranja stranačkih manifestacija)

U Obrazac 3-g se unose podaci o prihodima od izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i organizacije stranačkih manifestacija, posebno za svaki organizacioni dio.

Novi unos

Prihodi od izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i prihodi od organiziranja stranačkih manifestacija (3-g)

Naziv političke stranke: POLITIČKI SUBJEKT

Organizacioni dio političke stranke: Glavni odbor

Prihodi od izdavačke djelatnosti	<input type="text"/>
Prihodi od prodaje propagandnog materijala	<input type="text"/>
Prihodi od organiziranja stranačkih manifestacija	<input type="text"/>
	<input type="button" value="Snimi"/>

Slika 23 Forma za unos podataka u Obrazac 3-g

Obrazac 4 (rashodi političke stranke)

Podaci o rashodima političke stranke se unose izborom opcije Obrazac 4.

Rashodi političke stranke

Naziv političke stranke: POLITIČKI SUBJEKT

[Novi unos](#) | [PDF 4](#) | [PDF 4 prilog](#) | [PDF Svi \(4-1\)](#)

Naziv organizacionog dijela	Režijsko-administrativni i ostali troškovi	Troškovi propagande	Ukupno	Zatvoren
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Nema podataka

Slika 24 Obrazac 4 Rashodi političke stranke

Podaci o svim rashodima političke stranke se unose u Obrasce 4.1 i 4.2, pojedinačno za svaki organizacioni dio političke stranke. Na osnovi podataka koji su uneseni u pojedinačne obrasce 4.1 i 4.2, formiraju se Obrazac 4 i Prilog uz obrazac 4 u kojim su sadržani podaci o ukupnim rashodima i pregled rashoda po organizacionim dijelovima političke stranke.

Prije svega, potrebno je za svaki organizacioni dio posebno kreirati Obrazac 4.

Kreiranje obrasca 4 za organizacioni dio

Naziv organizacionog dijela

Glavni odbor

Snimi

Slika 25 Kreiranje Obrasca 4

Nakon što se kreiraju obrasci za sve organizacione dijelove, pristupa se unosu podataka o troškovima u pojedinačne Obrasce 4.1 i 4.2.

Režijsko-administrativni i ostali troškovi

U skladu sa članom 21. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, u Obrazac 4.1, Režijsko-administrativni i ostali troškovi, unose se sljedeći podaci:

- naziv organizacionog dijela političke stranke
- vrsta troška
- konto i
- iznos.

Pretraga...

Podešavanje

1

2

3

4

Obrazac 4.

5

Rashodi političke stranke

Naziv političke stranke: POLITIČKI SUBJEKT
| Zatvori | PDF 4 | PDF 4 prilog | PDF Svi (4-1)

Naziv organizacionog dijela	Režijsko-administrativni i ostali troškovi	Troškovi propagande	Ukupno	Zatvoren	
Glavni odbor	0	0	0		Brisanje

1 od 1 stranica (Broj zapisa: 1)

Slika 26 Unos podataka u Obrazac 4

Političke stranke podatke o režijsko-administrativnim i ostalim troškovima unose u Obrasce 4.1 posebno za svaki organizacioni dio. Izborom obrasca i organizacionog dijela političke stranke, otvara se Obrazac 4.1 za unos podataka, kao što se može vidjeti na narednoj slici.

Režijsko-administrativni i ostali troškovi

Naziv političke stranke: POLITIČKI SUBJEKT

Organizacioni dio političke stranke: Glavni odbor

[Povratak na listu](#) | [Novi unos](#) | [PDF](#) | [PDF Svi \(4-1\)](#)

Organizacioni dio političke stranke	Vrsta troška	Konto	Iznos

Nema podataka

Slika 27 Obrazac 4-1 Režijsko-administrativni o ostali troškovi

Unos podataka u Obrazac 4.1 se vrši izborom opcije Novi unos. Prilikom unosa podataka, politička stranka vrstu troška bira iz padajućeg menija, te unosi podatke o broju konta iz svojih poslovnih knjiga (prema kontnom planu) i iznosu ostvarenog troška u izvještajnom periodu.

Novi trošak

OO BOSANSKO GRAHOVO

Vrsta troška:

Konto:

Iznos:

[Povratak na listu](#)

Slika 28 Forma za unos podataka o troškovima

Vrsta troška:

Konto:

Iznos:

- Troškovi materijala
- Troškovi goriva i maziva
- Troškovi sitnog inventara i auto guma
- Troškovi električne energije
- Troškovi telefona

Slika 29 Unos troškova – izbor vrste troška

Troškovi propagande

Članom 23. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka propisano je da se u Obrazac 4.2, Troškovi propagande, unose sljedeći podaci:

- a) naziv organizacionog dijela političke stranke
- b) vrsta troška i to: troškovi štampanja plakata, troškovi plakatiranja, troškovi štampanja predizbornih oglasa, proglaša, saopćenja i sl. u javnim glasilima, troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova, troškovi štampanja, umnožavanja i slanja predizbornog materijala biračima i ostali troškovi propagande
- c) iznos.

U skladu sa navedenom odredbom, kreirana su polja za unos podataka o troškovima izborne kampanje. Ovdje je potrebno naglasiti da se u Obrazac 4.2 unose isključivo podaci o troškovima izborne kampanje, dok se u Obrazac 4.1 unose podaci o redovnim troškovima reklame ili troškovima organizacije skupštine i drugih tijela političkih stranaka.

Novi trošak propagande	
Glavni odbor	
Troškovi štampanja plakata	0,00
Troškovi plakatiranja	0,00
Troškovi štampanja	0,00
Troškovi organizacije	0,00
Troškovi štampanja predizb. mat biračima	0,00
Ostali troškovi propagande	0,00

Snimi

Slika 30 Forma za unos podataka o troškovima izborne kampanje

Obaveze političke stranke

Podaci o svim obavezama političke stranke unose se u Obrasce 5.1 i 5.2, pojedinačno za svaki organizacioni dio političke stranke, dok se podaci o ukupnim obavezama političke stranke generiraju na osnovi podataka koji su uneseni u pojedinačne obrasce.

Kao i kod rashoda, za svaki organizacioni dio potrebno je posebno kreirati Obrazac 5.

Kreiranje obrasca 5 za organizacioni dio

Naziv organizacionog dijela

SREDIŠNJI UREDI

Snimi

[Povratak na listu](#)

Slika 31 Kreiranje Obrasca 5

Obaveze političke stranke

Naziv političke stranke: POLITIČKI SUBJEKT

[Novi unos](#) | [Zatvori](#) | [PDF](#)

Naziv organizacionog dijela	Suma kredita i pozajmica	Suma ostalih obaveza	Ukupno	Zatvoren	
Glavni odbor	0	0	0	☐	Brisanje

Slika 32 Obrazac 5 Obaveze političke stranke

U Obrazac 5.1 (obaveze po kreditima i pozajmicama) unose se obaveze političke stranke po kreditima i pozajmicama i to: naziv organizacionog dijela političke stranke; naziv davaoca kredita ili pozajmice; iznos kredita ili pozajmice; datum realizacije kredita ili pozajmice; visina rate; rok vraćanja kredita ili pozajmice i iznos obaveze po osnovi kredita ili pozajmice na određeni dan.

Kreiranje obaveza po kreditima i pozajmicama

Glavni odbor

Davalac kredita ili pozajmice	<input type="text"/>
Iznos kredita ili pozajmice	<input type="text" value="0,00"/>
Datum realizacije	<input type="text"/>
Visina rate	<input type="text"/>
Rok vraćanja	<input type="text"/>
Iznos obaveze po osnovu kredita na dan	<input type="text"/>
Datum obaveze	<input type="text"/>

Slika 33 Forma za unos obaveza

Dakle, u obrazac se unose tri datuma, datum realizacije, rok vraćanja pozajmice i datum obaveze na određeni dan. U godišnjim finansijskim izvještajima za 2016. godinu uočeno je da su pojedine političke stranke u Obrazac 5.1, kao datum obaveze na određeni dan, upisale datum podnošenja finansijskog izvještaja, što nije ispravno. Zbog toga je važno napomenuti da prilikom popunjavanja podataka u obrascima obaveza u polje "datum obaveze" treba unijeti datum završetka izvještajnog perioda. Naprimjer, ukoliko se politička stranka podnosi godišnji finansijski izvještaj koji obuhvata period 01. 01. – 31. 12., stranka u obrazac treba unijeti svoje obaveze zaključno sa 31. 12.

Kreiranje obaveza po kreditima i pozajmicama

Davalac kredita ili pozajmice	<input type="text" value="XY dd"/>
Iznos kredita ili pozajmice	<input type="text" value="20000,00"/>
Datum realizacije	<input type="text" value="20.10.2016"/>
Visina rate	<input type="text" value="2000,00"/>
Rok vraćanja	<input type="text" value="20.08.2017"/>
Iznos obaveze po osnovu kredita na dan	<input type="text" value="10000,00"/>
Datum obaveze	<input type="text" value="31.12.2016"/>
<input type="button" value="Snimi"/>	

Slika 34 Primjer unosa obaveza u Obrazac 5.1

U Obrazac 5.2 Ostale obaveze unose se podaci o obavezama političke stranke po sljedećim osnovama: neizmirene obaveze prema dobavljačima (fizičkim i pravnim licima), obaveze po osnovi plaća i naknada, poreza, doprinosa i drugo.

Ostale obaveze - kreiranje

SREDIŠNJI UREDI

Povjerilac/obaveza	<input type="text"/>
Datum nastanka obaveze	<input type="text" value="20.10.2016"/>
Iznos obaveze na dan	<input type="text" value="0,00"/>
Dan obaveze	<input style="border: 1px solid #add8e6;" type="text" value="31.12.2016"/>

Povratak na listu

December 2016						
Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
						31

Slika 35 Forma za unos obaveza u Obrazac 5.2

Podnošenje finansijskog izvještaja

Politička stranka može vršiti izmjenu postojećih unosa izborom opcije **Izmjena** ili izbrisati podatke izborom opcije **Brisanje**, koje su dostupne na svim obrascima.

Nakon što izvrši unos podataka u obrasce finansijskog izvještaja, politička stranka može pregledati sve obrasce, te zaključiti sve obrasce izborom opcije **Zatvori** koja se nalazi iznad obrazaca 1-1, 2, 2-1, 3, 4 i 5. Politička stranka nakon što zatvori obrasce, ne može vršiti dalji unos ili korekciju već unesenih podataka.

Kada se zatvore svi uneseni obrasci, stranka u Obrascu 1 bira opciju **Podnesi**, nakon čega je finansijski izvještaj podnesen Centralnoj izbornoj komisiji BiH. Politička stranka, zatim, sve obrasce finansijskog izvještaja i potvrdu o podnesenom izvještaju, treba odštampati i dostaviti Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

Potvrda o podnesenom izvještaju sadrži sljedeće podatke: naziv političke stranke, šifra stranke koju određuje Centralna izborna komisija BiH, vrsta izvještaja, izvještajni period, ime i prezime lica koje je unijelo podatke u finansijski izvještaj i datum podnošenja izvještaja.

Potvrda o podnesenom izvještaju

Naziv političke stranke/Ime i prezime nezavisnog kandidata:	
Kod političke stranke/nezavisnog kandidata:	
Vrsta izvještaja (godišnji, predizborni, postizborni):	Godisnji 2017
Izvještajni period:	Godisnji 2017
Ime i prezime lica koje je unijelo podatke u finansijski izvještaj:	
Datum podnošenja izvještaja:	28.03.2018

Slika 36 Potvrda o podnesenom izvještaju

Ispravka obrazaca godišnjeg finansijskog izvještaja

S obzirom na to da u skladu sa članom 14. stav (3) Zakona o finansiranju, političke stranke mogu dobrovoljno otkloniti uočene nedostatke, ostavljena je mogućnost za korekcije obrazaca finansijskih izvještaja. Radi ispravljanja podataka u obrascima, politička stranka podnosi pisani zahtjev za ispravku osoblju Službe za reviziju. Otvaranje obrazaca finansijskih izvještaja za korekcije vrši Administrator.

5.3. Podnošenje finansijskih izvještaja nezavisnih kandidata

Nezavisni kandidati koji učestvuju na izborima u Bosni i Hercegovini imaju obavezu da podnesu predizborni i postizborni finansijski izvještaj u rokovima propisanim članom 15.1 stav (1) Izbornog zakona BiH. Ovi izvještaji se dostavljaju u čvrstoj kopiji, a tačnost i potpunost podataka u svakom obrascu svojim potpisom potvrđuje nezavisni kandidat ili drugo lice koje on ovlasti.

Sadržaj i forma finansijskih izvještaja su propisani Pravilnikom o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima nezavisnih kandidata.

Članom 5.ovog pravilnika je propisano da političke stranke finansijske izvještaje podnose na sljedećim obrascima:

- a) Podaci o nezavisnom kandidatu (Obrazac N1)
- b) Pregled prometa novčanih sredstva
  - 1) Pregled prometa tekućeg računa nezavisnog kandidata (Obrazac N2)
  - 2) Pregled prometa blagajne (Obrazac N2.1.)
- c) Izvori finansiranja nezavisnog kandidata (Obrazac N3)
  - 1) dobrovoljni prilozi fizičkih lica veći od 100 KM (Obrazac N3-a)
  - 2) dobrovoljni prilozi pravnih lica veći od 100 KM (Obrazac N3-b)
  - 3) nenovčane donacije i računi koje kandidat nije imao obavezu plaćati (Obrazac N3-c)
  - 4) prihodi iz budžeta (Obrazac N3-d)
  - 5) Prihodi od prodaje propagandnog materijala i prihodi od organiziranja manifestacija (Obrazac N3-e)
- d) Rashodi nezavisnog kandidata (Obrazac N4)
  - 1) režijsko-administrativni i ostali troškovi (Obrazac N4.1.)
  - 2) troškovi propagande (Obrazac N4.2.)
- e) Obaveze nezavisnog kandidata (Obrazac N5).

PRILOZI

ZAKON

O FINANSIRANJU POLITIČKIH STRANAKA¹⁷

Neslužbeni prečišćeni tekst

Član 1.

(Cilj Zakona)

Ovim zakonom uređuju se način i uvjeti pod kojima političke stranke i članovi političkih stranaka koji djeluju u njihovo ime osiguravaju sredstva za rad.

Član 2.

(Definicija političkih stranaka)

Političkim strankama se, u smislu ovog zakona, smatraju organizacije u koje se građani slobodno i dobrovoljno organiziraju radi učešća na izborima, te se, u skladu sa zakonom, registriraju kod nadležnog suda u bilo kojem entitetu, s ciljem provođenja političkih aktivnosti i ostvarivanja političkih ciljeva.

Član 3.

(Izvori finansiranja)

(1) Politička stranka može se finansirati iz:

- a) članarina,
- b) dobrovoljnih priloga pravnih i fizičkih lica,
- c) izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i organiziranja stranačkih manifestacija,
- d) prihoda od imovine u vlasništvu političke stranke,
- e) budžeta BiH u skladu s članom 7. ovog zakona, entitetskih budžeta, kantonalnih budžeta i budžeta Brčko Distrikta BiH, te budžeta drugih jedinica lokalne uprave i samouprave u skladu sa zakonom,
- f) dobiti od preduzeća koja su u vlasništvu političke stranke,

(2) Preduzeće iz stava (1) tačka f) ovog člana može se baviti samo djelatnošću vezanom za kulturu ili izdavačkom djelatnošću.

(3) Godišnji prihod stranke iz stava (1) tačke d) i f) ovog člana ne smije prelaziti 20% iznosa ukupnog godišnjeg prihoda stranke.

¹⁷ Zakon o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj 95/12) stupio je na snagu dana, 5. 12. 2012. godine. Stupanjem na snagu ovog Zakona, stavljen je van snage Zakon o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj: 22/00, 102/09 i 54/10). Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj 41/16) stupio je na snagu 11. 6. 2016. godine. Centralna izborna komisija BiH sačinila je neslužbeni prečišćeni tekst Zakona o finansiranju političkih stranaka, koji se koristi samo za internu upotrebu, pa se na njega ne može pozivati prilikom službene upotrebe.

Član 4.

(Korištenje finansijskih sredstava)

(1) Finansijska sredstva iz člana 3. stav (1) ovog zakona politička stranka može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom.

(2) U roku od 30 dana nakon podnošenja finansijskog izvještaja u skladu s članom 11. ovog zakona, prihod iz člana 3. stav (1) tač. d) i f) ovog Zakona koji je veći od navedenih 20% stranka daje u dobrotvorne svrhe jednoj ili više organizacija koje su registrirane u Bosni i Hercegovini za bavljenje dobrotvornim radom.

Član 5.

(Članarina i dobrovoljni prilozi)

(1) Članarinom se, u smislu ovog zakona, smatra redovni novčani iznos koji član političke stranke plaća na način i pod uvjetima utvrđenim njenim statutom ili drugim aktom.

(2) Dobrovoljnim prilozi, u smislu ovog zakona, smatraju se povremene ili redovne uplate kojima fizička ili pravna lica dobrovoljno daju novac političkoj stranci u iznosu većem od iznosa članarine, kao i pružanje usluga ili davanje proizvoda političkoj stranci bez naplate.

(3) Za dobrovoljne priloge koji se daju političkoj stranci u formi proizvoda ili usluga fizička i pravna lica dužna su izdati račun na kojem će biti naznačena tržišna vrijednost darovanog proizvoda ili usluge, te na kojem je naznačeno da glasi na političku stranku i da ne podliježe naplati.

(4) Političke stranke dužne su voditi evidenciju o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga, te izdavati potvrde o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga. Ovlašteno lice u političkoj stranci uplaćuje članarinu i dobrovoljne priloge neposredno na transakcijski račun političke stranke najkasnije u roku od 10 dana od dana prijema uplate.

(5) Pod uslugama iz stava (2) ovog člana ne smatra se dobrovoljni rad stranačkih volontera.

Član 6.

(Ograničenje ukupne visine)

(1) Fizička i pravna lica mogu davati dobrovoljne priloge političkim strankama jednokratno ili više puta tokom kalendarske godine.

(2) Dobrovoljni prilozi u novcu uplaćuju se na transakcijski račun centrale političke stranke.

(3) Ukupan iznos dobrovoljnih priloga fizičkog lica jednoj političkoj stranci ne smije prelaziti iznos od 10.000,00 KM (desethiljada konvertibilnih maraka) u kalendarskoj godini.

(4) Ukupan iznos dobrovoljnih priloga pravnog lica jednoj političkoj stranci ne smije prelaziti iznos od 50.000,00 KM (pedesethiljada konvertibilnih maraka) u kalendarskoj godini.

(5) Ukupan iznos koji član političke stranke uplati na ime stranke u toku jedne kalendarske godine ne može prelaziti iznos od 15.000,00 KM (petnaesthiljada konvertibilnih maraka), što uključuje i članarine.

Član 7.

(Izdvajanja iz državnog budžeta)

(1) U budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: budžet BiH) osiguravaju se sredstva za finansiranje političkih stranaka, odnosno koalicija političkih stranaka i nezavisnih kandidata zastupljenih u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i parlamentarnih grupa, odnosno klubova zastupnika i delegata u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

(2) Ukupna sredstva iz stava (1) ovog člana ne mogu prelaziti iznos od 0,2% budžeta BiH u kalendarskoj godini.

(3) Političkim strankama, odnosno koalicijama političkih stranaka sredstva iz stava (1) ovog člana raspodjeljuju se na način da se:

a) 30% sredstava dijeli jednako svim političkim strankama, odnosno koalicijama političkih stranaka koje su osvojile mandate,

b) 60% sredstava dijeli prema broju zastupničkih, odnosno delegatskih mandata, koje svaka politička stranka, koalicija političkih stranaka, odnosno nezavisni kandidat ima u trenutku dodjele mandata,

c) 10% od ukupnog iznosa raspoređuje parlamentarnim grupama srazmjerno broju zastupničkih, odnosno delegatskih mjesta koja pripadaju manje zastupljenom spolu.

(4) Članovi koalicije političkih stranaka učestvuju u raspodjeli sredstva iz stava 3. ovog člana na osnovi sporazuma za raspodjelu novčanih sredstava, koji je deponiran u Centralnoj izbornoj komisiji BiH, a ako takav sporazum ne postoji, sredstva se raspoređuju između članica koalicije političkih stranaka prema broju dobivenih mandata.

(5) Parlamentarne grupe, odnosno klubovi zastupnika i delegata i nezavisni kandidati u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine učestvuju u raspodjeli sredstava iz stava (3) tačka b) ovog člana prema broju zastupničkih, odnosno delegatskih mandata u domovima Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

(6) Zajednička komisija za administrativne poslove Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine će svojim aktima detaljnije regulirati raspodjelu sredstava iz ovog člana, kontrolu trošenja i druga finansijska pitanja u vezi s provođenjem ovog zakona.

Član 8.

(Zabranjeni prilozi)

(1) Finansiranje političkih stranaka zabranjuje se:

a) tijelima uprave države BiH, entiteta, kantona, Brčko Distrikta BiH, te gradskim i općinskim tijelima,

b) javnim institucijama,

c) javnim preduzećima,

d) humanitarnim organizacijama,

e) neimenovanim, odnosno anonimnim donatorima,

f) vjerskim zajednicama,

g) sindikatima, uduženjima i drugim neprofitnim organizacijama koje se finansiraju javnim sredstvima bez obzira na iznos sredstava,

h) pravnim licima u kojima uloženi javni kapital iznosi najmanje 25%,

i) drugim državama, stranim političkim partijama i stranim pravnim licima.

(2) Zabrana iz stava (1) tačke a) ovog člana ne odnosi se na korištenje poslovnih prostorija, koje političke stranke koriste na osnovi odluke nadležnog tijela.

(3) Izuzetno, zabrana finansiranja političkih stranaka iz stava (1) tačke i) ovog člana ne odnosi se na finansiranje programa namijenjenih za edukaciju, a s ciljem razvoja i promoviranja demokratskih principa.

(4) Privatna preduzeća koja su s tijelima izvršne vlasti na svim nivoima u BiH sklopila ugovor o javnoj nabavci usluga, ugovor o javnoj nabavci roba ili ugovor o javnoj nabavci radova u skladu s propisima o javnim nabavkama u BiH ne mogu finansijski pomagati političke stranke ako vrijednost ugovora u jednoj kalendarskoj godini prelazi iznos od 10.000,00 KM (desethiljada konvertibilnih maraka).

(5) Političke stranke ne mogu ostvarivati prihode od imovine koja nije u njihovom vlasništvu.

(6) Zabranjeno je davanje dobrovoljnih priloga u novcu ili u formi proizvoda posredstvom trećih lica (posrednika).

(7) Eventualni dobrovoljni prilozi uplaćeni na račun političke stranke iz nedopuštenih izvora prema st. (1) i (6) ovog člana, kao i iznosi dobrovoljnih priloga koji prelaze iznose utvrđene u članu 6. ovog zakona, te eventualne uplate dobrovoljnih priloga od neimenovanih, odnosno anonimnih izvora, politička stranka dužna je uplatiti u korist budžeta BiH, najkasnije u roku osam dana od dana primljene uplate, te o tome obavijestiti Centralnu izbornu komisiju BiH.

Član 9.

(Zabranjene aktivnosti)

(1) Zabranjen je bilo kakav politički pritisak na pravna i fizička lica u vezi s dobrovoljnim priložima za političke stranke.

(2) Zabranjeno je finansiranje političkih stranaka podizanjem kredita kod banaka.

Član 10.

(Finansijska kontrola političkih stranaka)

(1) Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine uspostavlja Službu za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Služba za reviziju) koja pregleda i kontrolira finansijske izvještaje koje podnesu političke stranke i obavlja reviziju finansiranja političkih stranaka u skladu s ovim zakonom.

(2) Revizija finansijskih izvještaja političke stranke uključuje izvještaje sjedišta stranke i najmanje dvije niže

organizacione cjeline koje odabere Služba za reviziju.

(3) Ako nakon izdavanja i dostave političkoj stranci preliminarnog pismenog izvještaja o reviziji politička stranka ne uloži prigovor, revizor izdaje konačan izvještaj s mišljenjem revizora o tome da li se politička stranka finansirala u skladu s ovim zakonom.

(4) Ako je politička stranka uložila prigovor na preliminarni izvještaj o reviziji, revizor je dužan razmotriti navode iz prigovora. Ako su prigovori političke stranke argumentirani, te stranka dostavi nove dokaze koji nisu bili predloženi revizoru u postupku revizije, a odnose se na povrede ovog zakona, revizor će na osnovi tih dokaza korigirati prethodni nalaz i izdati konačan izvještaj s mišljenjem revizora.

(5) Ako politička stranka na osnovi nalaza i preporuka iz preliminarnog izvještaja dobrovoljno otkloni nedostatke koji su otklonjivi i u ostavljenom roku revizoru dostavi dokaz o otklonjenim nedostacima, revizor u konačnom izvještaju neće navesti prekršaje koje je stranka otklonila.

(6) U konačnom izvještaju moraju biti navedeni nazivi organizacionih dijelova stranke u kojima je obavljena revizija.

(7) Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine osigurava javnosti pristup izvještajima o reviziji političkih stranaka s nalazima revizije i mišljenjem revizora. Izvještaji o reviziji s mišljenjem revizora, nakon što u konačnoj formi budu dostavljeni političkim strankama, objavljuju se na web-stranici Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, a mišljenje i u "Službenom glasniku BiH."

(8) U slučaju da Služba za reviziju smatra da treba obaviti detaljniji finansijski pregled kako bi se osiguralo da knjigovodstveni izvještaj bude valjan, Službi za reviziju omogućava se pristup prostorijama stranke. U slučaju da bude uskraćen pristup prostorijama stranke, smatra se da navedena stranka nije dostavila finansijski izvještaj i Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine joj uskraćuje pravo da se kandidira na narednim izborima.

Član 11.

(Obaveza vođenja poslovnih knjiga)

- (1) Politička stranka dužna je voditi poslovne knjige i podnositi finansijske izvještaje na način koji je utvrđen zakonom i drugim propisima u skladu sa zakonom.
- (2) Politička stranka dužna je svojim internim aktima urediti sistem unutrašnje finansijske kontrole nad nižim organizacionim dijelovima radi sprečavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda, te zlopotrebe finansijskih sredstava

Član 12.

(Obaveza podnošenja finansijskog izvještaja)

- (1) Politička stranka vodi evidenciju o svojim prihodima i rashodima. Politička stranka dužna je Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine podnijeti finansijski izvještaj za svaku kalendarsku godinu (računovodstvenu godinu).

(2) Politička stranka obavezna je u svom finansijskom izvještaju uključiti sve koristi ostvarene od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani s političkom strankom ili su pod njenom kontrolom.

(3) Politička stranka podnosi poseban finansijski izvještaj za period izborne propagande na način kako je utvrđeno Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.

(4) Do 31.3. naredne godine politička stranka podnosi finansijski izvještaj u formi koju odobri Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine. Ovaj izvještaj sadrži podatke utvrđene Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine. Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine donosi propise za provođenje odredbi kojima se bliže utvrđuju sadržaj, forma, način i drugi detalji izvještavanja.

(5) Sva lica koja su dužna da podnesu izvještaj moraju da podnesu i dodatne izvještaje koje Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine zatraži.

(6) Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je u potpunosti nadležna da provodi i izvršava odredbe ovog člana na način kako je to predviđeno Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.

Član 13.

(Imenovanje ovlaštenog lica u političkoj stranci)

(1) Politička stranka obavezna je imenovati ovlašteno lice koje je odgovorno za vođenje poslovnih knjiga političkih stranaka, podnošenje finansijskih izvještaja i koje je ovlašteno da kontaktira sa Centralnom izbornom komisijom Bosne i Hercegovine.

(2) Podnosilac izvještaja obavještava Centralnu izbornu komisiju Bosne i Hercegovine o imenovanju ovlaštenog lica iz stava (1) ovog člana u roku od 15 dana od njegovog imenovanja i u slučaju bilo kakve promjene statusa tog lica dužni su u roku od 15 dana obavijestiti Centralnu izbornu komisiju Bosne i Hercegovine o toj promjeni.

(3) Ovlašteno lice potpisuje sve izvještaje i odgovorno je za vođenje evidencije u vezi sa izvještajima, a na zahtjev Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, ovlašteno lice obavezno je da dostavi izvještaje na uvid.

(4) Političke stranke čuvaju sve svoje finansijske izvještaje najmanje šest godina nakon podnošenja.

(5) Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine sve izvještaje stavlja na raspolaganje javnosti putem svoje web-stranice i preduzima odgovarajuće mjere da bi se osiguralo da svi građani imaju pristup informacijama koje su sadržane u izvještajima.

(6) Politička stranka dužna je javno prikazati porijeklo i način utroška sredstava prikupljenih tokom protekle kalendarske godine (računovodstvene godine). Završni račun i finansijski izvještaj u kojem se podrobno navode izvori prihoda, podaci o fizičkim i pravnim licima koja su dala dobrovoljne priloge te podaci o namjeni, odnosno aktivnostima za koje su sredstva utrošena, javni su dokumenti i objavljuju se

na veb-stranici političke stranke.

Član 14.

(Nadležnosti Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine)

- (1) Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine nadležna je da ispita slučajeve u kojima nije postupljeno u skladu s odredbama ovog zakona i može određenim licima narediti da odgovore na pitanja u pisanoj formi da bi se osigurali dokumentirani i drugi dokazi, te pribavile izjave svjedoka u vezi sa istragom koju je eventualno pokrenula Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine. Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine može da započne istragu ili preduzme odgovarajuće mjere samostalno ili po uloženom prigovoru.
- (2) Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine nadležna je za provođenje odredbi ovog zakona i nadležna je da odluči da li su politička stranka ili drugo lice prekršila odredbe ovog zakona, kao i da izrekne sankcije bilo kojoj političkoj stranci zbog nepridržavanja navedenih odredbi ili da preduzme odgovarajuće administrativne mjere u okviru svoje opće nadležnosti, u skladu sa zakonom.
- (3) Prije izricanja kazne ili preduzimanja administrativne mjere, Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine nastojat će da postigne da politička stranka, za koju je ustanovljeno da je prekršila odredbe ovog zakona, dobrovoljno otkloni uočene nedostatke, ako su oni otklonjivi.
- (4) Svaku sumnju o krivičnom djelu koje se može dovesti u vezu s finansiranjem političkih stranaka i finansiranjem izborne kampanje Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine obavezna je prijaviti nadležnom tužilaštvu i drugim tijelima nadležnim za provođenje zakona.

Član 15.

(Uloga Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine)

- (1) O svim nepravilnostima i kršenjima odredbi ovog zakona Služba za reviziju izvještava Centralnu izbornu komisiju Bosne i Hercegovine.
- (2) U slučaju da politička stranka ne postupa prema odredbama ovog zakona, Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine nadležna je za izricanje novčane kazne u skladu s ovim zakonom i Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.

Član 16.

(Uloga Apelacionog vijeća)

Apelaciono vijeće nadležno je za razmatranje žalbi na odluke Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine. Apelaciono vijeće ovlašteno je da izrekne novčane kazne u skladu sa Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.

Član 17.

(Dužnost podnošenja izvještaja Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine)

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine dužna je svake godine podnijeti izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Izvještaj se dijeli kao skupštinski štampani materijal.

Član 18.

(Nezavisni kandidati)

Odredbe ovog zakona koje se odnose na dobrovoljne priloge, zabranu finansiranja i pogodovanja te nadzor i finansijsko poslovanje odgovarajuće se primjenjuju na liste nezavisnih kandidata i nezavisne kandidate.

Član 19.

(Novčane kazne za prekršaj političkih stranaka)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM (petstotina konvertibilnih maraka) do 10.000,00 KM (desethiljada konvertibilnih maraka) kaznit će se za prekršaj:
  - a) politička stranka koja finansijska sredstva koristi suprotno odredbi člana 4. st. (1) i (2) ovog zakona,
  - b) politička stranka koja ne vodi evidenciju o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga i ne izdaje potvrde o njihovom prijemu u skladu s odredbom člana 5. stav (4) ovog zakona,
  - c) politička stranka koja se finansira podizanjem kredita kod banaka,
  - d) osigura sredstva iz izvora koji nisu propisani članom 3. ovog zakona,
  - e) krši odredbe člana 9. ovog zakona,
  - f) ne vodi evidenciju o svojim prihodima i rashodima u skladu s propisima,
  - g) ne dostavi propisane finansijske izvještaje u skladu sa Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine (član 12. stav (3)),
  - h) ne podnese finansijski izvještaj u skladu sa ovim zakonom (član 12. stav (4)),
  - i) ne dostavi dodatne finansijske izvještaje (član 12. stav (5)),
  - j) ne imenuje ovlašteno lice koje je odgovorno za podnošenje izvještaja i ovlašteno da kontaktira s Centralnom izbornom komisijom Bosne i Hercegovine (član 13.),
  - k) ne obavijesti Centralnu izbornu komisiju Bosne i Hercegovine u roku od petnaest dana od imenovanja ovlaštenog lica ili bilo kakve promjene statusa ovlaštenog lica.“
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM (dvije stotine konvertibilnih maraka) do 2.000,00 KM (dvije hiljade konvertibilnih maraka) za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se i fizičko lice koje izvrši prekršaj.

Član 20.

(Novčane kazne za prekršaj do trostrukog iznosa)

- (1) Novčanom kaznom do trostrukog iznosa primljenih sredstava kaznit će se za prekršaj:
  - a) politička stranka koja je dobila sredstva u iznosu koji prelazi najveći utvrđeni godišnji prihod iz člana 3. stav (3) ili prelazi najveći utvrđeni iznos dobrovoljnih priloga iz člana 6. ili na način koji je zabranjen članom 8. ovog zakona,
  - b) politička stranka, lista nezavisnih kandidata i kandidat koji ne prijave i ne uplate u državni budžet iznose dobrovoljnih priloga koji prelaze visinu iznosa utvrđenu u članu 6. ovog zakona, kao i eventualne uplate dobrovoljnih priloga od neimenovanih (anonimnih) izvora, u skladu s članom 8. stav (7) ovog zakona,
  - c) politička stranka, lista nezavisnih kandidata i kandidat koji ne prijave uplatu priloga iz nedopuštenih izvora i ne doznači uplaćena sredstva u državni budžet, u skladu s članom 8. stav (7) ovog zakona.

- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM (dvije stotine konvertibilnih maraka) do 2.000,00 KM (dvije hiljade konvertibilnih maraka) za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se i fizičko lice koje izvrši prekršaj.

Član 21.

(Stavljanje van snage)

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje važiti Zakon o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", br. 22/00, 102/09 i 54/10).

ZAKON

O FINANSIRANJU POLITIČKIH STRANAKA IZ BUDŽETA REPUBLIKE, GRADA I OPĆINE¹⁸

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se uvjeti, visina, način osiguravanja i raspodjela finansijskih sredstava iz budžeta Republike Srpske (u daljem tekstu: Republika) i budžeta grada i općine (u daljem tekstu: jedinica lokalne samouprave) za finansiranje redovnog rada i pokriće dijela troškova izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, nezavisnih zastupnika i vijećnika i rada zastupničkih, delegatskih, odnosno vijećničkih klubova i grupa.

Član 2.

Pravo na finansijska sredstva u skladu sa ovim zakonom ostvaruju:

- a) političke stranke i koalicije koje imaju zastupnike, ili vijećnike u skupštini,
- b) nezavisni zastupnici i nezavisni vijećnici, koji su izabrani kao nezavisni kandidati,
- c) političke stranke, liste nezavisnih kandidata i nezavisni kandidati sa potvrđenim izbornim listama i
- d) registrirane koalicije sa potvrđenom jedinstvenom listom kandidata.

Član 3.

Finansijska sredstva stečena u skladu sa ovim zakonom, koriste se za:

- a) finansiranje dijela troškova redovnog rada političke stranke, koalicije, nezavisnog zastupnika, odnosno vijećnika,
- b) pokriće dijela troškova izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, nezavisnih lista i nezavisnih kandidata kojima su potvrđene izborne liste za izbor zastupnika, odnosno vijećnika i
- c) pokriće dijela troškova rada zastupničkih, delegatskih, odnosno vijećničkih klubova i grupa.

Član 4.

Finansijska sredstva za finansiranje troškova iz člana 3. ovog zakona, u djelokrugu Republike, osiguravaju se u budžetu Republike, a u djelokrugu jedinica lokalne samouprave u njihovim budžetima.

Član 5.

(1) Budžetom se obezbjeđuju finansijska sredstva za namjene utvrđene članom 3. tačka a) ovog zakona u iznosu ne manjem od 0,2 % ukupnih budžetskih prihoda budžeta iz prethodne godine.

(2) Sredstva iz stava 1. ovog člana raspoređuju se na

sljedeći način:

a) 20 % raspoređuje se u jednakim iznosima političkim strankama i koalicijama koje imaju zastupnike, odnosno vijećnike u skupštini i nezavisnim zastupnicima, odnosno vijećnicima i

b) 80 % raspoređuje se srazmjerno broju osvojenih mandata, koje politička stranka, koalicija, nezavisni zastupnik, odnosno vijećnik ima u skupštini.

Član 6.

Ukoliko zastupnik, odnosno vijećnik, u toku trajanja mandata, napusti političku stranku, finansijska sredstva zadržava politička stranka, kojoj je zastupnik, odnosno vijećnik, dotada pripadao.

Član 7.

(1) Ministarstvo finansija, odnosno nadležna služba jedinice lokalne samouprave, sredstva iz člana 5. stav 2. ovog zakona doznačavaju političkim strankama, koalicijama, nezavisnim zastupnicima odnosno vijećnicima, do 10-og u mjesecu za prethodni mjesec.

(2) Nezavisni zastupnici, odnosno vijećnici, dužni su da otvore poseban račun za redovno finansiranje njihove djelatnosti.

Član 8.

Troškovi izborne kampanje su:

- a) troškovi štampanja plakata i plakatiranje,
- b) troškovi štampanja predizbornih oglasa, proglosa, saopćenja i slično u javnim glasilima,
- c) troškovi organizacije i provođenja predizbornih skupova,
- d) troškovi štampanja, reprodukcije i slanja predizbornih materijala, koji se šalje biračima i
- e) druge sa ovim povezane aktivnosti, u periodu od dana raspisivanja do dana održavanja izbora.

Član 9.

(1) Sredstva za izbornu kampanju osiguravaju se u budžetu za godinu u kojoj se održavaju izbori u iznosu ne manjem od 0,05% ukupnih budžetskih prihoda iz prethodne godine.

(2) Ministarstvo finansija, odnosno nadležna služba jedinice lokalne samouprave, dužni su dvije trećine sredstva iz stava 1. ovog člana, doznačiti najkasnije do dana održavanja izbora.

(3) U slučaju održavanja prijevremenih izbora obezbjeđuju se sredstva u skladu sa stavom 1. ovog člana.

(4) Način raspodjele sredstava iz stava 1. ovog člana vrši se u skladu sa izbornim propisima.

Član 10.

Sredstva za rad zastupničkih, delegatskih, odnosno vijećničkih klubova i grupa, dodjeljuju se radi pokrića:

¹⁸ Zakon o finansiranju iz budžeta Republike, grada i općine ("Službeni glasnik RS", broj 65/08) donesen je 04. 07. 2008. godine. Stupanjem na snagu ovog Zakona stavljen je van snage Zakon o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Republike, grada i općine ("Službeni glasnik RS", broj: 17/00 i 62/04).

- a) paušalnih troškova za rad u izbornim jedinicama zastupnika, odnosno vijećnika,
- b) putnih troškova u inozemstvo, ako organizator nije Narodna skupština Republike Srpske ili Vijeće naroda Republike Srpske, odnosno skupština jedinice lokalne samouprave,
- c) troškova nabavke materijala – goriva, štampe, službenih glasnika i publikacija,
- d) troškova smještaja i ishrane zastupnika, delegata, odnosno vijećnika, u vrijeme kada se ne održavaju sjednice skupštine ili vijeća i
- e) ostale troškove vezane za rad zastupnika, delegata, odnosno vijećnika u klubovima i grupama.

Član 11.

Sredstva za rad zastupničkih, delegatskih, odnosno vijećničkih klubova i grupa se mogu dodjeljivati političkim strankama za pokriće troškova iz člana 10. ovog zakona, kao i drugim organizacijama i korisnicima po odluci kluba, odnosno grupe.

Član 12.

Odluku i način raspodjele sredstava za potrebe iz člana 10. ovog zakona utvrđuju Administrativne komisije Narodne skupštine i Vijeća naroda Republike Srpske, odnosno nadležno tijelo utvrđeno poslovníkom skupštine jedinice lokalne samouprave.

Član 13.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Republike, općine i grada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 17/00 i 62/04).

ZAKON

O FINANSIRANJU POLITIČKIH STRANAKA IZ BUDŽETA BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE¹⁹

Član 1.

Ovaj zakon regulira način finansiranja političkih stranaka iz budžeta Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Brčko Distrikt).

Član 2.

Političkim strankama, u smislu ovog zakona, smatraju se organizacije koje građani slobodno i dobrovoljno organiziraju, a koje se u skladu sa zakonom registrišu kod nadležnog suda u Bosni i Hercegovini u svrhu ispoljavanja političkih aktivnosti i ostvarivanja političkih ciljeva, a upisane su u registar kancelarija političkih organizacija kod Osnovnog suda Brčko Distrikta.

Član 3.

1. Pravo na sredstva iz budžeta Brčko Distrikta imaju političke stranke koje je ovjerila Izborna komisija Bosne i Hercegovine za učešće na izborima za Skupštinu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.
2. Koalicija koju je Izborna komisija Bosne i Hercegovine ovjerila za učešće na izborima za skupštinu Brčko Distrikta ima status političke stranke pri raspodjeli sredstava reguliranih ovim zakonom.

Član 4.

Sredstva iz budžeta Brčko Distrikta će se izdvajati za:

- 1) Predizbornu kampanju političkih stranaka koje učestvuju na izborima za Skupštinu Brčko Distrikta;
- 2) Redovan rad političkih stranaka zastupljenih u Skupštini Brčko Distrikta.

Član 5.

Sredstva izdvojena za predizbornu kampanju političkih stranaka osiguravaju se u godini u kojoj se održavaju redovni izbori za Skupštinu Brčko Distrikta i to u iznosu od 0,03% prihoda u budžetu Brčko Distrikta ili 60.000 KM zavisno od toga koji od ova dva iznosa je niži.

Član 6.

Sredstva izdvojena za predizbornu kampanju političkih stranaka raspodjeljuju se na osnovi sljedećih principa:

- 1) Svaka politička stranka ima pravo na pokriće troškova predizborne kampanje nastalih tokom 2 mjeseca prije dana održavanja izbora, u maksimalnom iznosu od 4.000 KM;
- 2) U slučaju nedostatka sredstava iz tačke 1 ovog člana, postojeća sredstva će biti jednako raspodjeljena.

Član 7.

Troškovi predizborne kampanje odnose se na sredstva utrošena za:

- 1) plakate, reklame, bilborde, letke;
- 2) organizovanje javnih skupova;
- 3) druge aktivnosti vezane za predizbornu kampanju.

Član 8.

Sredstva izdvojena za redovan rad političkih stranaka po godišnjem osnovu iznose 0,1% od prihoda u budžetu Brčko Distrikta ili 200.000 KM, zavisno od toga koji je od ova dva iznosa niži.

Član 9.

Sredstva izdvojena za redovan rad političkih stranaka raspodjeljuju se na osnovi sljedećih principa:

- 1) 30% sredstava se raspodjeljuje u jednakim iznosima svim političkim strankama zastupljenim u Skupštini Brčko Distrikta;
- 2) 50% sredstava se proporcionalno raspodjeljuje u skladu s brojem zastupničkih mjesta koja politička stranka ima u vrijeme raspodjele sredstava;
- 3) 20% sredstava se proporcionalno raspodjeljuje strankama opozicije u Skupštini Brčko Distrikta, u skladu s brojem zastupničkih mjesta. Stranke opozicije, u smislu ovog zakona, su stranke koje učestvuju u radu Skupštine Brčko Distrikta, ali ne pružaju podršku Vladi Brčko Distrikta. U Slučaju da ovu kategoriju nije moguće izdvojiti, sredstva iz ove tačke dodaju se sredstvima iz tačke 2 ovog člana.

Član 10.

Sredstva za redovan rad političkih stranaka odnose se na troškove:

- 1) održavanje stalnih prostorija na teritoriji Brčko Distrikta;
- 2) provođenje političkog istraživanja i analize političke strategije;
- 3) angažiranja u političkom obrazovanju u registraciji birača;
- 4) osnivanja fondacija i drugih organizacija koje unapređuju interese političke stranke;
- 5) zastupanja pred sudom u politički-relevantnim sporovima;
- 6) promoviranje programa i ciljeva političke stranke u skladu sa zakonom.

Član 11.

Prijave za sredstva za predizbornu kampanju i redovan rad političkih stranaka podnose se Izornoj komisiji Brčko Distrikta.

Član 12.

Raspodjelu sredstava na način iz člana 6. i člana 9.

¹⁹ "Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj: 29/04.

ovog zakona obavlja Odjeljenje za budžet i finansije Vlade Brčko Distrikta, na osnovi podataka koje mu dostavi Izborna komisija Brčko Distrikta.

Član 13.

Kontrolu finansiranja i korištenja sredstava za predizbornu kampanju i redovan rad političkih stranaka vrši Izborna komisija Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih partija ("Službeni glasnik BiH", broj 22/00), Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", brojevi 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02 i 20/04).

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O FINANSIRANJU POLITIČKIH STRANAKA IZ BUDŽETA BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE²⁰

Član 1.

U zakonu o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj 29/04), u članu 1. iza stava 1) dodaje se stav 2), koji glasi :

"Na ostala pitanja načina i uvjeta pod kojima političke stranke i članovi političkih stranaka, koji djeluju u njihovo ime, osiguravaju sredstva za rad, neposredno se primjenjuju odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj 22/00)."

Član 2.

U članu 4. stavu 1) tački 2., i članovima 8., 10. i 13. Zakona o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, iza riječi "političkih stranaka", dodaju se riječi "i njihovih zastupničkih klubova u Skupštini Brčko Distrikta".

Član 3.

Dosadašnji član 9. Zakona o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine mijenja se i ubuduće će glasiti:

"(1) Sredstva izdvojena za redovan rad političkih stranaka i njihovih zastupničkih klubova u Skupštini Brčko Distrikta raspoređuju se na taj način da se 30% sredstava raspoređuje u jednakom iznosima svim poslaničkim klubovima političkih stranaka zastupljenih u Skupštini Brčko Distrikta, dok se 70% od ukupnog iznosa raspoređuje srazmjerno broju zastupničkih mjesta koje svaka politička stranka ima u Skupštini Brčko Distrikta u trenutku raspodjele.

(2) Nezavisni zastupnik može biti član jednog

zastupničkog kluba, po svom izboru, a njegova prava i dužnosti su jednaki pravima i dužnostima ostalih članova tog zastupničkog kluba.

(3) Detaljniji način raspodjele sredstava iz stava (1) ovog člana uredit će se Poslovníkom Skupštine Brčko Distrikta."

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O FINANSIRANJU POLITIČKIH STRANAKA IZ BUDŽETA BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE²¹

Član 1.

U Zakonu o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj 29/04), član 12. mijenja se i glasi:

"Raspodjelu sredstava na način iz člana 6. i člana 9. ovog zakona obavlja Direkcija za finansije Brčko Distrikta, na osnovi podataka koje joj dostavi Izborna komisija Brčko Distrikta."

Član 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog (8) dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH".

20 "Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj: 14/07.

21 "Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj: 19/07.

POGLAVLJE 15 FINANSIRANJE KAMPANJE²²**Član 15.1**

(1) Politička stranka i nezavisni kandidat koji učestvuju na izborima za tijela vlasti Bosne i Hercegovine na svim nivoima dužni su, u vrijeme podnošenja prijave za ovjeru za učešće na izborima, Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijeti finansijski izvještaj za period koji počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru. Osim toga, u roku od trideset dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u Službenom glasniku BiH, podnosi se i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata izbora. Ovi izvještaji sadrže:

1. raspoloživu gotovinu;
2. sve prihode i rashode, zasnovane na članarini, transparentnim priložima iz inozemstva, priložima fizičkih i pravnih lica, priložima u obliku robe i usluga (u daljem tekstu: prilozi u naturi), prihodima na vlastitu imovinu i poduzetničke aktivnosti, u skladu s odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, kreditima, pozajmicama, donacijama, olakšicama, povratu novca, ostalim materijalnim troškovima i ostalim izvorima prihoda za period izvještavanja koje odredi Centralna izborna komisija BiH;
3. identitet lica ili izvora uplate i doprinosa u naturi, kao i identitet lica koje je primilo takvu uplatu koja premašuje iznos od stotinu (100) konvertibilnih maraka, zajedno sa datumom i iznosom takve uplate;
4. ukupan iznos svih dospjelih dugovanja i ukupan iznos isplata po sljedećim osnovama: troškovi štampanja plakata i plakatiranja, troškovi štampanja predizbornih oglasa, proglosa, saopštenja i sl. u javnim glasilima, troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova i troškovi štampanja, reprodukcije i slanja predizbornog materijala koji se šalje biračima; i
5. iznos i vrstu neizmirenih dugova i obaveza koje duguje podnosilac izvještaja ili koje treća lica duguju podnosiocu izvještaja, a u slučaju da su takvi dugovi i obaveze izmireni za manji iznos od njihovog prijavljenog iznosa ili vrijednosti, i izjavu koja se odnosi na okolnosti i uvjete pod kojima su takvi dugovi ili obaveze otpisani.

(2) Prijava za učešće na izborima političke stranke i nezavisnog kandidata neće biti ovjerena ukoliko politička stranka i nezavisni kandidat ne podnese finansijski izvještaj za period koji počinje tri mjeseca prije početka perioda za podnošenje prijave za ovjeru.

(1) Centralna izborna komisija BiH donosi pravila i propise za provođenje odredbi ovog Poglavlja kojima se bliže utvrđuju sadržaj, forma, način i drugi detalji izvještavanja.

(2) Svi podnosioci izvještaja moraju podnijeti i dodatne izvještaje u skladu sa zahtjevom Centralne izborne komisije BiH ili Zakonom o finansiranju političkih stranaka.

Član 15.3

(1) Svaki politički subjekt imenuje ovlašteno lice, koje je odgovorno za podnošenje izvještaja i vođenje knjiga, i koje je ovlašteno da kontaktira sa Centralnom izbornom komisijom BiH.

(2) Podnosioci izvještaja obavještavaju Centralnu izbornu komisiju BiH o imenovanju ovlaštenog lica iz stava (1) ovog člana u roku od tri dana od njenog imenovanja i, u slučaju bilo kakve promjene njegovog statusa, dužni su obavijestiti Centralnu izbornu komisiju BiH u roku od tri dana.

(3) Ovlašteno lice potpisuje sve izvještaje i odgovorno je za vođenje evidencije u vezi sa izvještajima. Na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, ovlašteno lice dostavlja izvještaje na uvid.

Član 15.4

Nezavisni kandidat neposredno je odgovoran za podnošenje izvještaja Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

Član 15.5

Centralna izborna komisija BiH osigurava javnosti pristup svim izvještajima i poduzima odgovarajuće mjere kako bi osigurala da svi građani imaju nesmetan pristup informacijama koje su sadržane u izvještajima.

Član 15.6

(1) Centralna izborna komisija BiH ovlaštena je da ispita slučajeve u kojima nije postupljeno u skladu s odredbama ovog Poglavlja, i može određenim licima narediti da odgovore na pitanja u pisanoj formi, kako bi se osigurali dokumentirani i drugi dokazi, te pribavile izjave svjedoka u vezi sa istragom koju je poduzela Centralna izborna komisija BiH. Centralna izborna komisija BiH može početi istragu ili poduzeti odgovarajuće mjere izvršenja, samostalno ili po prigovoru.

(2) Centralna izborna komisija BiH nadležna je za provođenje odredbi ovog Poglavlja i ovlaštena je da odluči da li je politička stranka, koalicija, lista nezavisnih kandidata ili nezavisni kandidat ili drugo lice prekršilo odredbe ovog Poglavlja, kao i da izrekne sankcije bilo kojoj političkoj stranci, koaliciji, listi nezavisnih kandidata ili nezavisnom kandidatu zbog nepoštivanja navedenih odredbi, ili da poduzme odgovarajuće administrativne mjere u okviru svoje opće nadležnosti u skladu s ovim Zakonom.

(3) Prije izricanja kazne ili poduzimanja administrativne

²² "Službeni glasnik BiH", broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16.

mjere, Centralna izborna komisija BiH nastojat će postići da politička stranka, koalicija, lista nezavisnih kandidata ili nezavisni kandidat, za koje je ustanovljeno da su prekršili odredbe ovog Poglavlja, dobrovoljno postupe po tim odredbama.

Član 15.10

(1) U roku od sedam dana od zaključivanja Centralnog biračkog spiska, Centralna izborna komisija BiH objavljuje broj birača za svaku izbornu jedinicu. Taj broj je osnov za određivanje maksimalnog iznosa sredstava koji politički subjekt može potrošiti za finansiranje izborne kampanje.

(2) Maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje troškova izborne kampanje za izbore izračunava se tako da se broj birača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt iz stava (1) ovog člana ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa:

1) 30 feninga.....za izbore za načelnika općine/ gradonačelnika i za članove općinskog vijeća/ skupštine općine

2) 20 feninga ..... za izbore za članove kantonalnih skupština

3) 30 feninga..... za izbore za članove Narodne skupštine Republike Srpske i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH,

4) 30 feninga .....za izbore za članove Parlamentarne skupštine BiH

5) 30 feninga .....za izbore za članove Predsjedništva BiH

6) 30 feninga .....za izbore za predsjednika i potpredsjednike RS

(3) Za izbore iz stava (2) tačka 1) ovog člana u općinama u kojima je broj birača upisanih u Centralni birački spisak manji od 3.000, smatra se da je upisano u Centralni birački spisak 3.000 birača.

(4) U slučaju ponavljanja izbora u izbornoj jedinici, odnosno biračkom mjestu troškovi izborne kampanje po biraču mogu iznositi do 30% troškova poništenih izbora u izbornoj jedinici odnosno biračkom mjestu.

Na osnovi člana 12. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj 95/12 i 41/16), Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je, donijela

PRAVILNIK

o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka

Neslužbeni prečišćeni tekst²³

POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE

Član 1.

(Primjena)

Ovim pravilnikom utvrđuje se način podnošenja godišnjeg finansijskog izvještaja, sadržaj i forma godišnjeg finansijskog izvještaja, kontrola finansijskih izvještaja koje su političke stranke obavezne podnositi Centralnoj izornoj komisiji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Centralna izborna komisija BiH) i način pristupa javnosti informacijama koje su sadržane u izvještajima o pregledu i reviziji i finansijskim izvještajima političkih stranaka.

Član 2.

(Obim primjene)

Odredbe ovog pravilnika odnose se na sve političke stranke koje su u skladu sa zakonom registrirane kod nadležnog tijela u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH).

POGLAVLJE II. NAČIN PODNOŠENJA FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Član 3.

(Finansijski izvještaj)

(1) Političke stranke podnose Centralnoj izornoj komisiji BiH godišnji finansijski izvještaj za svaku kalendarsku (računovodstvenu) godinu u elektronskoj formi putem aplikacije FI CIK BIH (u daljem tekstu: aplikacija). Potvrdu o podnesenom godišnjem finansijskom izvještaju i odštampane obrasce finansijskog izvještaja u PDF formatu ovjerene potpisom ovlaštenog lica i pečatom političke stranke dostavljaju Centralnoj izornoj komisiji BiH i u tvrdoj kopiji.

(2) Centralna izborna komisija BiH može zatražiti od političkih stranaka podnošenje i dodatnih finansijskih izvještaja, dokumenata, objašnjenja i informacija, ako ih smatra neophodnim za potpuno i tačno obavljanje revizije.

²³ Ovaj neslužbeni prečišćeni tekst sadrži Pravilnik o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj: 96/13) i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj: 89/16). Neslužbeni prečišćeni tekst se koristi samo za internu upotrebu, i na njega se ne može pozivati prilikom službene upotrebe.

Član 4.

(Godišnji obračun)

(1) Finansijske izvještaje iz člana 3. stav (1) ovog pravilnika podnose sve političke stranke do 31. marta za prethodnu godinu.

(2) Zajedno s ovim izvještajem, političke stranke obavezne su dostaviti i godišnje obračune ovjerene od nadležnih institucija u BiH.

Član 5.

(Obrasci)

(1) Godišnji finansijski izvještaj političkih stranaka iz člana 3. stav (1) ovog pravilnika podnosi se na obrascima koji su sastavni dio ovog pravilnika, a to su:

a) Opći podaci o političkoj stranci

Obrazac 1

1) teritorijalna struktura političke stranke

Obrazac 1.1.

b) Pregled prometa novčanih sredstava političke stranke

1) Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke

Obrazac 2

2) Pregled prometa blagajne

Obrazac 2.1.

c) Izvori finansiranja političke stranke s pregledom izvora finansiranja po organizacionim dijelovima stranke

Obrazac 3

1) dobrovoljni prilozi fizičkih lica veći od 100 KM

Obrazac 3-a

2) dobrovoljni prilozi pravnih lica veći od 100 KM

Obrazac 3-b

3) prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke

Obrazac 3-c

4) dobit pravnih lica u vlasništvu političke stranke

Obrazac 3-d

5) nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu plaćati

Obrazac 3-e

6) prihodi iz budžeta

Obrazac 3-f

7) prihodi od izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i organiziranja stranačkih skupova

Obrazac 3-g

d) Rashodi političke stranke s pregledom rashoda po organizacionim dijelovima stranke

Obrazac 4

1) režijsko-administrativni i ostali troškovi

Obrazac 4.1.

2) Troškovi propagande

Obrazac 4.2.

e) Obaveze političke stranke

Obrazac 5

(2) Obrasci se moraju tačno i precizno popuniti.

(3) Tačnost i potpunost podataka u svakom obrascu svojim potpisom ovjerava predsjednik političke stranke ili drugo ovlašteno lice.

(4) Nakon što politička stranka unese podatke u obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja u aplikaciju,

dužna je da odštampa godišnji finansijski izvještaj i potvrdu o podnesenom izvještaju u kojoj su sadržani sljedeći podaci: naziv političke stranke, šifra stranke koju određuje Centralna izborna komisija BiH, vrsta izvještaja, izvještajni period, ime i prezime lica koje je unijelo podatke u finansijski izvještaj i datum podnošenja izvještaja.

Član 6.

Potvrda o primljenom prilogu

(1) Politička stranka je dužna svakom fizičkom i pravnom licu (u daljnjem tekstu: donator) od kojeg je primila članarinu ili prilog izdati potvrdu u kojoj su sadržani sljedeći podaci: naziv političke stranke, serijski broj potvrde, ukupan iznos članarine/priloga, ime i prezime/naziv donatora, broj ličnog dokumenta/identifikacioni broj donatora, adresa i mjesto prebivališta/sjedišta donatora, datum uplate, datum izdavanja potvrde i potpis ovlaštenog lica.

(2) Potvrda iz stava (1) ovog člana izdaje se u dva (2) primjerka, od kojih se jedan primjerak daje donatoru, a drugi zadržava politička stranka.

(3) Centralna izborna komisija BiH može zahtijevati da politička stranka dostavi kopije izdatih potvrda.

POGLAVLJE III. SADRŽAJ I FORMA GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA POLITIČKE STRANKE

Član 7.

(Popunjavanje obrasca)

(1) Prilikom podnošenja godišnjeg finansijskog izvještaja politička stranka dužna je podnijeti popunjene sve obrasce navedene u članu 5. ovog pravilnika.

(2) Finansijski izvještaj na nivou stranke podnosi se na obrascima 1, 1.1, 2, 2.1, 3, 3-f, 3-g, 4, 4.2. i 5, a za organizacione dijelove stranke na ostalim obrascima navedenim u članu 5. ovog pravilnika, i to posebno za svaki organizacioni dio političke stranke.

Član 8.

(Podaci)

(1) Kod svih obrazaca iz člana 5. ovog pravilnika u gornjem desnom uglu nalazi se prostor za upisivanje podataka o broju stranica obrasca.

(2) U obrascu 1, *Opći podaci o političkoj stranci*, u gornjem desnom uglu nalazi se prostor za upisivanje sljedećih podataka:

- a) šifra stranke koju određuje i upisuje Centralna izborna komisija BiH,
- b) naziv finansijskog izvještaja i
- c) izvještajni period za koji se podnosi obrazac.

Član 9.

(Opći podaci o političkoj stranci)

U obrazac 1, *Opći podaci o političkoj stranci*, unose se svi podaci o političkoj stranci na koju se finansijski izvještaj odnosi, i to:

- a) naziv političke stranke pod kojim je registrirana kod nadležnog suda,

- b) skraćeni naziv,
- c) sjedište, adresa, telefon, faks, e-mail adresa i web-stranica,
- d) identifikacioni broj dobijen od nadležnog poreznog tijela,
- e) šifra djelatnosti,
- f) sud u kojem je izvršena registracija,
- g) broj i datum upisa u sudski registar,
- h) broj zaposlenih u stranci,
- i) lica ovlaštena za zastupanje stranke: ime i prezime, dužnost u stranci i adresa,
- j) ovlašteno lice za finansijske izvještaje: ime i prezime, adresa, e-mail adresa i telefon (fiksni i mobilni), i
- k) da li stranka ima organizacione dijelove nižeg nivoa (odgovor DA ili NE).

Član 10.

(Podaci o teritorijalnoj strukturi političke stranke)

U obrazac 1-1, *Teritorijalna struktura političke stranke*, unose se za sve nivoe organiziranja (glavni uredi, entitetske, kantonalne, općinske i druge organizacije) sljedeći podaci:

- a) naziv organizacionog dijela političke stranke i
- b) adresa, telefon i faks.

Član 11.

(Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke)

U obrazac 2, *Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacionog dijela političke stranke,
- b) broj računa,
- c) naziv banke,
- d) stanje računa na dan 1. januar za godinu za koju se podnosi finansijski izvještaj, odnosno ako je račun otvoren nakon tog datuma, stanje na dan otvaranja računa,
- e) ukupan promet ulaza bez početnog salda (za traženu godinu),
- f) ukupan promet izlaza (za traženu godinu) i
- g) stanje na dan 31. decembar za godinu za koju se podnosi izvještaj, odnosno u slučaju da je račun ranije ugašen, do momenta gašenja računa.

Član 12.

(Pregled stanja blagajne)

U obrazac 2.1, *Pregled stanja blagajne*, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacionog dijela stranke,
- b) saldo blagajne na početku perioda,

- c) ukupni ulazi u blagajnu,
- d) ukupni izlazi iz blagajne i
- e) saldo blagajne na kraju perioda.

Član 13.

(Izvori finansiranja)

(1) U Obrazac 3, *Izvori finansiranja*, unose se sljedeći podaci:

1. Ukupni prihodi političke stranke - 3.1. Ukupni prihodi političke stranke:

- a) Članarina
  - 1) ukupno naplaćena članarina u KM
  - 2) broj članova stranke koji su platili članarinu
- b) Prilozi fizičkih lica i članova političke stranke (detalji u Obrascu 3-a)
  - 1) ukupan iznos naplaćen u KM
- c) Prilozi pravnih lica (detalji u Obrascu 3-b)
  - 1) ukupan iznos naplaćen u KM
- d) Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke (detalji u Obrascu 3-c)
  - 1) ukupan iznos prihoda po ovoj osnovi u KM.

Na ovu poziciju unosi se iznos ostvarenog prihoda u izvještajnom periodu.
- e) Dobit pravnih lica u vlasništvu političke stranke (detalji u Obrascu 3-d)
  - 1) ukupan iznos prihoda po ovoj osnovi u KM
- f) Prihodi od poklona i usluga koje politička stranka nije imala obavezu platiti (detalji u Obrascu 3-e)
  - 1) ukupan iznos prihoda po ovoj osnovi u KM
- g) Prihodi iz budžeta (detalji u Obrascu 3-f)
  - 1) ukupan iznos prihoda po ovoj osnovi u KM
- h) Prihodi od izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i prihodi od organiziranja stranačkih manifestacija (detalji u Obrascu 3-g)
  - 1) ukupan iznos prihoda po ovoj osnovi u KM
- i) Ukupni prihodi političke stranke u KM u izvještajnom periodu po svim osnovama.

2. Ostali prihodi i drugo - 3.2 Ostali prihodi:

- 1) Ukupan iznos ostalih prihoda u izvještajnom periodu u KM.“

(2) Sastavni dio ovog obrasca je prilog uz Obrazac 3 u koji se unose izvori finansiranja političke stranke po organizacionim dijelovima.

(3) Ukoliko politička stranka ne raspolaže podacima iz kojih se može utvrditi identitet donatora, smatrat će se da je stranci prilog dao anonimni donator.

(4) Ako politička stranka ostvari prihod koji nije obuhvaćen u stavu (1) člana 13. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka ili ostvari koristi od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani sa političkom strankom ili su pod njenom kontrolom, dužna je takve prihode iskazati u obrascu

3.2 *Ostali prihodi* finansijskog izvještaja.“

(5) Novčana sredstva koja jedan organizacioni dio prenosi drugom organizacionom dijelu unutar političke stranke ne smatra se prihodom iz stava (1) ovog člana i ne iskazuje se na Obrascu 3 iz člana 5. ovog pravilnika.

Član 14.

(Prilozi fizičkih lica)

U Obrazac 3-a, *Prilozi fizičkih lica*, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacionog dijela stranke,
- b) ukupan iznos priloga čija je pojedinačna vrijednost manja od 100,00 KM,
- c) prezime i ime donatora čiji je prilog veći od 100,00 KM, broj potvrde iz člana 6. ovog pravilnika, datum kada je prilog dat i iznos priloga i
- d) ukupan iznos svih priloga fizičkih lica.

Član 15.

(Prilozi pravnih lica)

U Obrazac 3-b, *Prilozi pravnih lica*, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacionog dijela stranke,
- b) ukupan iznos priloga čija je pojedinačna vrijednost manja od 100,00 KM,
- c) naziv pravnog lica čiji je prilog veći od 100,00 KM, broj potvrde iz člana 6. ovog pravilnika, datum kada je prilog dat i iznos priloga i
- d) ukupan iznos svih priloga pravnih lica.

Član 16.

(Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke)

U Obrazac 3-c, *Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke*, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacionog dijela stranke,
- b) vrsta imovine na osnovu koje se ostvaruju prihodi,
- c) korisnik imovine političke stranke,
- d) broj ugovora, odluke, rješenja itd. (Centralna izborna komisija BiH može zatražiti da politička stranka dostavi kopije ovih dokumenata) i
- e) iznos ostvarenog prihoda.

Član 17.

(Dobit od pravnih lica u vlasništvu političke stranke)

U Obrazac 3-d, *Dobit od pravnih lica u vlasništvu političke stranke*, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv pravnog lica,
- b) identifikacioni broj dobijen od nadležnog poreznog tijela,
- c) šifra i naziv djelatnosti pravnog lica,
- d) učešće političke stranke u vlasništvu (%),

- e) iznos dobiti koja je prenesena političkoj stranci i
- f) datum prijenosa dobiti.

Član 18.

(Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti)

U Obrazac 3-e, *Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti*, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacionog dijela političke stranke,
- b) ime i prezime/naziv donatora,
- c) vrsta poklona ili usluge,
- d) datum primljenog poklona ili usluge,
- e) ukupna vrijednost poklona ili usluge i
- f) vrijednost koju politička stranka nije imala obavezu platiti.

Član 19.

(Prihodi iz budžeta)

(1) Obrazac 3-f, *Prihodi iz budžeta*, popunjava se na nivou političke stranke i u njemu se evidentiraju sva sredstva iz budžeta svih nivoa vlasti koja je politička stranka primila u izvještajnom periodu.

(2) U ovaj obrazac unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacionog dijela političke stranke,
- b) naziv nivoa vlasti,
- c) broj i datum odluke i
- d) ukupan iznos prihoda.

(3) Prihodom iz budžeta smatra se samo prihod definiran članom 3. stav (1) tačka e) i članom 7. Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Član 20.

(Prihodi od izdavačke djelatnosti)

U Obrazac 3-g, *Prihodi od izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i prihodi od organiziranja stranačkih manifestacija*, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacionog dijela političke stranke;
- b) vrsta prihoda i to:
  - prihodi od izdavačke djelatnosti,
  - prihodi od prodaje propagandnog materijala,
  - prihodi od organiziranja stranačkih manifestacija;
- c) iznos ostvarenog prihoda.

Član 21.

(Rashodi političke stranke)

(1) Podatke o rashodima politička stranka iskazuje u Obrascu 4.

(2) U Obrazac 4, *Rashodi političke stranke*, unose se sljedeći podaci:

- a) režijsko-administrativni i ostali troškovi izraženi u KM (detalji u Obrascu 4.1.),
  - b) troškovi propagande (detalji u Obrascu 4.2.) i
  - c) ukupni rashodi u izvještajnom periodu po svim osnovama.
- (3) Sastavni dio ovog obrasca je prilog uz Obrazac 4 u koji se unose rashodi političke stranke po organizacionim dijelovima.
- (4) Novčana sredstva koja jedan organizacioni dio prenosi drugom organizacionom dijelu unutar političke stranke ne smatra se rashodom iz stava (2) ovog člana i ne iskazuje se na Obrascu 4 iz člana 5. ovog pravilnika.

Član 22.

(Režijsko-administrativni i ostali troškovi)

(1) U Obrazac 4.1, *Režijsko-administrativni i ostali troškovi*, (unose se svi troškovi osim troškova propagande) unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacionog dijela političke stranke,
- b) vrsta troška,
- c) konto i
- d) iznos.

(2) Ako politička stranka ostvari troškove od izdavačke djelatnosti, sticanja propagandnog materijala namijenjenog za prodaju i organiziranja stranačkih manifestacija, dužna je uz Obrazac 4-1 dostaviti posebnu specifikaciju koja će sadržavati: naziv organizacionog dijela političke stranke, iznos i vrstu ostvarenog troška i druge činjenice kojima se dokazuje da je ostvareni trošak nastao u svrhu ostvarivanja prihoda političke stranke.

Član 23.

(Troškovi propagande)

(1) U Obrazac 4.2, *Troškovi propagande*, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacionog dijela političke stranke;
- b) vrsta troška i to: troškovi štampanja plakata, troškovi plakatiranja, troškovi štampanja predizbornih oglasa, proglašenja, saopćenja i sl. u javnim glasilima, troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova, troškovi štampanja, umnožavanja i slanja predizbornog materijala biračima i ostali troškovi propagande;
- c) iznos.

Član 24.

(Obaveze političke stranke)

(1) U Obrazac 5, *Obaveze političke stranke*, unose se sljedeći podaci:

- a) Ukupne obaveze po kreditima i pozajmicama - 5.1. Obaveze političke stranke po kreditima i pozajmicama:
  - 1) naziv organizacionog dijela političke stranke,
  - 2) naziv davaoca kredita ili pozajmice,
  - 3) iznos kredita ili pozajmice,

- 4) datum realizacije kredita ili pozajmice,
  - 5) visina rate,
  - 6) rok vraćanja kredita ili pozajmice i
  - 7) iznos obaveze po osnovu kredita ili pozajmice na određeni dan.
- b) Ukupne obaveze po dugovanjima - 5.2. Ostale obaveze:
- 1) naziv organizacionog dijela političke stranke,
  - 2) naziv povjerioca ili obaveze,
  - 3) datum nastanka obaveze i
  - 4) iznos obaveze na određeni dan.

(2) U Obrazac 5.2. *Ostale obaveze* unose se podaci o obavezama političke stranke po sljedećim osnovama: neizmirene obaveze prema dobavljačima (fizičkim i pravnim licima), obaveze po osnovu plata i naknada, poreza, doprinosa i drugo.

(3) Centralna izborna komisija BiH može zatražiti da politička stranka dostavi kopije dokumenata o dugovanjima po osnovu kredita, pozajmica ili nekom drugom osnovu.

POGLAVLJE IV. KONTROLA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Član 25.

(Revizija finansijskog izvještaja)

(1) Pregled i kontrolu finansijskih izvještaja iz člana 3. ovog pravilnika i reviziju finansiranja političkih stranaka u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka obavlja Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Služba za reviziju).

(2) Revizija finansijskog izvještaja obavlja se radi davanja mišljenja o tome da li je politička stranka postupala u skladu s odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka. Revizija se obavlja u skladu sa standardima revizije.

Član 26.

(Služba za reviziju)

(1) Prilikom pregleda finansijskog izvještaja, Služba za reviziju, između ostalog, utvrđuje:

- a) da li je izvještaj podnesen na propisanim obrascima iz ovog pravilnika;
- b) da li su obrasci pravilno popunjeni;
- c) da li su obrasci potpuni (sveobuhvatni);
- d) da li izvještaj obuhvata sve poslovne promjene;
- e) da li su analitičke evidencije tačno sabrane;
- f) da li su podaci u izvještaju pravilno razvrstani po obrascima i
- g) da li je izvještaj dostavljen pravovremeno, odnosno u propisanom roku.

(2) Pregled, kontrola i revizija finansijskog izvještaja obavlja se u skladu s Pravilnikom o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Član 27.

(Centralna izborna komisija BiH)

(1) Ako Centralna izborna komisija BiH smatra da politička stranka nije postupila u skladu s odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i ovog pravilnika, prije izricanja kazne ili preduzimanja administrativne mjere, nastojat će postići da politička stranka, za koju je ustanovljeno da je prekršila odredbe navedenog zakona i ovog pravilnika, dobrovoljno postupi i otkloni uočene nepravilnosti, ako su oni otklonjivi.

(2) Centralna izborna komisija BiH može početi istragu ili preduzeti odgovarajuće mjere samostalno ili po uloženom prigovoru.

Član 28.

(Sankcije i administrativne mjere)

Ako politička stranka ne postupi na način utvrđen u članu 27. stav (1) ovog pravilnika, Služba za reviziju predložit će Centralnoj izbornoj komisiji BiH da političkoj stranci izrekne sankciju ili preduzme odgovarajuću administrativnu mjeru.

POGLAVLJE IV. NAČIN PRISTUPA JAVNOSTI INFORMACIJAMA KOJE SU SADRŽANE U IZVJEŠTAJU O REVIZIJI I FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA POLITIČKIH STRANAKA

Član 29.

(Izveštaji o reviziji)

(1) Izvodi iz godišnjih finansijskih izvještaja političkih stranaka o izvorima finansiranja političkih stranaka koji su podneseni Centralnoj izbornoj komisiji BiH objavljuju se na web-stranici Centralne izborne komisije BiH.

(2) Izveštaji o pregledu i reviziji s mišljenjem i nalazom revizora o finansijskom izvještaju i finansiranju političke stranke u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka objavljuje se na web stranici Centralne izborne komisije BiH. Saopćenje o izvršenom pregledu i reviziji finansijskih izvještaja političkih stranaka objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

POGLAVLJE V. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 30.

(Prestanak primjene)

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje primjena Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj 61/06).

Član 31.

(Stupanje na snagu i objavljivanje u službenim glasilima)

(1) Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se u "Službenim novinama FBiH", "Službenom glasniku RS", "Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH i web-stranici Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine.

Na osnovi člana 15.2 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16), Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na 3. sjednici, održanoj 25.01.2018. godine, donijela

P R A V I L N I K

o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka

POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE

Član 1.

(Primjena)

Ovim pravilnikom uređuje se način podnošenja finansijskih izvještaja, sadržaj i forma finansijskih izvještaja i kontrola finansijskih izvještaja političkih stranaka koje učestvuju na izborima, a obavezne su izvještaje podnositi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Centralna izborna komisija BiH).

Član 2.

(Obim primjene)

Određbe ovog pravilnika odnose se na sve političke stranke koje učestvuju na izborima za tijela vlasti Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH).

POGLAVLJE II. NAČIN PODNOŠENJA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Član 3.

(Finansijski izvještaj)

(1) Političke stranke koje učestvuju na izborima za tijela vlasti u BiH na svim nivoima dužne su Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijeti:

a) finansijski izvještaj koji obuhvata period koji počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru i završava danom podnošenja prijave za ovjeru;

b) dodatni finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru do dana ovjere izbornih rezultata.

(2) Političke stranke finansijske izvještaje iz stava (1) ovog člana podnose Centralnoj izbornoj komisiji BiH u elektronskoj formi putem aplikacije FI CIK BIH (u daljnjem tekstu: aplikacija). Potvrdu o podnesenom finansijskom izvještaju i odštampane obrasce finansijskog izvještaja u PDF formatu, ovjerene potpisom ovlaštenog lica i pečatom političke stranke, političke stranke dostavljaju Centralnoj izbornoj komisiji BiH i u čvrstoj kopiji.

(3) Centralna izborna komisija BiH može zatražiti od političkih stranaka podnošenje i dodatnih finansijskih izvještaja, dokumenata, objašnjenja i informacija, ako ih smatra neophodnim za potpuno i tačno obavljanje revizije.

Član 4.

(Rokovi)

(1) Finansijski izvještaj iz člana 3. stav (1) tačka a) ovog pravilnika podnose sve političke stranke u vrijeme podnošenja prijave za ovjeru za učešće na izborima.

(2) Finansijski izvještaj iz člana 3. stav (1) tačka b) ovog pravilnika podnose sve političke stranke koje su učestvovala na izborima, u roku od 30 dana od dana kada Centralna izborna komisija BiH objavi konačne izborne rezultate.

Član 5.

(Obrasci)

(1) Finansijske izvještaje iz člana 3. stav (1) tačke a) i b) ovog pravilnika političke stranke podnose na obrascima koji su sastavni dio Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, a to su:

a) Opći podaci o političkoj stranci

Obrazac 1

1) teritorijalna struktura političke stranke

Obrazac 1.1.

b) Pregled prometa novčanih sredstava političke stranke

1) pregled prometa svih transakcijskih računa

političke stranke

Obrazac 2

2) pregled prometa blagajne

Obrazac 2.1.

c) Izvori finansiranja političke stranke s pregledom izvora finansiranja po organizacionim dijelovima stranke

Obrazac 3

1) dobrovoljni prilozi fizičkih lica veći od 100 KM

Obrazac 3-a

2) dobrovoljni prilozi pravnih lica veći od 100 KM

Obrazac 3-b

3) prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke

Obrazac 3-c

4) dobit pravnih lica u vlasništvu političke stranke

Obrazac 3-d

5) nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu plaćati

Obrazac 3-e

6) prihodi iz budžeta

Obrazac 3-f

7) prihodi od izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i organizovanja stranačkih skupova

Obrazac 3-g

d) Rashodi političke stranke s pregledom rashoda po organizacionim dijelovima stranke

Obrazac 4

1) režijsko-administrativni i ostali troškovi

Obrazac 4.1.

2) Troškovi propagande

obrazac 4.2.

e) Obaveze političke stranke

Obrazac 5

(2) Obrasci se moraju tačno i precizno popuniti.

(3) Tačnost i potpunost podataka u svakom obrascu

svojim potpisom ovjerava predsjednik političke stranke ili drugo ovlašteno lice.

(4) Nakon što politička stranka unese podatke u obrasce o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima u aplikaciju, dužna je da dostavi Centralnoj izbornoj komisiji BiH odštampan predizborni i postizborni finansijski izvještaj, kao i potvrdu o podnesenom izvještaju u kojoj su sadržani sljedeći podaci: naziv političke stranke, šifra stranke koju određuje Centralna izborna komisija BiH, vrsta izvještaja, izvještajni period, ime i prezime lica koje je unijelo podatke u finansijski izvještaj i datum podnošenja izvještaja.

POGLAVLJE III. SADRŽAJ I FORMA FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA POLITIČKIH STRANAKA

Član 6.

(Popunjavanje obrazaca)

(1) Prilikom podnošenja finansijskog izvještaja politička stranka dužna je popuniti sve obrasce navedene u članu 5. ovog pravilnika.

(2) Za tačnost podataka prezentiranih u izvještaju odgovorna je politička stranka (predsjednik političke stranke ili drugo ovlašteno lice koje svojim potpisom ovjerava obrazac).

POGLAVLJE IV. KONTROLA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Član 7.

(Služba za reviziju)

(1) Služba za reviziju, prilikom pregleda finansijskog izvještaja političkih stranaka, utvrđuje:

- a) da li je izvještaj podnesen na propisanim obrascima iz ovog pravilnika,
- b) da li su obrasci pravilno popunjeni,
- c) da li su obrasci potpuni (sveobuhvatni),
- d) da li izvještaj obuhvata sve poslovne promjene,
- e) da li su analitičke evidencije tačno sabrane,
- f) da li su podaci u izvještaju pravilno razvrstani po obrascima i
- g) da li je izvještaj dostavljen blagovremeno, odnosno u propisanom roku.

(2) Pregled, kontrola i revizija finansijskog izvještaja obavlja se u skladu s Pravilnikom o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Član 8.

(Centralna izborna komisija BiH)

Ako Centralna izborna komisija BiH smatra da politička stranka nije postupila u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odredbama Poglavlja 15. Izbornog zakona BiH i ovog pravilnika, prije izricanja kazne ili preduzimanja administrativne mjere nastojat će postići da politička stranka, za koju je ustanovljeno da je

prekršila odredbe navedenih zakona i ovog pravilnika, dobrovoljno postupi i otkloni uočene nepravilnosti, ako su one otklonjive.

Član 9.

(Sankcije i administrativne mjere)

Ako politička stranka ne postupi prema odredbama člana 8. ovog pravilnika, a utvrdi se da je politička stranka prekršila odredbe Poglavlja 15. Izbornog zakona BiH, te Služba za reviziju utvrdi da je politička stranka prekršila odredbe navedenog zakona i ovog pravilnika, predložit će Centralnoj izbornoj komisiji BiH da političkoj stranci izrekne sankciju ili preduzme odgovarajuću administrativnu mjeru.

POGLAVLJE V. NAČIN PRISTUPA JAVNOSTI INFORMACIJAMA SADRŽANIM

U POSTIZBORNIM FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Član 10.

(Troškovi kampanje)

(1) Centralna izborna komisija BiH na svojoj internet-stranici objavljuje podatke o maksimalno dozvoljenom iznosu troškova kampanje u skladu sa Izbornim zakonom BiH i podatke o troškovima kampanje koji su iskazani u postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

(2) Izvodi iz postizbornih finansijskih izvještaja političkih stranaka o izvorima finansiranja političkih stranaka i troškovima izborne propagande na obrascu 4.2. postizbornog finansijskog izvještaja svih političkih stranaka koje su učestvovala na izborima, a koji su podneseni Centralnoj izbornoj komisiji BiH, objavljuju se na internet-stranici Centralne izborne komisije BiH.

Član 11.

(Prestanak primjene)

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje primjena Pravilnika o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih subjekata („Službeni glasnik BiH“, broj 96/13).

Član 12.

(Stupanje na snagu i objavljivanje u službenim glasilima)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“, a objavit će se i u „Službenim novinama F BiH“, „Službenom glasniku RS“, „Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH“ i na internet-stranici Centralne izborne komisije BiH.

Broj: 05-1-02-2-77-1/18

Sarajevo, 25. 01. 2018. godine

Predsjednica

Dr. Irena Hadžiabdić

Član 6.

(Potvrda o primljenom prilogu)

(1) Nezavisni kandidat je dužan svakom fizičkom i pravnom licu (u daljnjem tekstu: donator) od kojeg je primio prilog izdati potvrdu u kojoj su sadržani sljedeći podaci: serijski broj potvrde, ukupan iznos priloga, ime i prezime/naziv donatora, broj ličnog dokumenta/ identifikacioni broj donatora, adresa i mjesto prebivališta/ sjedišta donatora, datum uplate, datum izdavanja potvrde i potpis ovlaštenog lica.

(2) Potvrda iz stava (1) ovog člana izdaje se u dva (2) primjerka, od kojih se jedan primjerak daje donatoru, a drugi zadržava nezavisni kandidat.

(3) Centralna izborna komisija BiH može zahtijevati da nezavisni kandidat dostavi kopije izdatih potvrda.

POGLAVLJE III. SADRŽAJ I FORMA FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA NEZAVISNIH KANDIDATA

Član 7.

(Popunjavanje obrazaca)

(1) Prilikom podnošenja finansijskog izvještaja nezavisni kandidat dužan je popuniti sve obrasce navedene u članu 5. ovog pravilnika.

(2) Za tačnost podataka prezentovanih u izvještaju odgovoran je nezavisni kandidat.

Član 8.

(Podaci)

(1) Kod svih obrazaca iz člana 5. ovog pravilnika u gornjem desnom uglu nalazi se prostor za upisivanje podataka o broju stranica obrasca.

(2) U obrascu N1, *Podaci o nezavisnom kandidatu*, u gornjem desnom uglu nalazi se prostor za upisivanje sljedećih podataka:

- šifra nezavisnog kandidata koju određuje i upisuje Centralna izborna komisija BiH,
- naziv finansijskog izvještaja i
- izvještajni period za koji se podnosi izvještaj.

Član 9.

(Podaci o nezavisnom kandidatu)

U obrazac N1, *Podaci o nezavisnom kandidatu*, unose se svi podaci o nezavisnom kandidatu na kojeg se finansijski izvještaj odnosi, i to:

- ime i prezime,
- jedinstveni matični broj ili broj ličnog dokumenta,
- adresa, telefon, faks i e-mail, i
- ovlašteno lice za finansijske izvještaje: ime i prezime, adresa, telefon, faks i e-mail.

Član 10.

(Pregled prometa tekućeg računa)

U Obrazac N2, *Pregled prometa tekućeg računa*, unose se sljedeći podaci:

- broj računa,
- naziv banke,
- stanje računa na početku izvještajnog perioda za koji se podnosi finansijski izvještaj, odnosno ako je račun otvoren nakon tog datuma, stanje na dan otvaranja računa,
- ukupan promet ulaza bez početnog salda (za izvještajni period),
- ukupan promet izlaza (za izvještajni period) i
- stanje računa na kraju izvještajnog perioda za koji se podnosi izvještaj, odnosno u slučaju da je račun ranije ugašen, do momenta gašenja računa.

Član 11.

(Pregled stanja blagajne)

U Obrazac N2.1, *Pregled stanja blagajne*, unose se sljedeći podaci:

- saldo blagajne na početku perioda,
- ukupni ulazi u blagajnu,
- ukupni izlazi iz blagajne i
- saldo blagajne na kraju perioda.

Član 12.

(Izvori finansiranja)

(1) U Obrazac N3, *Izvori finansiranja*, unose se sljedeći podaci:

1. Ukupni prihodi nezavisnog kandidata - N3.1. Ukupni prihodi nezavisnog kandidata:

- Prilozi fizičkih lica (detalji u Obrascu N3-a)
ukupan iznos naplaćen u KM
- Prilozi pravnih lica (detalji u Obrascu N3-b)
ukupan iznos naplaćen u KM
- Prihodi od poklona i usluga koje nezavisni kandidat nije imao obavezu platiti (detalji u Obrascu N3-c)
ukupan iznos prihoda po ovoj osnovi u KM
- Prihodi iz budžeta (detalji u Obrascu N3-d)
ukupan iznos prihoda po ovoj osnovi u KM
- Prihodi od prodaje propagandnog materijala i prihodi od organizovanja manifestacija (detalji u Obrascu N3-e)
ukupan iznos prihoda po ovoj osnovi u KM

f) Ukupni prihodi nezavisnog kandidata u KM u izvještajnom periodu po svim osnovama.

2. Ostali prihodi i drugo - N3.2 Ostali prihodi:

1) Ukupan iznos ostalih prihoda u izvještajnom periodu u KM.

(2) Ukoliko nezavisni kandidat ne raspolaže podacima iz kojih se može utvrditi identitet donatora smatrat će se da je nezavisnom kandidatu prilog dao anonimni donator.

(3) Ako nezavisni kandidat ostvari prihod koji nije obuhvaćen u stavu (1) člana 12. ovog pravilnika ili ostvari koristi od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani sa nezavisnim kandidatom ili su pod njegovom kontrolom, dužan je takve prihode iskazati u obrascu N3.2 *Ostali prihodi* finansijskog izvještaja.

Član 13.

(Prilozi fizičkih lica)

U Obrazac N3-a, *Prilozi fizičkih lica*, unose se sljedeći podaci:

- a) ukupan iznos priloga čija je pojedinačna vrijednost manja od 100,00 KM,
- b) prezime i ime donatora čiji je prilog veći od 100,00 KM, broj potvrde iz člana 6. ovog pravilnika, datum kada je prilog dat i iznos priloga i
- c) ukupan iznos svih priloga fizičkih lica.

Član 14.

(Prilozi pravnih lica)

U Obrazac N3-b, *Prilozi pravnih lica*, unose se sljedeći podaci:

- a) ukupan iznos priloga čija je pojedinačna vrijednost manja od 100,00 KM,
- b) naziv pravnog lica čiji je prilog veći od 100,00 KM, broj potvrde iz člana 6. ovog pravilnika, datum kada je prilog dat i iznos priloga i
- c) ukupan iznos svih priloga pravnih lica.

Član 15.

(Nenovčane donacije i računi koje nezavisni kandidat nije imao obavezu platiti)

U Obrazac N3-c, *Nenovčane donacije i računi koje nezavisni kandidat nije imao obavezu platiti*, unose se sljedeći podaci:

- a) ime i prezime/naziv donatora,
- b) vrsta poklona ili usluge,
- c) datum primljenog poklona ili usluge,
- d) ukupna vrijednost poklona ili usluge i
- e) vrijednost koju nezavisni kandidat nije imao obavezu platiti.

Član 16.

(Prihodi iz budžeta)

(1) U Obrascu N3-d, *Prihodi iz budžeta*, evidentiraju

se sva sredstva iz budžeta svih nivoa vlasti koje je nezavisni kandidat primio u izvještajnom periodu.

(2) U ovaj obrazac unose se sljedeći podaci:

- a) naziv nivoa vlasti,
- b) broj i datum odluke i
- c) ukupan iznos prihoda.

Član 17.

(Prihodi od prodaje propagandnog materijala)

U Obrazac N3-e, *Prihodi od prodaje propagandnog materijala i prihodi od organizovanja manifestacija*, unose se sljedeći podaci:

a) vrsta prihoda i to:

- prihodi od prodaje propagandnog materijala
- prihodi od organizovanja manifestacija;
- b) ukupan iznos ostvarenog prihoda.

Član 18.

(Rashodi nezavisnog kandidata)

(1) Podatke o rashodima nezavisni kandidat iskazuje u Obrascu N4.

(2) U Obrazac N4, *Rashodi nezavisnog kandidata*, unose se sljedeći podaci:

- a) režijsko-administrativni i ostali troškovi izraženi u KM (detalji u Obrascu N4.1.),
- b) troškovi propagande (detalji u Obrascu N4.2.) i
- c) ukupni rashodi u izvještajnom periodu po svim osnovama.

Član 19.

(Režijsko-administrativni i ostali troškovi)

(1) U Obrazac N4.1, *Režijsko-administrativni i ostali troškovi*, (unose se svi troškovi osim troškova propagande) unose se sljedeći podaci:

- a) vrsta troška i
- b) iznos.

(2) Ako nezavisni kandidat ostvari troškove od sticanja propagandnog materijala namijenjenog za prodaju i organizovanja manifestacija, dužan je uz Obrazac N4-1 dostaviti posebnu specifikaciju koja će sadržavati: iznos i vrstu ostvarenog troška i druge činjenice kojima se dokazuje da je ostvareni trošak nastao u svrhu ostvarivanja prihoda nezavisnog kandidata.

Član 20.

(Troškovi propagande)

(1) U Obrazac N4.2, *Troškovi propagande*, unose se sljedeći podaci:

- a) vrsta troška i to: troškovi štampanja plakata, troškovi plakatiranja, troškovi štampanja predizbornih oglasa, proglašenja, saopćenja i sl. u javnim glasilima, troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova, troškovi štampanja, umnožavanja i slanja predizbornog materijala biračima i ostali troškovi propagande; i
- b) iznos.

Član 21.

(Obaveze nezavisnog kandidata)

(1) U Obrazac N5, *Obaveze nezavisnog kandidata*, unose se sljedeći podaci:

a) Ukupne obaveze po kreditima i pozajmicama - N5.1. Obaveze nezavisnog kandidata po kreditima i pozajmicama:

- 1) naziv davaoca kredita ili pozajmice,
- 2) iznos kredita ili pozajmice,
- 3) datum realizacije kredita ili pozajmice,
- 4) rok vraćanja kredita ili pozajmice i
- 5) iznos obaveze po osnovu kredita ili pozajmice na određeni dan.

b) Ukupne obaveze po dugovanjima - N5.2. Ostale obaveze:

- 1) naziv povjerioca ili obaveze,
- 2) datum nastanka obaveze,
- 3) rok za plaćanje obaveze i
- 4) iznos obaveze na određeni dan.

(2) U Obrazac N5.2. *Ostale obaveze* unose se podaci o obavezama nezavisnog kandidata na kraju izvještajnog perioda po sljedećim osnovama: neizmirene obaveze prema dobavljačima (fizičkim i pravnim licima), obaveze po osnovi naknada, poreza, doprinosa i drugo.

(3) Centralna izborna komisija BiH može zatražiti da nezavisni kandidat dostavi kopije dokumenata o dugovanjima po osnovi kredita, pozajmica ili nekom drugom osnovu.

POGLAVLJE IV. KONTROLA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Član 22.

(Služba za reviziju)

Služba za reviziju, prilikom pregleda finansijskog izvještaja nezavisnih kandidata, utvrđuje:

- a) da li je izvještaj podnesen na propisanim obrascima iz ovog pravilnika,
- b) da li su obrasci pravilno popunjeni,
- c) da li su obrasci potpuni (sveobuhvatni),
- d) da li izvještaj obuhvata sve poslovne promjene,
- e) da li su analitičke evidencije tačno sabrane,
- f) da li su podaci u izvještaju pravilno razvrstani po obrascima i
- g) da li je izvještaj dostavljen blagovremeno, odnosno u propisanom roku.

Član 23.

(Centralna izborna komisija BiH)

Ako Centralna izborna komisija BiH smatra da nezavisni kandidat nije postupio u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odredbama Poglavlja 15. Izbornog zakona BiH i ovog pravilnika, prije izricanja kazne ili preduzimanja administrativne mjere, nastojat će postići da nezavisni kandidat, za kojeg je ustanovljeno da je prekršio odredbe navedenih zakona i ovog pravilnika, dobrovoljno postupi i otkloni uočene nepravilnosti, ako su one otklonjive.

Član 24.

(Sankcije i administrativne mjere)

Ako nezavisni kandidat ne postupi prema odredbama člana 23. ovog pravilnika, a utvrdi se da je nezavisni kandidat prekršio odredbe Poglavlja 15. Izbornog zakona BiH, te Služba za reviziju utvrdi da je nezavisni kandidat prekršio odredbe navedenog zakona i ovog pravilnika, predložit će Centralnoj izbornoj komisiji BiH da nezavisnom kandidatu izrekne sankciju ili preduzme odgovarajuću administrativnu mjeru.

POGLAVLJE V. NAČIN PRISTUPA JAVNOSTI INFORMACIJAMA

SADRŽANIM U POSTIZBORNIM FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Član 25.

(Troškovi kampanje)

(1) Centralna izborna komisija BiH na svojoj internet-stranici objavljuje podatke o maksimalno dozvoljenom iznosu troškova kampanje u skladu sa Izbornim zakonom BiH i podatke o troškovima kampanje koji su iskazani u postizbornim finansijskim izvještajima nezavisnih kandidata.

(2) Izvodi iz postizbornih finansijskih izvještaja nezavisnih kandidata o izvorima finansiranja nezavisnih kandidata i troškovima izborne propagande na obrascu N4.2. postizbornog finansijskog izvještaja svih nezavisnih kandidata koji su učestvovali na izborima, a koji su podneseni Centralnoj izbornoj komisiji BiH, objavljuju se na internet-stranici Centralne izborne komisije BiH.

Član 26.

(Stupanje na snagu i objavljivanje u službenim glasilima)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u "Službenim novinama FBiH", "Službenom glasniku RS", "Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH" i na internet-stranici Centralne izborne komisije BiH.

Broj: 05-1-02-2-77-2/18

Sarajevo, 25. 01. 2018. godine

Predsjednica

Dr. Irena Hadžabić

Biografije autora

Dr. Irena Hadžiabdić

Rođena je u Zenici 1960. godine. Osnovnu školu i Gimnaziju završila je u Zenici, a zvanje diplomirane pravnice stekla je na Pravnom fakultetu u Beogradu. Nakon toga završila je postdiplomske studije u Velikoj Britaniji iz oblasti “Evropskih politika, prava i menadžmenta”. Doktorsku disertaciju pod nazivom “Evropski demokratski standardi i izborni sistem Bosne i Hercegovine” odbranila je na Pravnom fakultetu u Zenici.

Prvi radni odnos zasnovala je kao advokatska pripravnica, a zatim je radila u Upravno-pravnom odjeljenju Centra službi sigurnosti Zenica. Od 1997. do 2001. godine naizmjenično je radila na poslovima u Odjelu za izbore i Odjelu za demokratizaciju u Organizaciji za sigurnost i saradnju u Evropi (OSCE) u Travniku i Zenici.

Za izvršnu direktoricu ureda Međunarodne fondacije za izborne sisteme (IFES) za BiH imenovana je 2001. godine. Aktivno je učestvovala u osnivanju Udruženja izbornih zvaničnika u BiH (UIZBiH) čiji je osnovni zadatak unapređenje izbora u BiH i profesionalna edukacija izborne administracije. Do imenovanja za članicu Centralne izborne komisije BiH, bila je na poziciji izvršne direktorice ovog udruženja.

Dugi niz godina se usavršavala u sferi izbora kroz razne vrste edukacija u zemlji i inozemstvu. Prezentirala je iskustva o provođenju izbora i finansiranju političkih stranaka u BiH na više stručnih i naučnih konferencija.

Zastupnički dom Parlamentarne Skupštine BiH prvi put je imenuje za članicu Centralne izborne komisije BiH 2007. godine. Ovu funkciju obavlja i u drugom mandatu, a dužnost Predsjednice Centralne izborne komisije BiH je obavljala u dva navrata (od januara 2010. do septembra 2011. godine i od januara 2017. do septembra 2018. godine). Kao članica Centralne izborne komisije BiH učestvovala je u radu parlamentarnih interesornih radnih grupa.

Obavljala je značajne funkcije u Evropi i svijetu: predsjednica i članica Izvršnog odbora Udruženja evropskih izbornih zvaničnika (ACEEEO); predstavljala CIK BiH Odboru za nadzor i reviziju Udruženja svjetskih izbornih tijela (A-WEB) do oktobra 2016. godine; trenutno je u drugom mandatu članica Odbora direktora Međunarodne fondacije za izborne sisteme (IFES) sa sjedištem u Vašingtonu DC.

Dobitnica je međunarodne nagrade za izuzetna dostignuća u izbornom menadžmentu, koja joj je dodijeljena 2013. godine u Kuala Lumpuru.

Branko Petrić

Diplomirao na Pravnom fakultetu u Beogradu 1984. godine, a nakon toga počinje raditi u općinskoj upravi u Derventi, gdje je bio i sekretar Općine. 1992–1996. je predsjednik Osnovnog suda u Derventi, a 1996–1998. ministar pravde u Vladi Republike Srpske. Dužnost ambasadora BiH u Sloveniji je obavljao u periodu 1998–2001. Do imenovanja za člana Centralne izborne komisije BiH 2004. se bavio advokaturom. Otada je član, a u tri mandata i predsjednik Centralne izborne komisije BiH. U izborima je od prvih demokratskih izbora 1990. kada je bio član općinske izborne komisije, a i član Republičke izborne komisije RS 1996–2000. Autor je više stručnih članaka iz oblasti izbora i finansiranja političkih stranaka.

Mr. sc Hasida Gušić

Rođena 12.04.1960. godine u Žepi – općina Rogatica. Osnovno školovanje završila u Žepi, Opću gimnaziju završila u Prnjavoru 1979. godine, diplomirala na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu 1983. godine, magistrirala na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu 2008. godine i stekla zvanje magistricе ekonomskih nauka

Stekla zvanje Certificiranog računovođe 1997. godine i zvanje Ovlaštenog revizora 2000. godine

Od 01. 02. 2006. godine zaposlena u Centralnoj izbornoj komisiji BiH, rukovodeća državna službenica – Šefica Službe za reviziju finansiranja političkih stranaka. Od 1997. do 2005. godine obavljala samostalnu djelatnost – računovodstvo, revizija, konsultantske usluga iz oblasti finansija i računovodstva i porezno savjetovanje. Od 2001. do 2003. godine angažirana na projektu Evropske komisije EUPER – European Programme for Enterprise Revitalisation in BiH "Local Service Provider", a od 2002. do 2006. godine predsjednica odbora za reviziju u dva preduzeća i jednoj banci. Od 1984. do 2000. godine bila zaposlena u "ZRAK" d. d. Sarajevo, do 1989. godine obavljala poslove plana i analize poslovanja, a od 1990. godine ekonomistica preduzeća (izvršna direktorica za finansije) "Optomehanike", podružnice "ZRAK" Holdinga.

Učestvovala u radnoj grupi za izradu državne Strategije za borbu protiv korupcije 2015–2019. i Akcionog plana za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije 2015–2019., te saradnja sa evaluacijskim timom Grupe zemalja Vijeća Evrope za borbu protiv korupcije GRECO-a, u trećem krugu evaluacije za Bosnu i Hercegovinu, oblast Transparentnost finansiranja političkih stranaka i učešće na 51. Plenarnoj sjednici GRECO-a (Strasbourg, 23–27. maj 2011. godine). Članica je Saveza računovođa, revizora i finansijskih djelatnika Federacije BiH i IFAC – International Federation of Accountants.

Sanja Tošović

Rođena je u Sarajevu 1977. godine. Diplomirala je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Istočnom Sarajevu 2000. godine.

Prvi radni odnos zasnovala je u AD "Ribnjak" Prnjavor 2000. godine. U Sekretarijatu Centralne izborne komisije BiH je zaposlena od 2005. godine, a dužnost šefice Odsjeka za revizijske poslove u Sekretarijatu Centralne izborne komisije BiH obavlja od 2014. godine.

Stekla je zvanje Certificiranog računovođe 2003. godine, zvanje Ovlaštenog internog revizora 2006. godine i zvanje Ovlaštenog revizora 2009. godine. Članica je Saveza računovođa i revizora Republike Srpske.

